

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

26 ARALIK 2022-01 OCAK 2023 HAFTASI

İÇİNDEKİLER

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
CHP İKTİDARININ İLK HAFTASINDA YAPILACAKLAR	3
VAATLERİMİZ	4
26 ARALIK 2022 – 01 OCAK 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	7
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	7
200 MİLYAR TL EK BORÇLANMA, HUKUKSUZLUĞA YASAL KILIF UYDURMADIR!	14
YENİ EKONOMİ MODELİ, İŞSİZLİK ARTIŞININ HIZLANMASINA ZEMİN HAZIRLADI	15
TÜRK VATANDAŞLARININ SATIN ALMA GÜCÜ, AB VATANDAŞLARININ ÜÇTE BİRİ DÜZEYİNDE!	15
ERDOĞAN'IN SIRTINDA KÜFE YOK, AÇLIĞA TERK EDİLEN MİLYONLARCA ASGARİ ÜCRETİNİN VEBALİ VAR	16
MİLYONLAR AÇLIĞA MAHKÛM EDİLDİ	17
İKTİDAR ZAMLARLA ÖLÜMÜ GÖSTERİP, ŞİMDİ SITMAYA RAZI EDİYOR	19
EN BÜYÜK SERVET TRANSFERİ 'KKM OPERASYONU'	20
11 AYDA 19 BİNİN ÜSTÜ ŞİRKET KAPANDI	21
EKONOMİ KİMİ GÜLDÜRÜYOR?	22
DÜNYADA FİYATLAR GELİRKEN ÜLKEMİZDE YÜZDE 170'E YÜKSELEN FİYATLAR ARTAMAYA DEVAM EDİYOR	23
MİLYONLARCA EMEKLİNİN DURUMU 'HİNT FAKİRİ'NDEN BETER	23
MÜJDELENEN KARADENİZ GAZI EVLERE GELMEDEN ZAMLAR ARDI ARDINA GELDİ	24
TARIMSAL GİRDİ ENFLASYONU EKİMDE YILLIK YÜZDE 134,76 ARTTI	25
TÜKETİCİ GÜVENİ AZALDI, TABLO KÖTÜMSER!	25
BALANS AYARI BOZULDU	26
BABA İLE OĞLU İHALE DE 'JET' GİBİLER	27
BİR ŞEHİR EŞE DOSTA EMANET	28
ENERJİDE ÜS OLUNACAKSA BOTAŞ'IN VERGİ BORÇLARI NEDEN SİLİNİYOR?	28
HALKIN PARASINI YURTDIŞINDA YEDİLER	29
İSRAF SPOTU!	30
KAYYUMDAN NUR CEMAATİ'NE İHALE	30
REKLAM MUAMMASI	31
TOKİ İHALELERİ BİRER BİRER İPTAL	31
TREN RAYDAN ÇIKTI	32
YALAN BAHÇELERİ	33
ÖZELLERDEN ERKEN FAHİŞ ZAM OYUNU	34
AVRUPA SARSILIRKEN, TÜRKİYE'DE RÜŞVET VE YOLSUZLUKLARIN ÜSTÜ ÖRTÜLÜYOR!	35
ÇOCUK EVİNDEKİ ÇOCUK ANNELER!	35
ÇOCUK İSTİSMARI GERÇEĞİ!	36
KAYGILARI ARTTI VE MUTLULUKLARI DÜŞTÜ	40
İLAÇ KURUNA YAPILAN ARTIŞ DA İLAÇ YOKLUĞUNU GİDERMEDİ...	40
CHP'DEN HPV AŞISI, ÇOCUKLUK ÇAĞINDAN YAPILSIN ÇAĞRISI	41
2,7 MİLYONLUK GÖÇ	41
'YARGI BAĞIMSIZ'LIĞI DA TORBAYA SIĞDI	43
AKBELEN'İ YOK ETMEK İSTEYEN TERMİKÇİ ŞİRKET GÖZÜNÜ YİNE ORMANA DİKTİ!	44
BELEDİYELERE YÜZ MİLYONLARCA TL'LİK GELİR KAYBI	44
ELLER, HALKIN ALEYHİNDE İNİP KALKTI	45
ÇİN'İN DÜNYA TİCARETİNDE ETKİSİ ARTIYOR	46
İKTİDARIN 'SURİYE İLE NORMALLEŞME' PLANINI RUSYA'NIN ELİNDE Mİ?	46
LİBYA-TÜRKİYE-MISIR ARASINDA YENİ KRİZ	47
YOLSUZLUK, YOKSULLUK, YASAKLAR	48

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu unutulmamalıdır. Doğruda olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı, hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti içi sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkeleri kapsar olmasıdır. Aynı zamanda unutulmaması gereken bir diğer önemli hususta; söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiğidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir. Zira; Doğru, doğru yerde ve doğru zamanda doğrudur.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemi paylaşımın hedef kitlesi ve paylaşım yapılan mecraya göre belirlenmeli.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

CHP İKTİDARININ İLK HAFTASINDA YAPILACAKLAR

***Katar ordusuna peşkeş çekilen Sakarya'daki Tank-Palet Fabrikası'nı hemen geri alıp, şanlı ordumuza iade edeceğiz.**

*Esnafın, pandemi döneminde bankalardan aldığı kredilerin faizlerini silecek, anaparayı ise makul ölçülerde taksite bağlayacağız.

***Bir kararname ile esnafın stopaj vergisini kaldıracacağız.**

*Çiftçilerin, bankalardan veya tarım kredi kooperatiflerinden aldıkları kredilerin faizlerini sıfırlayacak, anaparayı ise makul ölçülerde taksite bağlayacağız.

***KYK borçlarından ötürü başlatılan tüm hacizleri durduracak, borçların faizlerini silecek; borçlu iş sahibi olduğunda, anaparayı makul taksitlere böleceğiz.**

*Beşiktaş'taki terör saldırısında hayatını kaybeden 39 polis, 8 sivil toplam 47 şehidimiz için toplanan paraların tamamını faizleriyle birlikte, hak sahiplerine teslim edeceğiz

***15 Temmuz Şehit ve Gazileri için vatandaştan toplanan paraların tamamını faizleri ile birlikte hak sahiplerine vereceğiz**

*Hangi koşulda bedeli ne olursa olsun; vatan topraklarına sahip çıkacak, Süleyman Şah Türbesi'ni vatan toprağına geri götürerek, orada şanlı bayrağımızı dalgalandıracacağız.

VAATLERİMİZ

TARIM

- *Tarımsal üretimde kullanması için çiftçiye ÖTV'siz KDV'siz **kırmızı mazot** vereceğiz.
- ***Ziraat Bankası** kuruluş amacına uygun olarak, çiftçiye **üretim için ucuz kredi** verecek.
- *Çiftçimizin kredi, **su ve elektrik borç faizlerini sileceğiz**, anaparayı ise yapılandıracağız.
- *Her köye **en az bir teknik personel** ataması yapacağız.
- *Çiftçiye verilecek destek **milli gelirin en az %1'i** olacak. Ödeme her yıl Ekim ayında yapılacak.
- *Ürün taban fiyatlarını bir yıl önce açıklayacağız. Hububat, yağlı tohum, baklagiller gibi belli ürünlerde **alım garantisi** vereceğiz.
- *Tarımsal sulamada kullanılan **elektrik ve sulama faturaları hasattan sonra** ödenecek.
- ***Tarım kooperatiflerinin** yaygınlaşmasını teşvik edeceğiz.
- ***Tarım destekleri ve araçları hacedilemeyecek**, desteklerden kesinti yapılamayacak.
- *Hasat döneminde **ithalatı yasaklayacağız**.
- *Kadınların ve gençlerin tarımda istihdamının artması için **sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından** ödenmesini sağlayacağız.

SANAYİ ve TEKNOLOJİ

- *Sanayicinin ve esnafın **elektrik borçlarının faizlerini** sileceğiz.
- ***Aırtma tesislerinin enerji bedellerini** devlet ödeyecek.
- *FABKA projesi ile girişimcilere **düşük maliyetli anahtar teslim fabrikalar** inşa edeceğiz.
- *Her OSB'de teknik eğitim veren 6 yıllık ve yatılı **Teknoloji Lisesi** kurulacak.
- ***Enerji Kooperatiflerinin** yaygınlaşmasını teşvik edeceğiz
- ***Yenilenebilir enerji** için YEKDES adında yeni bir **destekleme mekanizması** kuracağız.
- *Sanayicimizin ihtiyaç duyduğu **teknik personeli yetiştirecek** mesleki eğitim politikaları kararlılıkla takip edeceğiz.
- *Mesleki eğitim almış gençlerimizin, **kendi alanlarında çalışmalarını** teşvik edeceğiz.

KOBİLER

- ***Şirketlerin KDV alacaklarını** gecikmeden ödeyeceğiz.
- *KOBİ kredilerinden alınan **Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisini sıfırlayacağız**.
- ***Katma değeri yüksek ürün üretecek firmalar** için özel kredi ve vergi desteği sağlayacağız.
- *KOBİ'lerin **devletten alacaklarını ödeyeceğiz**.
- *OSB'lerde KOBİ'ler için **enerjiyi özel olarak fiyatlandıracağız**.
- *KOBİ'lere **vergi indirimi** teşviki vereceğiz.
- ***Kara liste** bir defaya mahsus sileceğiz.

VERGİ İNDİRİMLERİ

- *Motor hacmi 1600 cc ve altındaki otomobillerde **ÖTV'ye 1/4 oranında indirim** uygulayacağız.
- ***Gazilere ve şehit yakınlarına** 3 yılda bir vergilerden muaf araç alma hakkı vereceğiz.
- ***Damga Vergisi'ni** kademeli bir şekilde kaldıracacağız.
- ***İlk internet aboneliklerinden** vergi almayacağız.
- *Ücretlilerin **eğitim ve sağlık harcamalarını**, gelir vergisinde indirim konusu yapacağız.

GENÇLER

- *Gençlerin alacağı **ilk sıfır otomobilde, cep telefonunda ve oyun konsolunda ÖTV'yi kaldıracağız.**
- *Gençlere **pasaport ücretsiz olacak**; yurtdışına çıkışta **harç ödeme** uygulamasını kaldıracağız.
- *Gençler, sigorta kapsamında olduğu aile bireylerinin vefatı halinde **ilk sigortalı işgününe kadar sigorta hizmetinden yararlanmaya** devam edecek.
- *İşe ilk giren yeni mezunların **2 yıl süreyle vergi ve prim ödemelerini devlet karşılayacak.**
- *ADS kapsamındaki ailelerde gençlere **kamu istihdamında öncelik** sağlanacak.
- ***Yurt sorununu** bir yılda çözeceğiz
- *Yeni evli çiftlerin **ilk satın alacağı evde KDV'yi yarıya** düşüreceğiz.
- ***Evlilik öncesi bütün taramaların ücretsiz** olarak yaptırılmasını sağlayacağız.
- *Üniversiteli gençlere **kültür-sanat etkinliklerine** katılmaları için, içine belli miktarda para yüklenmiş kart vereceğiz.

KADINLAR

- ***İstanbul Sözleşmesi'**ne 1 hafta içerisinde yeniden taraf olacağız.
- *Kadın cinayetlerinin failleri için **ceza indirimini uygulanmayacak.**
- ***Doğum için işten ayrılan** kadınların işe dönmesi halinde işverene **vergi teşviki uygulayacağız.**
- ***Kadınların ve gençlerin kooperatif** kurmalarını teşvik edeceğiz.
- *Aile Destekleri Sigortası kapsamında "**Yeni Başlangıçölar Fonu**" kuracağız İhtiyaç duyan boşanmış kadınlara ev kurma desteği sağlayacağız.
- *Ebeveynler için çocuk iznini yeniden düzenleyeceğiz, **babalık izninin süresini** uzatacağız.
- ***Kreşlerin ve sığınma evlerinin** sayısını artıracğız.
- *Rahim ağzı kanserini önleyen **HPV aşısı ücretsiz** olacak

ESNAF

- *Ticaret erbabına **sicil affı** getireceğiz.
- ***Kira stopajını** kaldıracağız.
- *BAĞ-KUR prim borcu olsa dahi **esnafın ve bakmakla yükümlü oldukları ailelerinin sağlık** hakkında yararlanmasını sağlayacak net yasal düzenlemeleri yapacağız.
- *Esnafımıza **emeklilik için geriye doğru borçlanma** hakkı tanıyacağız.
- ***Esnaf Destekleri Sigortası Fonu'**nu kuracağız.

ÖĞRETMENLER

- *Öğretmen **atamalarını gerçekleştirecek**, alımlarında **sözlü sınavı kaldıracağız.**
- ***Öğretmen maaşlarını** iyileştireceğiz.
- ***Bütün öğretmenler kadrolu olacak**, ücretli ve sözleşmeli öğretmen ayrımına son vereceğiz.
- *Her yıl 24 Kasım Öğretmenler Gününde öğretmenlere **bir maaş ikramiye** vereceğiz.
- *Öğretmenlere sağlayacağımız **3600 ek gösterge** imkânının yanında, eğitim-öğretim tazminatlarını da artıracğız.
- ***Ek ders ücretini** iki katına çıkaracağız.
- *Okullar açık olduğunda **toplu taşıma araçları tüm eğitim çalışanlarına ücretsiz** olacak.
- *Öğretmenlerin **aile bütünlüğünü** her koşulda sağlayacağız.

SAĞLIK HİZMETLERİ

***Yurttaşımızın prim borcuna bağlı olmaksızın**, Genel Sağlık Sigortası kapsamı içinde yer alabilmesini sağlayacağız.

*Katkı payı, ilave ücret ve fark ücretlerini kaldıracacağız.

*Yurttaşlarımızın **periyodik sağlık kontrollerini ücretsiz** gerçekleştireceğiz.

*Şehir hastaneleri açılırken **kent merkezlerinde kapatılan** devlet hastanelerini yeniden açacağız.

***Askeri hastaneleri** yeniden açacağız.

***Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü'nü** yeniden açacak, ilaç, aşı, serum, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz üretimini stratejik sektörlerindeki **AR-GE çalışmalarına** destek vereceğiz.

***Tıp teknoparklarını** kuracağız.

***Meslek Hastalığı Hastaneleri'ni** ve **Çocuk Hastaneleri'ni** yaygınlaştıracacağız.

SAGLIK CALISANLARI

***Sağlıkta şiddetin önlenmesi** için caydırıcı bir yasa çıkaracağız.

***Sağlık personeli atamalarını** derhal yapacağız.

***Aile Hekimlerinin** iş yükünü azaltmak için yardımcı sağlık çalışanı ataması yapacağız.

*Her bir sağlık mesleği üyesi tek tipte devlet memuru olarak istihdam edilecek.

***Sağlık çalışanlarının ek göstergeleri 3600'den başlamak üzere** kademeli olarak yükseltilecek.

***Çalışma saatlerini** Uluslararası Çalışma Örgütü normlarına uygun hale getireceğiz.

MUHTARLAR

*Tek bir **muhtarlık kanunu** olacak.

*Muhtarlık seçimleri için **birleşik oy pusulası** esası getirilecek.

*Bağımsız bir **muhtarlık evi** olacak.

*Muhtarlıklara **yardımcı büro personeli** tahsis edilecek.

*Kaldırılan **köy tüzel kişilikleri yeniden oluşturulacak.**

*Her muhtarlığın ayrı bir **bütçesi** olacak.

***Sosyal yardımlar, muhtarlıklar aracılığı ile dağıtılacak.**

*Belediye meclisinde, muhtarın seçildiği mahalleyle ilgili bir karar alınacaksa, o kararın görüşüldüğü **belediye meclisi toplantısına muhtar da katılacak**, toplantıda söz ve karar sahibi olacak.

*Muhtar, belediye ile birlikte **sosyal projeler geliştirecek.**

***"Türkiye Muhtarlar Birliği"** kurulacak.

ÇALIŞANLAR

*Asgari ücret enflasyona yenilmeyecek **asgari ücrete 6 ayda bir zam** yapılacaktır.

***Kıdem tazminatı çalışma yılı şartı olmaksızın** kullanılabilen bir hak olacak.

*Esnek çalışma modellerine son verecek, **güvenceli istihdama** öncelik vereceğiz.

*İşsizlik Sigortası Fonu'nu amacına uygun kullanacağız.

*Kapsam dışı bırakılan **taşeron işçileri kadroya** alacağız.

***3600 Ek Gösterge ve EYT** meselesini çözeceğiz.

*KHK ile ihraç edilip, hakkında **beraat ve göreve iade kararı** verilenleri görevine iade edeceğiz.

ÇOCUKLAR

***Eğitim parasız olacak** çocuklarımıza eşit olanaklar sunacağız.

*Öğrencilerin **kitap, kırtasiye, çanta, kıyafet ve hatta servis ihtiyaçları ücretsiz** karşılanacak.

*Okullarda öğrencilerin **su ve öğle yemekleri ücretsiz** olarak MEB tarafından karşılanacak.

***Yetiştirme yurdundan ayrılmak** zorunda kalanlara **kamuda istihdam olanağı** sağlayacağız.

YAŞLILAR

***Huzurevinde yaşayan yoksul** yaşlıların harçlıklarını arttıracacağız.

***Eşi vefat eden kadınlara** yapılan sosyal yardım miktarını arttıracacağız.

*65 yaş üzerindeki yurttaşlarımızın **kültür, sanat ve spor etkinliklerinden ücretsiz** yararlanmalarını sağlayacağız.

*Emeklilerimize, Turizm Bakanlığı ve TÜRSAB iş birliği sayesinde **makul ücretlerle gezi ve tatil olanağı** sağlayacağız.

***Uzun Dönem Yatılı Kurum Bakımı** hizmeti için sırada beklemeyi sonlandıracağız.

***Kısa Süreli ve Geçici Bakım hizmetlerini** etkin ve yaygın hale getireceğiz.

*Alzheimer/Demens hastalarına yönelik **yatılı ve gündüz hizmetlerini** yaygınlaştıracacağız.

26 ARALIK 2022 – 01 OCAK 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*26 Aralık 1925’de **Uluslararası saat ve takvim kullanımı, TBMM’de kabul edildi.**

*26-27 Aralık 1939’da **Erzincan Depremi:** Türkiye’nin Erzincan ilinde Richter ölçeğine göre 8 büyüklüğünde bir deprem oldu; 32.962 kişi hayatını kaybetti, yaklaşık 100 bin kişi yaralandı.

*27 Aralık 1919’da Samsun’da ateşlediği kurtuluş mücadelesinin ardından Erzurum ve Sivas kongrelerini toplayan **Mustafa Kemal Paşa, Heyet-i Temsiliye üyeleriyle Sivas’tan Ankara’ya geldi.**

*27 Aralık 1936’da İstiklal Marşı’nın yazarı şair-yazar **Mehmet Âkif Ersoy hayatını kaybetti.**

*28 Aralık 2011’de **Uludere olayı** yaşandı. Şırnak’ın Uludere ilçesi yakınlarındaki Irak topraklarında, Türk Hava Kuvvetlerinin F-16 savaş uçaklarıyla yaptığı bombardıman sonucunda, Kürt kökenli vatandaşların oluşturduğu bir kaçakçı kafilesinden, 34 kişi hayatını kaybetti.

*31 Aralık **Yılbaşı Gecesi**

*31 Aralık 1926 gece yarısından itibaren **Uluslararası Takvim ve Saat kullanılmaya başlandı.**

***1 Ocak 1929 Millet Mektepleri Açıldı** Millet Mektepleri, Türkiye’de 1 Kasım 1928’de yeni harflerin kabulünden sonra halkı okuryazar kılmak amacıyla gerçekleşen eğitim seferberliği için kurulmuş dört ay süreli eğitim veren halk eğitimi kurumlarıdır.

***1 Ocak 2017 - İstanbul’da, Reina gece kulübüne saldırı yapıldı.** 2017 İstanbul gece kulübü saldırısı ya da Reina Katliamı, 1 Ocak 2017’de yerel saatle 01:15’te İstanbul’un Beşiktaş ilçesindeki Ortaköy semtinde bulunan Reina adlı gece kulübüne yeni yıl kutlamaları sırasında düzenlenen silahlı saldırı. Saldırı sonucunda 39 kişi hayatını kaybetti, 70 kişi ise yaralandı. Irak ve Şam İslam Devleti (İŞİD) bir gün sonra saldırının sorumluluğunu üstlendiğini açıkladı.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

• **İşsizlik:** Ağustosta yüzde 9,8’e geriledikten sonra eylülde yüzde 10,1’e yükselen resmi işsizlik oranı ekimde de yükselişini sürdürdü ve yüzde 10,2 olarak gerçekleşti. Ekimde işgücüne katılım oranı yüzde 53,5, istihdam oranı da yüzde 48 olarak gerçekleşti.

• İş-Kur’un verilerine göre bu yılın ilk 11 aylık döneminde toplam 1 milyon 539 bin 616 kişi, işinden çıkarıldığı için İşsizlik Sigortası Fonu’na başvuruda bulundu.

• Yeni yöntemle hesaplanan turizm gelirleri geriye dönük olarak artırılarak sadece 2022 yılının değil önceki yılların cari işlemler açığının küçültülmesiyle makyajlansa da Türkiye’nin cari işlemler bilançosundaki sorun büyümeye devam ediyor.Ekim ayında 359 milyon dolarla bu yılın en düşük aylık açığı verilirken, ocak-ekim dönemindeki cari açık ise geçen yılın aynı dönemine göre 20 kata yakın artarak 1,9 milyar dolardan 38,2 milyar dolara yükseldi. Son 12 aylık toplam cari işlemler açığı ise 43,5 milyar dolara kadar çıktı.

- Türkiye'nin orijinal vadesi bir yıldan daha kısa olan dış borç stoku ekimde bir önceki aya göre 2,2 milyar dolar daha artarak 142,3 milyar dolarla, tarihin en yüksek noktasına çıktı.
- Merkez Bankasının verilerine göre, özel sektörün dış borcu da ekimde 1,2 milyar dolar, 2021 yılı sonuna göre de 2 milyar dolar artarak 236,3 milyar dolar oldu. Bu borcun 155,2 milyar dolarlık kısmını oluşturan uzun vadeli borçlarda 8,3 milyar dolar azalırken, kısa vadeli borçlarda ise 10,2 milyar dolarlık artış kaydedildi.
- Hazinesin büyük bölümünü Ortadoğu ülkelerine ihraç ederek yıllık yüzde 9 faizle gerçekleştirdiği 2 milyar dolarlık borçlanmanın hesaplara girdiği 2-9 Aralık haftasında Merkez Bankasının, brüt rezervi 3,8 milyar dolar artarak 128 milyar dolara çıkarken, eksi durumdaki net rezervi ise 2,3 milyar dolar iyileşerek -44,1 milyar dolar oldu.
- Türkiye, 42,1 milyar dolarlık dış borç kullandığı bu yılın ilk 10 aylık döneminde uzun vadeli dış borçları için 40,7 milyar dolarlık anapara ödemesi yaparken, aynı dönemdeki toplam dış borç faiz ödemeleri de 10,2 milyar dolar olarak gerçekleşti. Türkiye AKP döneminde toplam 207 milyar dolar dış borç faizi ödedi.
- Merkezi yönetim bütçesinden Hazinesin iç ve dış borçları için ödenen faiz önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 70,6 oranında artarak 172 milyar liradan 293 milyar liraya kadar yükseldi.
- Merkezi yönetim bütçesi, enflasyon yüzünden oldukça yüksek bir geçici kurumlar vergisi tahsilatı yapılan kasım ayında 108 milyar lira fazla verirken, ocak-kasım dönemi bütçe açığı da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 56 oranında azalarak 20,4 milyar liraya geriledi. İktidar bu açığın finansmanı için TBMM'den net 493 milyar liralık borçlanma limiti almaya çalışıyor.
- 2023 yılında bütçeden, YİD modeliyle yaptırılan köprüler, otoyollar ve Avrasya Tüneli ile Yap-Kirala-Devret modeliyle yaptırılan şehir hastanelerine toplam 102,1 milyar lira (4,7 milyar dolar) ödenecek.
- Hem kredi kartı hem de tüketici kredisi borcu yüzünden takibe alınanlar tek kişi sayıldığında toplam 1 milyon 316 bin 835 kişi bankalar tarafından icra takibine alındı. İcra takibine alınanların sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 350 bin kişi arttı.
- Fiyatları son bir yılda yüzde 188 oranı da artan konut satışlarında temmuzda başlayan azalma eğilimi derinleşerek devam ediyor.

İŞSİZLİK YENİDEN ARTIŞ EĞİLİMİNDE

- Ağustosta yüzde 9,8'e geriledikten sonra eylülde yüzde 10,1'e yükselen resmi işsizlik oranı ekimde de yükselişini sürdürdü ve yüzde 10,2 olarak gerçekleşti.
- Son dört haftada iş arama kanallarından birine başvurduğu için işsiz kabul edilen 3 milyon 534 bin kişiye, sayıları 1 milyon 395 bini bulan zamana bağlı eksik istihdamdakiler (çok az süreli çalıştıkları için daha uzun süre çalışmak için yeni veya ek bir iş arayanlar) ile iş bulma umudu olmadığı için iş aramayan, ancak iş bulsa hemen çalışmaya başlayabilecek olan 2 milyon 670 bin kişiye de dahil ettiğimizde işsizlerin sayısı 7 milyon 602 bini, geniş anlamda işsizlik oranı ise yüzde 20,3'ü buluyor. Geniş anlamda işsizlik oranı da ağustosta yüzde 17,3'e gerilemiş, eylülde yüzde 19,9 olmuştu.
- Aslında geniş anlamda işsizlik tanımı da ülkedeki işsizliğin gerçek boyutunu göstermiyor. Örneğin istihdamda gözükken, ancak kendi mesleğinde çalışmadığı için mesleğine uygun bir iş arayan binlerce kişi de bu tanımla işsiz sayılmıyor. Bu durumdakilerin de dahil edilmesi halinde gerçek işsizlik oranının yüzde 25'i bulabileceği tahmin ediliyor.
- İşsizlik gençler arasında daha ağır bir sorun olarak devam ediyor. 15-24 yaş grubu arasındaki işsizlik oranı da ekimde yüzde 18,9'dan yüzde 20,4'e yükseldi. 1 milyon 85 bin genç iş arıyor.
- Ekimde işgücüne katılım oranı yüzde 53,5, istihdam oranı da yüzde 48 olarak gerçekleşti.

EN AZ BİR MİLYON 539 BİN KİŞİ İŞİNDEN ÇIKARILDI

- İş-Kur'un verilerine göre bu yılın ilk 11 aylık döneminde toplam 1 milyon 539 bin 616 kişi, işinden çıkarıldığı için İşsizlik Sigortası Fonu'na başvuruda bulundu. İşsizlik ödeneği almak için başvuruların sayısında geçen yıla göre 216 bin 705 kişilik artış yaşandı. İşsizlik sigortasına başvurabilmek için belli bir sigortalılık koşulu arandığı için işinden çıkarılanların tümü başvuruda bulunamıyor.
- İşsizlik sigortasından bu dönemde 746 bin 551 kişiye işsizlik ödeneği verildi. Dolayısıyla başvuruda bulunanların yarısından azı ödenek almaya hak kazandı.

- Kasım ayında işsizlik ödeneği alan kişi sayısı ise 408 bin 805 kişi olarak gerçekleşti.

TURİZM GELİRLERİYLE MAKYAJLANAN CARİ İŞLEMLERDE SORUN BÜYÜYOR

- Yeni yöntemle hesaplanan turizm gelirleri geriye dönük olarak artırılarak sadece 2022 yılının değil önceki yılların cari işlemler açığının küçültülmesiyle makyajlansa da Türkiye'nin cari işlemler bilançosundaki sorun büyümeye devam ediyor.
- Ekim ayında 359 milyon dolarla bu yılın en düşük aylık açığı verilirken, ocak-ekim dönemindeki cari açık ise geçen yılın aynı dönemine göre 20 kata yakın artarak 1,9 milyar dolardan 38,2 milyar dolara yükseldi. Son 12 aylık toplam cari işlemler açığı ise 43,5 milyar dolara kadar çıktı.
- Önceki aylarda 2,5 milyar dolarla 7 milyar dolar arasında seyreden aylık cari işlemler açığının ekim ayında 359 milyon dolara gerilemesinde, ekim ayı turizm gelirlerinin 5,5 milyar dolar olarak tahmin edilmesi belirleyici oldu. (Ekim ayı için varsayılan bu rakam ağustos ayından sonra bu yılın en yüksek aylık turizm gelirine işaret ediyor. Ağustos ayı için 5,9 milyar dolar olarak hesaplanan turizm geliri, sezon ayları olan haziranda 4,1 milyar, temmuz ve eylül aylarında ise 4,9 milyar dolar olarak esas alınmıştı.)
- Türkiye'nin 38,2 milyar dolarlık cari işlemler açığı verdiği ocak-ekim döneminde, bu açığın finansmanı için Türkiye'nin doğrudan yatırım, portföy yatırımı, borçlanma ve benzeri yollarla bulabildiği dış finansman 23,5 milyar dolarda kaldı. Dolayısıyla Türkiye 14,7 milyar dolarlık finansman açığıyla karşı karşıya kaldı.
- Ancak finansman açığının 21 milyar doları bulan kaynağı belirsiz dövizle finanse edildiği, dolayısıyla döviz rezervinin de 6,3 milyar dolar arttığı gözleniyor.
- Ocak-ekim döneminde Türkiye'den yurt dışına 4 milyar dolarlık doğrudan yatırım yapılırken, yabancıların Türkiye'ye yaptığı yatırım ise 10,3 milyar dolar oldu. Ancak bu rakamın yarısını oluşturan 5,2 milyar dolarlık kısmı, artık 400 bin dolarlık konut alana Türkiye vatandaşlığı verilmesi yüzünden son yıllarda oldukça artan gayrimenkul alımlarından oluştu. Dolayısıyla da Türkiye'ye yönelik doğrudan yabancı yatırımların, üretime, istihdama ve teknolojik yenilenmeye katkısı oldukça sınırlı kaldı.
- Bu dönemde yabancı portföy yatırımcılarının Türkiye'deki yatırımları (hisse senedi, borçlanma kağıdı) 10,5 milyar dolar azaldı.

KISA VADELİ DIŞ BORÇLARIN YÜKSELİŞİ SÜRÜYOR

- Türkiye'nin orijinal vadesi bir yıldan daha kısa olan dış borç stoku ekimde bir önceki aya göre 2,2 milyar dolar daha artarak 142,3 milyar dolarla, tarihin en yüksek noktasına çıktı.
- Artan riskler yüzünden dışardan uzun vadeli borç bulmakta zorlanan Türkiye'nin kısa vadeli dış borçlarında 2021 yılı sonuna göre ise 20,8 milyar dolarlık artış yaşandı.
- Kısa vadeli dış borçların 26,6 milyar doları kamu bankalarına ait bulunuyor. Net rezervi 9 Aralık itibarıyla eksi -44,1 milyar dolar olan bu nedenle de bir çok ülkeden swap, depo (mevduat) gibi yöntemlerle borç almaya çalışan Merkez Bankasının kısa vadeli dış borcu ise bu yıl 6,2 milyar dolar daha artarak 32,3 milyar dolara çıktı.
- Özel sektörün kısa vadeli borcu ise 10,2 milyar dolarlık artışla 83,5 milyar dolar oldu.
- **Gelecek 12 Ayda Ödenecek Dış Borç:** Orijinal vadesine bakılmaksızın Türkiye'nin gelecek 12 aylık dönemde ödemesi gereken dış borç miktarı ise 186,3 milyar dolarla şimdiye kadarki en yüksek noktaya çıktı. Türkiye, uluslararası piyasalardan finansman bulmanın zorlaşacağı bir döneme rekor bir borç çevirme tutarıyla giriyor.
- **Bu ödemenin 38,4 milyar dolarını kamu bankaları da dâhil kamu sektörü, 32,3 milyar dolarını Merkez Bankası 115,6 milyar dolarını ise bankalar da dâhil özel sektör yapmak zorunda bulunuyor.**

UZUN VADELİ BORÇLANAMAYAN ÖZEL SEKTÖR KISA VADELİ BORÇLANIYOR

- Merkez Bankasının verilerine göre, özel sektörün dış borcu da ekimde 1,2 milyar dolar, 2021 yılı sonuna göre de 2 milyar dolar artarak 236,3 milyar dolar oldu.
- Bu borcun 155,2 milyar dolarlık kısmını oluşturan uzun vadeli borçlarda 8,3 milyar dolar azalırken, kısa vadeli borçlarda ise 10,2 milyar dolarlık artış kaydedildi.
- Türkiye'nin düşen kredi notu, artan riskleri ve yaşadığı ekonomik kriz nedeniyle özel sektörün de dış finansmana erişiminin azaldığı 2022 yılında, sektör uzun vadeli borç ödemelerini kısa vadeli borçlanarak yaptığı gözleniyor.

MERKEZ BANKASI REZERVİ

• **Hazinenin büyük bölümünü Ortadoğu ülkelerine ihraç ederek yıllık yüzde 9 faizle gerçekleştirdiği 2 milyar dolarlık borçlanmanın hesaplara girdiği 2-9 Aralık haftasında** Merkez Bankasının, brüt rezervi 3,8 milyar dolar artarak 128 milyar dolara çıkarken, eksi durumdaki net rezervi ise 2,3 milyar dolar iyileşerek -44,1 milyar dolar oldu.

• **Tamamı yükümlülüklerden oluşan brüt rezervin 84,8 milyar doları döviz, 43,9 milyar doları ise altın varlıklarından oluşuyor. Son hafta döviz varlıklarında 3,5 milyar, altın varlıklarında ise 266 milyon dolarlık artış oldu.**

• Merkez Bankasının, 9 Aralık itibarıyla toplam 185,2 milyar dolar döviz borcu (dış yükümlülüğü) bulunuyor.

• Bu borcun 114,2 milyar doları bilanço içi (bankalara, Hazineye, diğer ülkelere v.b) olan borçlardan oluşuyor. Bilançoda gözükmeyen Türkiye'deki bankalara ve bazı ülkelerin merkez bankalarına olan swap borçları ise 1,4 milyar dolar artarak 70,9 milyar doları buluyor.

• Hazinenin döviz mevduatı yükümlülük sayılmadığında swap borcu hariç net rezervi geçen hafta 3,6 milyar dolar artarak 26,8 milyar dolar oldu.

• Swap borçlarının, diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının satıp sonra kiraladığı (**sat-kirala**) borçlarının brüt rezerv içerisindeki payı ise 9 Aralık itibarıyla yüzde 55,1 olarak hesaplandı.

DIŞ BORÇ FAİZ ÖDEMELERİ

• Türkiye, 42,1 milyar dolarlık dış borç kullandığı bu yılın ilk 10 aylık döneminde uzun vadeli dış borçları için 40,7 milyar dolarlık anapara ödemesi yaparken, aynı dönemdeki toplam dış borç faiz ödemeleri de 10,2 milyar dolar olarak gerçekleşti

• Türkiye AKP döneminde toplam 207 milyar dolar dış borç faizi ödedi.

• AKP döneminde yapılan dış borç faizi ödemelerinin 95,7 milyar dolarını kamu, 111 milyar dolarını ise özel sektör gerçekleştirdi.

YABANCI YATIRIMCILARIN ÇIKIŞI SÜRÜYOR

• Yabancı portföy yatırımcılarının Türkiye piyasalarından çıkışı 338 milyon dolarla 2-9 Aralık haftasında da devam etti. Yabancılar bu yıl hisse senedi ve iç borçlanma kâğıtlarından net 6,8 milyar dolarlık satış gerçekleştirdiler.

• Hisse senedi fiyatlarında yaşanan düşüşün de etkisiyle söz konusu hafta yabancıların Türkiye'deki hisse senedi portföyleri 703 milyon dolar azalarak 26 milyon dolara geriledi. İç borçlanma kâğıtları portföyü ise 2 milyar dolarda kaldı.

BÜTÇENİN FAİZ YÜKÜ BÜYÜYOR

• Merkezi yönetim bütçesinden Hazinenin iç ve dış borçları için ödenen faiz önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 70,6 oranında artarak 172 milyar liradan 293 milyar liraya kadar yükseldi.

• Bütçede faiz olarak gösterilmeyip, transferler arasında yer alan kur korumalı mevduat için ödenen 91,6 milyar liralık faiz de dahil edildiğinde bütçenin yılın ilk 11 aylık dönemindeki toplam faiz yükü 384 milyar lirayı buluyor.

AÇIĞI AZALAN BÜTÇENİN FİNANSMANI İÇİN BORÇLANMA LİMİTİ ARTIRILYOR

• Merkezi yönetim bütçesi, enflasyon yüzünden oldukça yüksek bir geçici kurumlar vergisi tahsilatı yapılan kasım ayında 108 milyar lira fazla verirken, ocak-kasım dönemi bütçe açığı da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 56 oranında azalarak 20,4 milyar liraya geriledi.

• 2022 yılı için başlangıçta ve daha sonra ek bütçe ile artırılan haliyle 279 milyar liralık açık verilmesi bekleniyordu. Eylül 2022 başında açıklanan Orta Vadeli Programla açık tahmini 461 milyar liraya çıkarılmıştı.

• Bütçe açığının 20,4 milyar liraya gerilediği bu dönemde bütçe kanunu ile bütçe açığıyla (279 milyar) sınırlandırılan net borçlanma tutarı 386 milyar lira olarak gerçekleşti. Diğer bir ifadeyle borçlanma limiti aşıldı.

• AKP'nin geçen hafta Sanayi, Ticaret Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşüler bir teklife, komisyon çalışmaları sırasında eklenen bir maddeyle, borçlanma limiti 493 milyar liraya çıkarıldı.

• Ocak-kasım döneminde 20,4 milyar lira olan bütçe açığının yıl sonunda yeni net borçlanma limiti olan 493 milyar liraya yükselme olasılığı bulunmuyor.

• Dolayısıyla bu kadar yüksek bir net borçlanma, iktidarın seçimi kazanabilmek için kamu kaynaklarını önümüzdeki yıl nasıl insafsızca kullanacağını göstermesi açısından dikkatle izlenmeye değer gözüküyor. İktidarın, ülkeyi bir ekonomik harabeye çevirme politikasının 2023 yılında şiddetlenerek devam edeceği anlaşılıyor.

BÜTÇEDEN YAPILACAK KÖİ ÖDEMELERİ

• Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı ve Karayolları Genel Müdürlüğü kesin hesapları ve bütçe tekliflerinden oluşturulan verilere göre 2023 yılında bütçeden, YİD modeliyle yaptırılan köprüler, otoyollar ve Avrasya Tüneli ile Yap-Kirala-Devret modeliyle yaptırılan şehir hastanelerine toplam 102,1 milyar lira (4,7 milyar dolar) ödenecek.

• Bu projeler için 2017-2022 yılları arasında bütçeden yapılan toplam ödeme ise 118 milyar lira (ilgili yılın ortalama kuru üzerinden 12,5 milyar dolar) olarak hesaplanıyor.

• İleriye yönelik olarak yapılan projeksiyonlara göre ise bu projelere bütçeden 2024 yılında 131 milyar lira, 2025 yılında ise 140 milyar lira ödenmesi öngörülüyor. (2024 yılı için 5,3 milyar dolar, 2025 yılı için de 5,4 milyar dolar)

• Bu öngörülerin gerçekleşmesi de ortalama dolar kurunun 2023 yılında 21,5 TL, 2024 yılında 24,62 TL, 2025 yılında da 25,77 TL olarak gerçekleşmesine bağlı bulunuyor.

• Dolayısıyla “bütçeden tek kuruş ödenmiyor” diye tanıtılan bu projelere, bütçeden 2025 yılı sonuna kadar toplam 28 milyar dolar ödenmiş olacak.

KREDİ VE MEVDUAT GELİŞMELERİ

Mevduat

• Bankalardaki mevduat, bir önceki hataya göre 54 milyar lira artarak 9 Aralıkta 8,63 trilyon liraya yükseldi.

• BDDK'nın istatistiklerine göre yılbaşından bu yana Türk lirası mevduatlar yüzde 133 oranında arttı.

• Döviz mevduatlarının, 2 milyar dolar azalarak 229 milyar dolara gerilediği 9 Aralıkla biten haftada, TL mevduatlarda ise 89 milyar lira artış oldu.

• Gerçek kişilerin, mevduatında 1 milyar dolarlık azalma oldu.

• Kur korumalı mevduatlar ise 1 milyar lira artarak 1 trilyon 465 milyar liraya çıktı.

• **Dolarizasyon:** Sadece döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı **tüm mevduatlar** için 49,2 olarak hesaplandı.

• **Dolarizasyon** oranı **gerçek kişilere** ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 52,8 oldu.

• Dövizle endekli olması nedeniyle, kur korumalı mevduatlar da döviz mevduatlarına dahil edilerek hesaplanan **gerçek dolarizasyon** oranı ise yüzde 66,2 oldu.

• **KKM'nin Maliyeti:** Bu mevduatlara verilen garanti nedeniyle Devletin üstlendiği risk mart ayında gerçekleşmeye başladı. 23 Mart – 30 Ekim günleri arasında vadesi dolanlar için Hazine bütçeden 91,6 milyar lira ödendi. Kurun bur süredir sabit bir noktada seyretmesi yüzünden Kasımda bu hesaplar için ödeme yapılmadı. **Merkez Bankasının dövizden dönenler için ne kadar ödeme yaptığı ise gizleniyor.**

• Kur korumalı mevduatların para kompozisyonu ile ilgili olarak yapılan en son açıklamalardan yola çıkıldığında bu mevduatların yüzde 51'inin döviz veya altından dönen mevduatlardan yüzde 49'unun ise TL mevduatlardan oluştuğu biliniyor. Döviz ve altından dönenlerin kur farkından kaynaklanan faizini Merkez Bankası ödüyor. Açıklanamamakla birlikte Merkez Bankasının da eylül sonuna kadar 95 milyar lira civarında KKM için ödeme yaptığı tahmin ediliyor.

• Döviz mevduatından kur korumalı mevduata geçen şirketlere sağlanan kurumlar vergisi avantajı nedeniyle vazgeçilen kurumlar vergisi tutarının ise 18,8 milyar lira olduğu açıklandı. Buna göre sistemin şimdiye kadar kamuya toplam maliyetinin 205 milyar lirayı bulduğu tahmin ediliyor.

Krediler

- Kredi stoku ise bir haftada 62 milyar lira genişleyerek 9 Aralıkta 7,34 trilyon liraya yükseldi. TL kredilerin 60 milyar lira arttığı haftada, döviz kredilerinin TL karşılığında 2,5 milyar liralık artış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 42 milyon dolar artarak 133,9 milyar dolara yükseldi.

- *Kredi stokunda geçen yılın sonuna göre yüzde 49,9 oranında artış yaşandı. Türk lirası krediler yüzde 71,5 oranında artarken, döviz kredilerinde ise dolar cinsinden yüzde 14,5 oranında azalma oldu.*

- **Batık Krediler:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise 161,4 milyar lira düzeyinde seyrediyor.

VATANDAŞ BORÇLANMAYA DOYMUYOR

- Bireysel krediler ve kredi kartı borçlarındaki artış hızlanarak devam ediyor.

- Geliri yetmediği halde, negatif reel faizin de teşviki ve yüksek enflasyon nedeniyle harcamalarını öne çekip borçlanan vatandaşların bankalara olan borcu bir haftada 13 milyar lira daha artarak 9 Aralık itibarıyla 1 trilyon 491 milyar liraya ulaştı.

- Vatandaşların bu borcunun 1 trilyon 78 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinin, 413 milyar lirası da kredi kartı borç bakiyelerinden kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 11,5 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 1,8 milyar liralık artış kaydedildi.

- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen ve henüz varlık yönetim şirketlerin devretmedikleri takipteki borçları ise 31,3 milyar liraya yükseldi. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devrediyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.

- **Toplam Borç:** Vatandaşların varlık yönetim şirketlerine olan borçları son bir yılda 5,3 milyar lira artarak eylül sonunda 36 milyar liraya yükseldi. TOKİ'ye olan konut kredisi borçları da 28 milyar lira oldu. Vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) toplam borcu 1 trilyon 553 milyar lira düzeyinde seyrediyor.

- Vatandaşların bankalara olan borcunda yılbaşından bu yana 465 milyar liralık, toplam borçlarında ise 471 milyar liralık artış yaşandı.

ON AYDA 1 MİLYON 317 BİN KİŞİ BORCUNU ÖDEYEMEDİĞİ İÇİN TAKİBE ALINDI

- Risk Merkezinin verilerine göre bu yıl ocak-ekim döneminde 883 bin 614 kişi bireysel kredi borcunu, 775 bin 158 kişi de kredi kartı borcunu temerrüt süresinin sonuna kadar ödeyemedikleri için bankalar tarafından takibe alındı.

- Hem kredi kartı hem de tüketici kredisi borcu yüzünden takibe alınanlar tek kişi sayıldığında toplam 1 milyon 316 bin 835 kişi bankalar tarafından icra takibine alındı. İcra takibine alınanların sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 350 bin kişi arttı.

- Bu arada, varlık yönetim şirketlerine olan 2 bin liraya kadar borçların silinmesine rağmen, bankalar tarafından bu yıl ve önceki yıllarda takibe alınanlardan borcu hala devam edenlerin sayısı ise 3 milyon 958 bin 645 kişi olarak açıklandı.

- Bunların 2 milyon 513 bin 766'sı bankalar ve diğer finans kuruluşları, 2 milyon 22 bin 951'i ise varlık yönetim şirketlerinin takibinde bulunuyor.

FAİZ ORANLARI

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- Bankaların, 2-9 Aralık günleri arasında açılan **vadeli TL cinsinden mevduata** uyguladığı ortalama faiz oranı yüzde 16,28'den yüzde 16,86'ya çıktı. Merkez Bankasının, döviz mevduatlarının toplam mevduatı içindeki payını yüzde 50'nin altına indiremeyen bankalara komisyon uygulama kararı, bankaları TL mevduat toplamak için faiz artırmaya zorluyor.

- Söz konusu hafta kullanılan tüketici kredilerinin (ihtiyaç + taşıt + konut) ortalama faizi önceki haftaya göre 0,29 puan azalarak yüzde 29,04'e geriledi.

- Bankalar tüketicilere ihtiyaç kredisini ortalama yüzde 30,71, taşıt kredisini yüzde 24,23, konut kredisini ise yüzde 19,51 yıllık faiz oranıyla kullandı.

- Dolar cinsinden ticari kredi faizi yüzde 10,06 oldu. Euro cinsinden olanın faizi de yüzde 6,36'ya geriledi.
- Ancak, bankaların kullandığı kredilerle ilgili olarak BDDK ve Merkez Bankasının uyguladığı diğer kısıtlamalar nedeniyle krediye erişimin giderek zorlaştığı biliniyor.

Merkez Bankası Faizi

- *Merkez Bankası da geçen hafta bankaları yüzde 9 faiz oranıyla fonladı.*

Risk Primi (CDS)

- Merkez Bankası ve BDDK'nın bankaları ticari kredi faizlerini düşük tutmaya yönelik önlemleri bankaları kredi vermek yerine Hazine iç borçlanma kağıtları almaya zorladığı için, piyasada iç borçlanma kağıtlarının faizi önemli ölçüde geriledi.
- Türkiye'nin, CDS'i (risk primi) ise **bir önceki haftaya göre** yüzde 4,72 oranında artarak 504,38 oldu.
- Hazinenin 5 yıl vadeli dış borçlanma tahvillerinin piyasa faizi yüzde 8,25 olarak gerçekleşti.

TARIM ÜRÜNÜ ÜRETİCİ FİYATLARINDA REKOR ARTIŞ

- Tarım ürünü üretici fiyatları kasımda bir önceki aya göre yüzde 7 oranında artarken, son bir yıllık fiyat artışı da yüzde 169,45'e kadar ulaştı.
- Geçen yılın aynı ayında tarım ürünü üretici fiyatlarında aylık bazda yüzde 4,57, yıllık olarak da yüzde 24,35 oranında artmıştı.

DÖVİZ KURU-ALTIN-BORASA

- Merkez Bankasının açıkladığı döviz kurlarına göre geçen hafta dolar kuru bir önceki hafta sonuna göre değişmezken, Euro kurunda yüzde 0,7 oranında artış yaşandı. Kurlar sırasıyla 18,62 TL ve 19,81 TL oldu. Dolar kurunda yılbaşından bu yana yüzde 43,5, Euro kurunda yüzde 34,9 oranında artış oldu.
- Ortalama dolar kuru (1 Ocak- 16 Aralık 2022 ortalaması) 2021 yılının ortalamasına göre yüzde 85,5 oranında artarak 16,49 TL'ye çıktı.
- Geçen hafta gram altın fiyatı bir önceki haftaya göre yüzde 0,4 oranında azalarak 1.074 lira oldu. Altın fiyatı geçen yılın sonuna göre ise yüzde 37,9 oranında arttı.
- Borsa endeksi ise (BİST100) geçen hafta yüzde 4,2 oranında arttı. Endekste yılbaşına göre artış ise yüzde 181,6 oldu.

İCRADAKİ DERDEST DOSYA SAYISI 23,6 MİLYON

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak – 16 Aralık günleri arasında icra ve iflas dairelerine UYAP üzerinden toplam 8 milyon 261 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 640 adet bin arttı. Bu dönemde 7 milyon 224 bin dosya da sonuçlandırıldı.
- **Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,4 oranında arttı.**
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı son bir yılda 677 bin adet artarak 16 Aralık itibarıyla 23 milyon 603 bine çıktı.
- Bu arada, kuruluşların elektrik, su, haberleşme, doğalgaz gibi faturalardan kaynaklanan ve bakiyesi 2 bin liranın altındaki icrada bulunan alacaklarından vazgeçmelerine ilişkin yasanın icra dosya sayılarına henüz yansımadağı gözleniyor. Yasanın önemli miktarda icra dosyasının işleminden kaldırılmasına yol açması bekleniyordu.

FİYATLARI SON BİR YILDA YÜZDE 188 ARTAN KONUT SATIŞLARINDA SERT DÜŞÜŞ

- **Konut Fiyatları:** Merkez Bankası Türkiye genelinde konut fiyatlarının ekimde bir önceki aya göre yüzde 5,4, geçen yılın aynı ayına göre ise yüzde 188,2 oranında arttığını açıkladı. Enflasyondan arındırıldığında konut fiyatlarında son bir yılda yüzde 56,3 oranında (reel) artış yaşandı.
- Son bir yılda yeni konutların fiyatlarında yüzde 177,4, yeni olmayan konutların fiyatlarında ise yüzde 190 oranında artış kaydedildi.
- Konut metrekare birim fiyatı son bir yılda İstanbul'da yüzde 226 oranında artarak 26 bin 637 liraya, Ankara'da 12 bin 6 liraya, İzmir'de yüzde 209 artarak 19 bin 632 liraya yükseldi.

- 120 metrekarelik bir konutun fiyatı İstanbul'da 3 milyon 196 bin liraya, Ankara'da 1milyon 440 bin liraya, İzmir'de ise 2 milyon 355 bin lira oldu.
- **Maliyet Artışı:** Bu arada ikamet amaçlı bina inşaat maliyetlerinde de ekim ayı itibariyle son bir yılda yüzde 115,8 oranında artış gerçekleşti.
- Son bir yılda konut fiyatları, inşaat maliyetlere göre daha yüksek bir oranda artış gösterdi. Bunun da konuta ihtiyacı olanların değil, tasarrufunu enflasyona karşı korumak isteyenlerin konut alımına yönelmesinden kaynaklandığı belirtiliyor.
- Konuta ihtiyacı olanların konuta erişiminin giderek olanaksızlaştığı, bankaların konut fiyatlarına göre oldukça düşük miktarlarda konut kredisi kullandırmalarının da konut satışlarındaki azalmada belirleyici olduğu ifade ediliyor.
- **Konut Satışları:** Konut satışlarında temmuz ayında başlayan bir önceki yılın aynı ayına göre azalma eğilimi, ağustos, eylül ve ekim aylarından sonra kasım ayında da derinleşerek devam etti.
- Kasımda konut satışları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 34 oranında azalarak 117 bin 806'ya geriledi.
- Ocak-Kasım döneminde ise yılın ilk altı ayında yaşanan artışların etkisiyle geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1 oranında artarak 1 milyon 278 bine indi.
- Bankaların kullandığı konut kredileri ise son bir yılda sadece yüzde 21,3 oranında artarak 357,4 milyar liraya yükseldi. Bankalar son haftalarda konut kredisini yıllık yüzde 19,51 faiz oranıyla kullanıyor.

200 MİLYAR TL EK BORÇLANMA, HUKUKSUZLUĞA YASAL KILIF UYDURMADIR!

Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçenin kasımda aylık 108 milyar TL fazla verdiğini, 11 aylık bütçe açığının 20,4 milyar TL'ye indiğini açıkladı. Yılsonuna bir ay kala birden bütçe açığının fazlaya dönüşmesi, iktidarın TBMM'yi devre dışı bırakıp bütçedeki kanuni limitin üzerinde yasa dışı iç borçlanmasıyla sağlandı!

Tek adam yönetiminin ülkeye en büyük tahribatı devletin saygın kurumlarının iktidarın bilgi gizleme, yasaları çiğneme, gerçekleri örtme amaçlarının araçlarına dönüştürülmesi oldu. TÜİK verileri inanılmaz-güvenilmez hale gelirken, Merkez Bankası'nın rezervleri, kayıt dışı-kaynağı belirsiz döviz girişleri, bilanço ve rakam oyunları ile halktan gizlenme yoluna gidildi.

✓ Şimdi de **TBMM'nin anayasal yetkisindeki 'bütçe hakkını' temsil eden bütçe yasasında benzer tavırlar sergileniyor.** Kamu yönetiminin temel taşı Hazine ve Maliye, TBMM'nin denetim ve gözetiminden kaçırılıyor.

TBMM'nin bütçe yasasında yönetime tanıdığı borçlanma yetkisini aşarak hazineyi milyarlarca lira yasa dışı borçlanmaya mecbur eden iktidar, gece yarısı torba yasaya madde ekleyerek bu hukuksuzluğa yasal kılıf uydurmaya çalışıyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı kasım ayı ve ocak-kasım dönemi 11 aylık bütçe gerçekleşme rakamları sorgulanmaya ve izaha muhtaç. Kasımda aylık 108 milyar TL bütçe fazlası verilirken, ocak-kasım dönemi 11 aylık açık toplamının bir anda 20,4 milyar TL'ye inmesi, 272 milyar TL faiz dışı fazla verilmesi bu açıdan dikkat çekiyor. Bütçe gelirlerinin yüzde 100'ün üzerinde artmasında KDV, ÖTV ve Kurumlar Vergisi gelirlerindeki artış etkili olmuş. TOBB, TÜSİAD ve MÜSİAD'ın 'enflasyon muhasebesine geçilmesi' çağrılarını kulak tıkayan iktidar, yüzde 84 enflasyona karşılık yüzde 400-500 artan banka ve şirket kârlarından kaynaklı Kurumlar Vergisi gelirleriyle bütçe gelirlerini balon gibi şişirmiş. KDV ve ÖTV artışları yanında 300 milyar doları aşan ithalattan alınan KDV de bütçe gelir artışına katkı sağlamış.

Asıl önemlisi yılsonunda 278,3 milyar TL bütçe açığı öngörülürken, kasımda birdenbire 108 milyar TL fazla verilmesiyle, yılsonuna bir ay kala toplam bütçe açığının 20,4 milyar TL'ye inmesi. Bunda hazinenin TBMM'den geçirilen 2022 bütçesindeki borçlanma limitini aşarak, yasa ve yetki dışı iç borçlanma yapması önemli etken. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası uyarınca hazine ancak bütçe yasasındaki gelir-gider farkı kadar, yani 2022 bütçe açığı hedefi olan 278,3 milyar TL'ye kadar borçlanabilir. Yine yasaya göre bu limit, yüzde 10'u kadar ilave borçlanmayla 293 milyar TL'ye ulaşır.

✓ Ancak bütçe ve hazine verileri 2022 bütçesindeki bu limitin aşıldığını, yasaya aykırı olarak, TBMM'den yetki ve onay alınmaksızın, **11 ayda 350 milyar TL iç borçlanma yapıldığını gösteriyor. Bu, yasal limitin üzerinde yaklaşık 60 milyar TL yasa dışı borçlanma anlamına geliyor.**

Şimdi limiti aşan borçlanmaya yasal kılıf uydurmak için alelacele torba yasaya madde ekleyip, Hazine ve Maliye Bakanına 200 milyar TL ilave borçlanma yetkisi talep ederek borçlanma limitini 493 milyar TL'ye çıkartmak istiyorlar! TBMM'den onay almaksızın yapılan bu yasa dışı borçlanma paraları nerede? Nereye harcandı? **Yılsonuna 12 gün kala istenen 200 milyar TL borçlanma yetkisi niçin ve nerede kullanılacak?** İktidar bunun hesabını TBMM'ye ve millete vermek zorunda!

YENİ EKONOMİ MODELİ, İŞSİZLİK ARTIŞININ HIZLANMASINA ZEMİN HAZIRLADI

İşletmeleri üretim ve ihracat yapamaz hale getiren yeni ekonomi modeli, işsizlik artışının hızlanmasına zemin hazırladı. Genç işsizlik, bir ayda yaklaşık 2 puan yükselişle yüzde 21,9'a tırmandı. Ülke nüfusu artarken işgücüne katılımın 20 yıldan bu yana neredeyse aynı düzeyde kalması, yatırım ve üretimin hızla gerilediğini, toplumun yoksullaştığını, iktidarın ekonomi politikalarının istihdam yaratamadığını, ortaya koyuyor.

Açıklanan ekim ayı işsizlik ve istihdam rakamları, turizm sezonunun sona ermesiyle birlikte işsizliğin yeniden tırmanışa geçtiğini, özellikle genç işsizlikteki artışın hızlandığını gösterdi. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Ekim 2022 verilerine göre 15 ve daha yukarı yaş grubundaki işsizlik 0,1 puan artarak yeniden çift haneyle yüzde 10,2'ye yükseldi. İşsiz sayısı bir önceki aya göre 57 bin kişi artarak 3 milyon 534 bin kişiye ulaştı.

Asıl vahim olan çarpıcı gelişme ise 15-24 yaş grubunda 'genç işsizlik' olarak tanımlanan kategorideki işsizlerin bir önceki aya kıyasla 1,8 puan artarak yüzde 21,9'a yükselmiş olması. Gençlere geleceklere için umut veremeyen, iş olanağı sağlayamayan iktidar, üniversite sayısını artırmakla övünüyor. Üniversiteleri gençlik depolarına dönüştürüp, 8,5 milyon üniversiteli gencin en azından 4 yıl genç işsizlik rakamlarına yansımaları gizliyor.

✓ TÜİK'in atıl işgücü olarak nitelendirdiği **GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK** oranının yüzde 10,2'lik resmi işsizlik oranının iki katı düzeyinde (%20,3) olması gizlenmeye çalışılan gerçek işsizlerin 7,5 milyon kişi olduğunu, bunun en az 2,5 milyonunun genç işsizlerden oluştuğunu gösteriyor.

İşsizlik ve istihdam verilerinin asıl ürkütücü boyutu işgücü ve işgücüne katılım verilerinde gözleniyor. TÜİK'e göre Türkiye'de 15 ve yukarı yaştaki nüfus 64,9 milyon kişi. Bunların 34,7 milyonu çalışanlar ve işsizlerden oluşan 'işgücü' olarak tanımlanıyor. Bu kesimin 3,5 milyonu işsiz, 31,2 milyonu ise bir işte çalışanlar. Buna göre 15+ yaş grubundaki 64,9 milyon kişiden 30,2 milyonu ya emekli veya üretim-çalışma-istihdam dışı, ne yaptığı bilinmiyor.

TÜİK'e göre işgücüne katılım oranı Türkiye ortalaması yüzde 53, istihdam oranıysa yüzde 48. Erkeklerde işgücüne katılım yüzde 71,8 iken istihdam oranı yüzde 65,6, çalışma çağındaki kadınlarda işgücüne katılım yüzde 35,5 iken istihdam oranı yüzde 30,8! Kadınların işgücüne katılımında AB ortalaması yüzde 52,4, OECD ortalaması yüzde 52,5. Çalışabilecek durumdaki neredeyse her üç kadından ikisinin üretim-istihdam-işgücü dışında olması ülke ekonomisi ve toplumsal-sosyal yaşam adına büyük kayıp. Ayrıca çalışabilecek nüfus içinde işgücüne katılımın yüzde 53 olması, çalışabilecek durumdakilerin neredeyse yarısının işgücünde yer almaması çok daha vahim! 2002'de yüzde 50-52 arasında değişen işgücüne katılımın 20 yıllık iktidar boyunca artan nüfusa rağmen hemen hemen aynı düzeyde kalması iktidarın ekonomi politikalarının başarısızlığının ve iflasının tescilidir!

Bu tablo; ihracatı içinde yüksek teknoloji ürünlerin payı yüzde 2'yi geçemeyen, yetişmiş beyinlerini yurt dışına kaptıran, 20 yıldır inşaat-rant-beton ekonomisi dışında bir alternatif üretmeyen, **Türkiye'yi işsizlik ve yoksulluğa mahkum eden, kadın işgücünü harekete geçirmek yerine eve kapatan zihniyetin ülkeyi 20 yılda getirdiği yıkım noktasıdır.**

TÜRK VATANDAŞLARININ SATIN ALMA GÜCÜ, AB VATANDAŞLARININ ÜÇTE BİRİ DÜZEYİNDE!

Kişi başına düşen milli gelir on yıl geriye giderek 2012 yılının altına indi. TÜİK, Satın Alma Gücü Paritesinde son sıralara gerilediğimizi itiraf etmek zorunda kaldı. Türkiye, 36 Avrupa ülkesi içinde halkın alım gücü en hızlı düşen, yoksullaşmanın en hızlı arttığı ülkeler arasında yer alarak sondan yedinci oldu!

TÜİK'in (Türkiye İstatistik Ofisi) ve Eurostat'ın (Avrupa İstatistik Ofisi) verileriyle Türkiye'de kişi başına **Gayrisafi Yurt İçi Hasıla** (GSYH) endeks değeri, geçen yıl için 63 olarak tespit edildi. GSYH endeks değeri, 27 Avrupa Birliği (AB) ülkesi için ortalama 100 birim iken Türkiye için açıklanan 63 birim AB ortalamasının yüzde 37 altında kaldı.

Avrupa ülkelerini kapsayan karşılaştırmalar, 27 AB üyesini, 3 Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) ülkesini (İsviçre, İzlanda ve Norveç), 5 AB üyeliğine aday ülkeyi (Türkiye, Kuzey Makedonya, Karadağ, Sırbistan ve Arnavutluk) ve AB üyeliğine adaylığı onaylanma sürecindeki bir potansiyel aday ülkeyi (Bosna-Hersek) içeriyor.

Toplamı 36 olan Avrupa ülkeleri arasında kişi başına GSYH endeksi **Satın Alma Gücü Paritesi**'ne (SGP) göre en yüksek ülke Lüksemburg 268'le ilk sırada alıyor. SGP'si 32 ile en düşük düzeyde kalan Arnavutluk sıralamada sonuncu oldu. GSYH endeksinde Lüksemburg 100 olan AB ortalamasının yüzde 168 üzerinde, Arnavutluk yüzde 68 altında değere sahip.

Türkiye'nin fiili **Bireysel Tüketime İlişkin Fiyat Düzeyi Endeksi** ise TÜİK ve Eurostat'ın 2021 yılı sonuçlarına göre 36 olarak hesaplanırken bunun anlamı,

✓ AB ülkelerinde 100 euro karşılığında alınan mal ve hizmet sepetinin aynısının Türkiye'de 36 euro karşılığı TL ile satın alınabilmesi.

✓ Bir başka açıdan Türk vatandaşlarının Avrupa'da 100 euro karşılığı TL ile satın alabildikleri mal, hizmet ve tüketim maddelerini, Avrupa vatandaşları Türkiye'de 36 euroya, neredeyse üçte bir daha az harcayarak satın alabiliyor.

✓ **Türk vatandaşlarının satın alma gücü, AB vatandaşlarının üçte biri düzeyinde.**

36 Avrupa ülkesi arasında SGP sıralamasında 29'uncu olan Türkiye'nin altındaki ülkeler; Bulgaristan, Karadağ, Sırbistan, Kuzey Makedonya, Bosna-Hersek ve Arnavutluk. Ekonomik durumları Türkiye ile kıyaslanamayacak bu ülkelerle birlikte son sıralara inilmiş olması, uygulanan ekonomi modeli ve politikaların TL'yi değersizleştirdiğinin, halkın alım gücünü ve refahını yok ederek yoksullaştırdığının göstergesi.

✓ Avrupa'nın emeklileri, işsizlik maaşı alanları bile 100 euro ile Türkiye'de Türk vatandaşlarından üç kat daha refah ve bolluk içinde yaşayabiliyor.

TÜİK ve Eurostat'ın SGP sıralaması; iktidarın kendi vatandaşlarını yoksullaştırıp, TL'yi değersizleştirirken ülkemizi, sınır illerimizi nasıl Bulgaristan, Gürcistan, Azerbaycan, Nahçıvan, İran, Irak vatandaşları için ucuz alışveriş, Rusya, Almanya, Ukrayna, İngiltere vb. ülke vatandaşları içinse **beş yıldızlı otellerde lüks ve ucuz tatil, lüks gayrimenkul-daire-villa-konut-yazlık sahibi olma cennetine dönüştürdüğünü gösteriyor!**

ERDOĞAN'IN SIRTINDA KÜFE YOK, AÇLIĞA TERK EDİLEN MİLYONLARCA ASGARİ ÜCRETİNİN VEBALİ VAR

2023 yılı için belirlenen 8500 TL asgari ücreti ne yazık ki işçi için yine hayal kırıklığı oldu. Enflasyon en büyük hırsızdır, bu hırsızlığa göz yuman, yol veren ise saray iktidarındır. Erdoğan'ın sırtında küfe yok. Erdoğan sırtında açlığa terk edilen milyonlarca asgari ücretlinin vebali var.

8500 TL asgari ücret 5500 TL asgari ücretin alım gücü olarak gerisinde kaldı.

ÜRÜN	TEMMUZ AYI FİYATI	ARALIK AYI FİYATI	ARTIŞ YÜZDESİ	ALIM FARKI YENİ ASGARİ ÜCRET
Pirinç	25	45,8	83%	-33,18
Bulgur	20	35,5	77,50%	-35,56
Makarna	6,95	12,5	79%	-111,36
Tavuk	27,5	47,25	71%	-129,95
Yumurta	1,35	2,45	81%	-604
Beyaz Peynir	65	110	69,20%	-7,3
Ayçiçek Yağı	25,5	45,5	78,43%	-28,86
Kaşar	95	159	68%	-4,4
Süt	15,5	26,7	72,25%	-36,47
Nohut	26,3	45,5	73,00%	-67,22

Kuru Fasulye	35	59,9	71,00%	-15,23
Zeytin	53,7	94,25	75,51%	-12,234
Domates	12	21	75,00%	-53,53
Salatalık	8	15	87,50%	-120,33
Kuru Soğan	7,5	13	73,33%	-79,45
Patates	5,5	10	81,80%	-150

8500 TL Asgari ücret, ne yılın ortasında verilen eksik zammı, ne yılın ikinci yarısında enflasyon karşısındaki erimeyi ne de gelecek yıl ki muhtemel kayıpları karşılamadı, karşılamayacak. 8500 TL Asgari ücret, sofradaki kayıpları telafi etmeyecektir.

Alım gücündeki kayıp giderilmeyecektir. Sadece son 6 ayda temel gıda ürünlerine yüzde 70 ile yüzde 87 arasında zam gelmişken, asgari ücrete sadece yüzde 54 oranında zam geldi. Temmuzdan bu yana asgari ücretlinin sofrasında eksilen pirinci, bulguru, makarnayı, peyniri yerine getirmemiştir. Erdoğan sırtında açlığa terk edilen milyonlarca asgari ücretlinin vebali var.

Saray hırsızlığa göz yummuştur.

Enflasyon en büyük hırsızdır, bu hırsızlığa göz yuman, yol veren ise saray iktidarındır. 8500 TL Asgari ücret ile iktidar yapılan hırsızlığa göz yummuş, hırsızlığa ortak olmuştur. Minareyi çalan iktidar, 8500 TL asgari ücretli kılıfı da hazırlamıştır.

Saray iktidarı asgari ücret tespit komisyonunu fiilen ortadan kaldırmış, asgari ücret tespit komisyonunun son kez toplanmasına dahi izin vermemiş, asgari ücreti kendi belirlemiştir. Masada yer alan işçi tarafını yok saymıştır. Yüzde 54'lük zam yılsonu enflasyon tahmininin dahi gerisinde kalmıştır.

Asgari ücret en az 10 bin 128 TL olmalıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak talebimiz açık ve net. Asgari ücret en az 10 bin 128 TL olmalıdır. Asgari ücret sonrası ilk vergi dilimi yüzde 10 seviyesine çekilmelidir. Vergi dilimleri ise en az enflasyon oranındaki artış kadar yeniden güncellenmelidir. İşverenlere verilen yüzde 5'lik SGK prim desteği yüzde 10'a yükseltilmelidir. Yüzde 10'a yükseltilecek SGK prim desteği asgari ücrete de yansıtılmalıdır. 8500 TL asgari ücret açlık sınırı karşısında en fazla bir ay dayanacaktır. Saray asgari ücretliyi bir yıl boyunca bir kez daha açlığa terk etmiştir.

MİLYONLAR AÇLIĞA MAHKÛM EDİLDİ

Milyonlar bir kez daha hayal kırıklığı yaşadı. İşçilerin beklentileri karşılanmazken hükümet ve işveren el sıkıştı. Açlık sınırının 710 lira üzerinde belirlenen asgari ücret 8 bin 500 lira oldu. Yaşam maliyeti ise 10 bin 170 TL.

Milyonlarca çalışan ve ailesinin merakla beklediği yeni asgari ücret, beklentilerin altında kaldı. AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, dün düzenlenen basın toplantısında asgari ücretin net 8 bin 506 TL olduğunu açıkladı. İşçi kesimini temsil eden Türk-İş basın toplantısında yer almadı. Türk-İş resmi tekliflerinin 9 bin TL olduğunu açıklamış, bu rakamın altında bir ücret belirlenirse masada olmayacaklarını söylemişti. Böylece üç kez toplanan Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda taraflar uzlaşmaya varamamış oldu.

Erdoğan, "Beklenmedik bir durumla karşılaşırsak asgari ücrette ara bir düzenleme yapmaktan kaçınmayız" ifadelerini kullandı.

2023 yılında uygulanacak asgari ücret brüt 10 bin 8 TL oldu. Net 8 bin 500 TL olan asgari ücrette temmuz ayına göre asgari ücretteki artış yüzde 54,7 seviyesinde gerçekleşti. 1 Ocak 2023 itibarıyla 6 ay işverene çalıştırdığı her bir asgari ücretli için 250 lira doğrudan destek verilecek.

Rakam, Türk-İş'in araştırma sonuçları dikkate alındığında açlık sınırının 713 TL üzerinde, yoksulluk sınırının ise 16 bin 864 TL altında kaldı.

TÜİK Yine Görevini Yapmadı

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Ergün Atalay, asgari ücretin oy çokluğuyla, işveren ve hükümet temsilcileri tarafından belirlenmesinin ardından açıklama yaptı. "Asgari ücret çalışmalarında işçi kesimi öncelikle 'çalışanların kendileri

ve aileleri için insana yakışır bir gelir' elde etmeleri için çaba göstermiştir" denilen açıklamada işçi tarafının taleplerinin dikkate alınmadığı vurgulandı.

Anayasa'daki asgari ücretin tespitinde 'çalışanların geçim şartları' göz önünde bulundurulması hükmü hatırlatılan Türk-İş açıklamasında, TÜİK'in bu konuda bir çalışma yapmaktan kaçındığına vurgu yapıldı.

Geçinmek Mucizeye Dönüştü

DİSK Yönetim Kurulu adına Genel Başkan Arzu Çerkezoğlu da "İktidarın emeği ucuzlatmaya yönelik bilinçli politikalarıyla işçi, emekçi, emekli, dar gelirli milyonlar için geçinmek neredeyse bir mucizeye dönüşmüştür" ifadelerini kullandı.

Çerkezoğlu, yaptığı açıklamada "İşverenlerin ve hükümetin elbirliğiyle milyonları yoksulluğa mahkûm ettikleri, zenginin daha zengin, yoksulun daha yoksul olduğu bu düzen değişmelidir. Ülke kaynaklarının nasıl kullanılacağına, neyi üreteceğimize, nasıl üreteceğimize ve nasıl bölüşeceğimize dair söz ve karar sahibi olacağımız bir düzeni, yani emeğin Türkiye'sini inşa etmek mümkündür ve insanca yaşamaya yetecek bir asgari ücret de bu mücadelenin bir parçasıdır" dedi.

Yüksek enflasyon dönemlerinde asgari ücret yılda 4 defa belirlenmesi gerektiğini savunan Çerkezoğlu, "Tüm emek gelirleri en az asgari ücret oranında artmalıdır. En düşük emekli aylığı asgari ücret düzeyine yükseltilmelidir" diye konuştu.

Birkaç Aya Yeniden Saptanması Gerekecek

"Açıklanan asgari ücret önümüzdeki şubat-mart aylarında tekrar açlık sınırına düşmüş olacak. O açıdan beklentinin ya da olması gerekenin çok altında. Komisyon asgari ücreti televizyondan öğrendi. Komisyon'un asgari ücreti belirlemesi ve açıklanması gerekirken Türkiye'de iş hukuku sisteminde olmayan bir yolla bugünkü görüntüde olduğu gibi açıklandı. Bu da asgari ücretin açıklanma biçiminin de hukuksuz olduğunu gösteriyor. Yani, masada ve komisyonda müzakere edilen bir şey yok. Türkiye'de pek çok alanda olduğu gibi asgari ücret ve iş hukuku alanında da artık kurumlarda hukuk işletilmiyor.

Aynı konuşmada 'Gerek olursa bir kere daha artıracamız' denildi. Bu da aslında enflasyonda beklenen kadar bir düşüş olmayacağını gösteriyor. Zaten düşecek olan enflasyon oranı, fiyatlar düşmeyecek. Dolayısıyla, önümüzdeki aylarda da işçiler, çalışanlar alım gücünün düştüğünü hissedecekler. Bir fiyat düşüşü olmayacak. Birkaç ay içinde asgari ücretin yeniden saptanması gerekecek. Bir işçinin yaşam maliyeti 11 bin liraya yaklaştı. Bu seviyedeki bir ücretin geçinmek açısından mümkün olmadığı ortada."

Asgari Ücret Ancak Geriden Geliyor

"Açıklanan asgari ücret AKP hükümetinin 2022'de göz göre göre sabit gelire çalışanlara yarattığı akut fakirleşmenin devam edeceğinin netleşmesi. Enflasyonu kontrol altına alan politikalar yerine rant yaratan ekonomi politikaları sonucu enflasyonla beraber açlık sınırı yükselirken, asgari ücret ancak geriden geliyor, alım gücü eriyor, refah payı elde edilmiyor. Asgari ücret Türkiye'de çalışan kesimin neredeyse ortalama ücreti haline gelirken, yaratılan istihdam kölelik düzeni anlamına geliyor. Önümüzdeki aylarda enflasyonda hız yapay baskılanan TL sonucu baz etkisiyle düşerken fiyat artışlarının devam edecek olması açıklanan asgari ücret seviyesinin 2023 ilk çeyrek sonlanmadan yine açlık sınırının altına inmesiyle sonuçlanacak."

Patron-İktidar El Ele

Hükümet, bir kez daha işçi tarafını dışlayarak asgari ücreti belirledi. Asgari ücret, normal şartlarda Türk-İş, TİSK ve Çalışma Bakanlığı temsilcilerinden oluşan Asgari Ücret Tespit Komisyonu'ndaki görüşmeler neticesinde belirleniyor ve kararlar oy çokluğu ile alınıyor.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda, geçen yıl Aralık ayı ve bu yıl Temmuz ayındaki ara zam dahil olmak üzere, 2000 yılından bu yana alınan 23 asgari ücret kararından 6'sında oy birliği sağlandı.

İşçi tarafı 15 kez saptanan asgari ücrete itiraz ederken bu yıllara ilişkin asgari ücret düzeyi hükümet ve işveren tarafının işbirliği ile saptandı.

İşçi kesimi 2000 ve 2009 yıllarında iki kez komisyon toplantılarına ve 2019 yılında ise oylamaya katılmadı. İşverenler ise sadece iki kez asgari ücret miktarına itiraz etti.

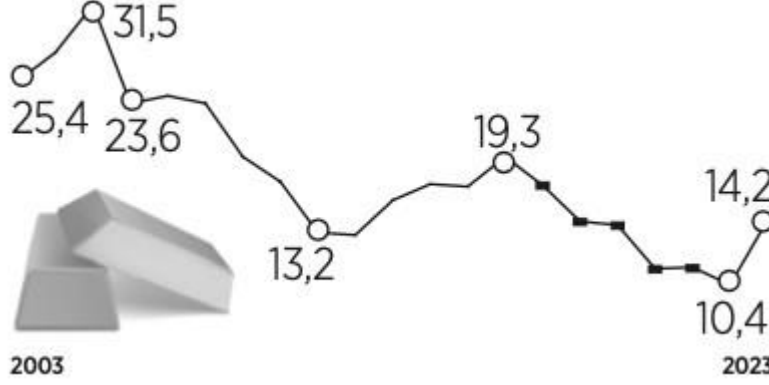
OVP'ye Göre Dolar Bazında Gerileyecek

Dolar bazında asgari ücret şu anki kurla 455 dolara çıktı. Ancak Orta Vadeli Plan'daki (OVP) 2023 ortalama dolar kurunun 21,5 TL olduğu dikkate alınırsa 8 bin 500 TL'lik rakam yıl içinde 395 dolara gerileyecek.

455 \$
Şu anki kurla yeni asgari ücretin
dolar karşılığı

395 \$
OVP'ye göre yıl içerisinde asgari
ücretin gerileyeceği değer

Asgari Ücretle Alınan Altın Sayısı Azalıyor

Asgari ücret sadece döviz karşısında değil altın karşısında da dramatik ölçüde değer kaybediyor. 2003'te asgari ücretin yıllık tutarı ile 25 altın alınırken yeni asgari ücretle 14,2 altın alınabiliyor.

İKTİDAR ZAMLARLA ÖLÜMÜ GÖSTERİP, ŞİMDİ SİTMAYA RAZI EDİYOR

Yılbaşında elektrik ve doğalgaz zammı olmayacağını açıklayan iktidar, 2022 yılında yaptığı zamlarla vatandaşları perişan etmeyi sürdürüyor...

2022 yılı içerisinde elektrik ve doğalgaza yapılan zamlarla faturalar 2,5 kattan fazla artarken, yılbaşında elektrik ve doğalgazda zam yapılmayacağını açıklanması ancak vatandaşa ölümü gösterip sıtmaya razı etmek taktiğidir. 2022 yılında fahiş zamlarla vatandaşları, sanayiciyi perişan eden iktidar şimdi yılbaşında zam olmayacağını söylemesinin hiçbir anlamı yok. Vatandaş zam olmayacak açıklamasını değil, en azından kış ayları için indirim bekliyor. 2022 yılı içinde enerjiye yapılan zamlar hem vatandaşları hem sanayicileri perişan etti.

2022'deki Fahiş Zamlardan Sonra 'Zam Yok' Demek Müjde Değil

AK Parti iktidarı; 2022 yılı içerisinde enerji faturalarına sanki Cumhuriyet tarihinin en yüksek zamlarını yapmamış gibi; yılbaşında elektrik ve doğalgaz zammı yapılmayacağı adeta bir müjde olarak açıkladı. Zam yapmamayı müjde olarak sunan iktidarın 2022 yılı içinde elektrikte konutlarda 3, sanayide 4 defa; doğalgazda konutlar ve sanayide 4'er defa yaptığı zamlarla faturalar katlanırken, enflasyon nedeniyle alım gücünün düştüğü ülke genelinde derin bir enerji yoksulluğu yaşanmaya başladı.

Vatandaşa Zamlarla Ölümü Gösterip Sıtmaya Razi Ediyorlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in 1 Ocak 2023'te elektrik ve doğalgaza zam gelmeyeceğini açıklaması vatandaşlarımıza yıl içinde yapılan fahiş zamlarla ölümü gösterip sıtmaya razı etmektir. 2022 yılı içinde elektrik faturaları konutlarda düşük kademede yüzde 85, yüksek kademede yüzde 184 oranında artarken; doğalgaz faturaları da yüzde 164 oranında zamlanmıştır. Başka bir deyişle son bir yılda faturalar en az 2,5 kat artmışken, yeni yılda zam yapılmayacağını açıklamak iktidarın içinde bulunduğu aciziyeti göstermektedir.

Vatandaş Zam Olmayacak Açıklamasını Değil, İndirim İstiyor

İktidarın yanlış politikaları nedeniyle enerji faturalarının artık ödenemediği resmi verilere de yansımaktadır. 5 milyon ailenin doğalgaz ve elektrik faturalarını ödeyemediği için başlatılan icra takibi yasal düzenlemeyle sonlandırılırken, yaklaşık 3 milyon aile de yardım almadan elektrik faturalarını ödeyememektedir. 1 Ocak 2023'te zam olmayacağını açıklanması 2022'de katlanan faturaları düşürmeyecektir. Faturalar 2023 yılında da

zamlı olarak gelmeye devam edecektir. Türkiye’de bu kadar derin bir enerji yoksulluğu yaşanırken, vatandaşların beklediği zam olmayacak açıklanması değil, enerji faturalarında indirim yapılmasıdır.

Kış Aylarında Doğalgaz Ve Elektrikte İndirim Yapılmalı

İktidar seçim öncesi ödenebilir olmaktan çıkan faturalar ve kalitesizleşen hizmete karşın enerjide pembe tablolar yaratarak, sözde destekleme hesaplarıyla vatandaşı yanıltmaya çalışmaktadır. Avrupa’nın en yüksek enerji enflasyonuna sahip Türkiye’de asgari ücretin alım gücü düşmüş, ücretli çalışan vatandaşlarımızın yarısından fazlası yalnızca bir yıl içinde faturalarını ödeyemez duruma gelmiştir. İktidar samimi bir müjde vermek istiyorsa en azından ısınma giderlerinin arttığı içinde bulunduğumuz kış aylarında doğalgaz ve elektrikte konutlarda indirim yapılmalıdır. Yılbaşında konutların yanı sıra sanayi, ticarethane ve tarımsal sulama tarifelerine de zam yapılmamalıdır. Hâlihazırda yıl içinde yapılan zamlarla neredeyse 4-5 katlanan sanayi tarifelerine yapılacak her zam vatandaşa hayat pahalılığı olarak yansıyacaktır.

EN BÜYÜK SERVET TRANSFERİ ‘KKM OPERASYONU’

Erdoğan bu yeni politikaları ‘Çin Modeli’ olarak açıkladı. Ardından ‘Çekirdek enflasyon, Yeni Ekonomi Modeli, Türkiye Ekonomi Modeli’ şeklinde adlandırılmaya başlandı. Politikalarda amaç ise TL değer kaybedince ihracat artacak, ithalat azılacak, cari denge sağlanacak, döviz talebi duracak ve bu sayede enflasyon düşecektir. Ancak bunun tam tersi oldu.

Ülkedeki en büyük servet transferinin yaşandığı ‘yeni ekonomik model’ adı altında halka sunulan uygulamaların başlamasının üzerinden bir yıl geçti.

AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan geçen yıl 20 Aralık’taki kabine toplantısının ardından açıklamalarda bulunarak yeni bir ekonomik model duyurmuştu. Açıklamaların ardından dolar kuru bir gecede 18 liradan sert düşüşle 12 liranın altına indi.

20 Aralık’a Giden Süreçte Ve Sonrasında Ne Olmuştu?

1. TCMB faiz indirimlerine Eylül 2021’de başladı ve aynı yıl içinde politika faizini yüzde 19’dan yüzde 14’e indirdi. Bu tarihte 8,50 seviyelerinde bulunan dolar kuru üç ay içinde 18,36 seviyesine kadar yükseldi. Faiz indirimleri sırasında Hazine ve Maliye Bakanı olan Lütfi Elvan, 2 Aralık 2021’de istifa etti. Erdoğan, operasyondan birkaç gün önce 17 Aralık 2021 Cuma günü düşük faiz politikasından geri adım atılmayacağını duyurarak kurda istikrarın sağlanamayacağı mesajını verdi. Gelir ve tasarrufları eriyen halk kesimleri panik içinde döviz ve altına koşmaya devam etti.

2. 20 Aralık 2021 akşamında, kabine toplantısının ardından, piyasanın kapandığı saatlerde açıklama yapan Erdoğan’ın kur artışına karşı TL mevduatı koruyan finansal ürün olarak KKM’yi tanıtmayla kur birkaç saatte irtifa kaybetti ve hızla 12 liranın altına indi. Erdoğan bu yeni finansal aracı "Tasarruflarını değerlendirirken kurdaki yükselişten kaynaklanan kaygılarını gidermek isteyen vatandaşlarımıza yeni bir finansal alternatif sunuyoruz" diyerek açıkladı.

3. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, 'Kur Korunmalı TL Vadeli Mevduat' modelinin açıklandığı 20 Aralık gecesi kamu bankalarındaki hareketlilik hakkında, "20 Aralık gecesi kura hiçbir müdahalede bulunulmadı. Bir süre sonra bunlar açıklanıyor zaten. 3 ay sonra ortaya çıkacak" demişti.

4. Başta Nebati olmak üzere iktidar yetkilileri kurdaki bu şok gerilemenin KKM’nin duyurulması sayesinde vatandaşların döviz satmasıyla yaşandığını söyledi. BDDK ve TCMB verilerinde 20 Aralık haftasında döviz mevduatlarında çözüme görülmüyordu. Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Yönetim Kurulu Başkanı ve Ziraat Bankası Genel Müdürü Alpaslan Çakar ise katıldığı bir televizyon programında o gece 1 milyar dolar bozduğunu belirtmişti. Ancak döviz satan vatandaş değil TCMB’ydi. Söz konusu hafta içinde yaklaşık 9,5 milyar dolara yakın rezervin arka kapı yöntemleriyle piyasaya sürüldüğü ve kurun şok dalgasıyla baskılandığı resmi verilerde ortaya çıktı.

5. KKM’nin duyurulmasıyla büyük bir finansal vurgun gerçekleşeceğini bilen bir avuç sermayedar haricinde sade vatandaş Bakan Nebati’nin ifadesiyle “çarpıldı”.

6. Erdoğan bu yeni politikaları ‘Çin Modeli’ olarak açıkladı. Ardından ‘Çekirdek enflasyon, Yeni Ekonomi Modeli, Türkiye Ekonomi Modeli’ şeklinde adlandırılmaya başlandı. Politikalarda amaç ise TL değer kaybedince ihracat artacak, ithalat azılacak, cari denge sağlanacak, döviz talebi duracak ve bu sayede enflasyon düşecektir. Ancak bunun tam tersi oldu.

7. 20 Aralık'tan bu yana çeşitli makroihtiyatı tedbirlerle döviz talebi kısıtlanmaya çalışıyor. Cazibesini yitiren KKM'ye bütçeden 91,6 milyar lira ödendi. Kurun bir süredir sabit bir noktada seyretmesi yüzünden kasımda bu hesaplar için ödeme yapılmadı. Fakat Merkez Bankası'nın dövizden dönenler için ne kadar ödeme yaptığı ise açıklanmıyor. Merkez Bankası'nın da eylül sonuna kadar 95 milyar lira civarında KKM için ödeme yaptığı tahmin ediliyor. Bu hesapla KKM'nin kamuya toplam maliyeti yaklaşık 190 milyar lira civarında. KKM hesapları ise 31 Aralık 2023'e kadar açılacak.

Gerçek Dolarizasyon %66,2

İktidara yakın medya organları KKM operasyonunu '2022 TL'nin yılı oldu' şeklinde haberleştirdi. 2021'de bankalardaki mevduatın yüzde 62'si dövizdeyken bugün yüzde 50'nin altında olduğu iddia edildi. Ancak dövize endeksli olması nedeniyle, kur korumalı mevduatlar da döviz mevduatlarına dahil edilerek hesaplanan gerçek dolarizasyon oranı yüzde 66,2 seviyesinde. Başka bir ifadeyle 2021'e göre dolarizasyon 4,2 puan artmış durumda.

11 AYDA 19 BİNİN ÜSTÜ ŞİRKET KAPANDI

TOBB verilerine göre, kasım ayında 1749 şirket daha kapandı ve yılın ilk 11 ayında toplam 19 bin 412 şirket kapanmış oldu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), kasım ayına ilişkin kurulan-kapanan şirket istatistiklerini açıkladı. Buna göre, kasım ayında 1749 şirket daha kapandı ve yılın ilk 11 ayında toplam 19 bin 412 şirket kapanmış oldu.

2021 Kasım ayında ise 1661 şirket kapanmış; 2021'in ilk 11 ayında kapanan şirket sayısı 13 bin 127 olmuştu.

Bir Önceki Yıla Göre Yüzde 49.8'lik Artış

Kasımda bir önceki aya göre kapanan şirket sayısı yüzde 3,4 azalırken, kapanan kooperatif sayısında yüzde 8,6 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında yüzde 9,9 arttı.

Kasım 2022'de, kapanan şirket sayısı 2021'in aynı ayına göre yüzde 6,5 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 29,8 yükseldi.

2022'nin ilk 11 ayında ise, 2021'in ilk 11 ayına göre kapanan şirket sayısında yüzde 49,8 kapanan kooperatif sayısı yüzde 14,6 ve kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 8,9 artmış oldu.

Kurulan Şirket Sayısı Bir Ayda Yüzde 5.8 Arttı

Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı ise yüzde 5,8 artarken, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısının yüzde 4,2 ve kurulan kooperatif sayısının yüzde 7,9 arttığı belirtildi.

TOBB verilerine göre, Kasım 2022'de, Kasım 2021'e göre kurulan şirket sayısı yüzde 29,2 kurulan kooperatif sayısı yüzde 85,5 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 3,2 arttı.

2022'nin ilk 11 ayında ise, 2021'in ilk 11 ayına göre kurulan şirket sayısı yüzde 25,3, kurulan kooperatif sayısı yüzde 35,1 artarken, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 3,5 azaldı.

Sermayeleri Yüzde 19,7 Arttı

2022'de toplam 126 bin 950 şirket ve kooperatif kurulduğunu açıklayan TOBB, bu dönemde kurulan toplam 109 bin 448 limited şirketin, toplam sermayenin yüzde 71,2'sini, 15 bin 729 anonim şirketin ise yüzde 28,5'ini oluşturduğunu duyurdu.

Kasım ayında kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı, ekim ayına göre yüzde 19,7 oranında arttı.

Perakendede 820 Şirket Kuruldu, 943'ü Kapanı

Kasım 2022'de şirket ve kooperatiflerin 4 bin 501'i ticaret, 1.844'ü imalat ve 1.658'i inşaat sektöründe kuruldu.

Kasım 2022'de kurulan gerçek kişi ticari işletmelerinin; 820'si toptan ve perakende ticaret motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 627'si inşaat, 251'i imalat sektöründe yer aldı.

Kasım ayında kapanan şirket ve kooperatiflerin; 506'sı toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 282'si imalat, 250'si inşaat sektöründe oldu.

Kapanan gerçek kişi ticari işletmelerinin 943'ü toptan ve perakende ticaret sektöründe yer alırken, 354'ü inşaat, 274'ü imalat sektöründe yer aldı.

EKONOMİ KİMİ GÜLDÜRÜYOR?

Tüm ekonomik göstergeler Yeni Ekonomi Modeli diye sunulan garip uygulamaların; sermaye kesiminden yana, emek kesiminin aleyhine sonuçlar verdiğini, gelir ve servet dağılımı adaletsizliklerini daha da keskinleştirdiğini gösteriyor. Üstelik ihracatta rekabet gücünü artırma, cari fazla verme iddiaları da boş çıkmış görünüyor.

Ekonomi tartışılırken cari açığın durumu, uluslararası rezervlerin seyri gibi bazı teknik göstergelere ister istemez biz de başvuruyoruz. Ancak ekonomi yönetiminin ana amacı yurttaşların yaşam düzeylerini artırmak olmalıdır. Ne yazık ki ülkemizde aksine korkunç bir fakirleşme söz konusu. Bu durumu istatistiklere başvurmaya bile gerek kalmadan, kendi geçim durumumuzdan, çevremizdekilerin şikâyetlerinden, marketlerde insanların temel ihtiyaç maddelerini dahi en küçük ölçeklerde satın alışından da gözlemlemek olanaklı. En son açıklanan TÜİK verilerine göre işgücü ödemelerinin payının yüzde 26,3'e gerilemesinden de. Bu arada işletme artığı diye ifade edilen ifade edilen sermayenin payının yüzde 54.8'e yükselmesinden de.

İşsizlik Artışta

Ücretlilerin gün be gün satın alma güçleri gerilerken işsizlik çift haneli oranlara demir atmış halde. Ekim 2022 itibarıyla işsiz sayısı 57 bin artarak 3 milyon 534 bin kişiye, işsizlik oranı yüzde 10,2'ye yükselmişti. İşin toplumsal cinsiyet boyutu da çok vahim. Kadınlarda işsizlik 72 bin artışla yüzde 13,3'e kadar çıktı. Böylelikle çalışma yaşındaki her 100 kadının ancak 30,8'inin işbaşı yapabildiği endişe verici bir durum ile karşılaştık. Genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 28,6'ya sıçrarken, atıl işgücü olarak adlandırılan iş aramaktan umudunu kesenleri, tam zamanlı iş ararken kısmi zamanlı istihdam edilenleri de içeren geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 20,3 oldu. Ekonomiyi yönetenler çift haneli işsizlik oranlarını adeta bir kader gibi görürken bunu dert bile etmiyorlar. Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin ağzından borsanın üstün performansı övgüleri düşmüyor. Gerçekten de Borsa İstanbul rekor üstüne rekor kırıyor. Bu yazıyı kaleme alırken borsa, dolar bazında 2,87 cente kadar yükselmişti. 2022 başından alırsak artış 1,34 centten çıkışla yüzde 114'e ulaşmıştı. Bu bir yandan sözünü ettiğimiz şirket karlılıklarında sıçramanın, özellikle banka kârlarında patlamanın bir sonucu. Diğer yandan da tüm olanakları seferber ederek doları adeta sabitleme çabasının tetiklediği kaçınılmaz bir tepkinin yansıması. Döviz mevduatları, hatta kur korumalı mevduat cazibesini yitirince, zaten TL tasarrufları enflasyonun çok altında getiri sağladığı için rantiyeye kesimler borsaya yüklendiler. Endeks kendini yukarı attıkça, borsa yatırımcıları, "altına hücum!" misali, kendini doğrulayan bir kehanete dönüştü.

Nebati'nin İftihar Kaynağı Borsa

Borsada yatırımcı sayısı 3 milyonu geçse de, bu furyada yüzü gülenlerin oranı toplumun yüzde 5'ini bile bulmuyor. Bilindiği gibi faizleri zorlamalı biçimde tek hanelere indirme sonucu enflasyonu yenen diğer bir yatırım kategorisi de konut. En son açıklanan Merkez Bankası Konut Fiyat Endeksi 2022 Ekim itibarıyla konut fiyatlarının nominal olarak yüzde 188,2, reel olarak da yüzde 56,3 artışını gösteriyordu. İstanbul ve Ankara'da ise bu ortalamanın da üzerinde, yüzde 205 ve yüzde 194'lük daha keskin sıçramalar gözleniyordu. Bu durum başını koyacak bir evi bulunmayan dar gelirli kesimlere daha yüksek kiralar olarak olumsuz yansıyor.

Tüm ekonomik göstergeler Yeni Ekonomi Modeli diye sunulan garip uygulamaların; sermaye kesiminden yana, emek kesiminin aleyhine sonuçlar verdiğini, gelir ve servet dağılımı adaletsizliklerini daha da keskinleştirdiğini gösteriyor. Üstelik ihracatta rekabet gücünü artırma, cari fazla verme iddiaları da boş çıkmış görünüyor. Yılın ilk 10 ayında cari açık 38,1 milyar dolara çıktı. Yılı 45 milyar dolarla kapatması bekleniyor.

Durgunluk Sinyalleri

Bu arada ekonomide durgunluk sinyalleri de iyice belirginleşmeye başladı. Ekim ayı sanayi üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre sadece yüzde 2,5 artış gösterdi. Kasım ayı elektrik üretimi ise yüzde 8,2 geriledi. Kapasite kullanım oranı yüzde 75,9'a düşerken, PMI diye adlandırılan Satın Alma Yöneticileri Endeksi son 2 yılın en düşük düzeyi 45,7'yi gördü. Ekonomi büyürken, refahı gerileyen emekçi kesimlerin yavaşlayan bir ekonomide daha büyük bedeller ödeyeceği açık. Seçimler için son 6 aya girilirken muhtemelen halk kesimlerinin ağzına bir parmak bal niteliğinde adımlar atılacaktır. Son açıklanan kasım ayı bütçe gerçekleştirmeleri ilginç bir gelişmeye işaret ediyor. 2022 bütçe açığı hedefi 278 milyar TL iken, bu rakam Eylül 2022 Orta Vadeli Programı'nda 461,2 milyar TL'ye kadar yükseltilmişti. Halbuki son verilen kasım ayında 108.3 milyar TL fazla verildiğini ve ilk 11 ayın açığının 20,4 milyar TL ile sınırlı kaldığını ortaya koydu.

Tüm bunlar bir erken seçim düşünülerek bu projeksiyonların yapıldığını, RTE'nin bu senaryodan vazgeçmesiyle bütçenin sıkı tutulduğu izlenimi uyandırıyor. Demek ki seçime yönelik harcamalara son düzlükte 2023'ün gelişle birlikte hız verilecek.

Ayrıca Avrupa'daki durgunluğun etkisiyle ihracatın duraklaması da iç talebe yönelmeyi zorunlu hale getiriyor. Dörtlüye giden enflasyondan bir parça korunmak için çay, kahve, zeytinyağı gibi zorunlu tüketim maddelerinden beyaz eşyaya mobilyaya kadar alımlarını öne çeken orta sınıfların da barutu tükeniyor. O bakımdan ekonomi yönetiminin önünde, yavaşlarsa da büyümeyi sürdürmek için kamu harcamalarına yüklenip talebi canlı tutmaktan başka çare görünmüyor.

Yurttaşlarımızın bu seçim rüşvetlerine aldanmamasını, AKP'ye sandıkta hak ettiği cezayı kesmesini diliyoruz. Ancak toplumsal muhalefete de başkanlık rejiminin emek karşıtı politikalarını teşhir etmek için büyük sorumluluk düşüyor.

KÜRESEL GIDA FİYATLARI BİR YIL ÖNCEKİ SEVİYEYE GELİRKEN ÜLKEMİZDE YÜZDE 170'E YÜKSELEN FİYATLAR ARTAMAYA DEVAM EDİYOR

BM Gıda ve Tarım Örgütü, küresel gıda fiyatlarının bir yıl önceki seviyeye geldiğini, 'gıda kaynaklı enflasyon artışının sona erdiğini' açıkladı. Türkiye'de ise gıda fiyatlarında daha yüksek artışların yaşanacağını işaretleri kasımda yüzde 170'le rekor kıran Tarım Üretici Fiyat Artışı Endeksi'yle (Tarım-ÜFE) verildi. İktidar, pirinç ithaline kapıyı açıp gümrük vergisini sıfırlayarak göz boyuyor!

TÜİK'in açıkladığı **Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi** (Tarım-ÜFE) kasımda aylık yüzde 7 artarken, yıllık artış yüzde 169,45'e yükselerek yeni bir rekor kırdı. Yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar; yüzde 380,89 ile turunçgiller, yüzde 231,92 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumru bitkiler olarak belirlendi. Tarım-ÜFE'nin kapsadığı 90 üründen 57'sinin fiyatında artış, 29'unun fiyatında düşüş yaşanırken, 4 ürünün fiyatı bir önceki aya göre değişmedi.

✓ Tarımsal üretimde, üreticinin fiyat artışı yüzde 170'e dayanırken iktidar hâlâ market zincirlerinde fiyat dedektifliğiyle gün geçirerek gıda fiyatlarını düşürmek iddiasıyla hem üreticiyle hem tüketiciyle alay ediyor.

TÜİK'in rakamları bile mevsim ürünü narenciyede, turunçgillerde üretici fiyatlarının neredeyse yüzde 400 arttığını gösterirken hâlâ ortaya somut bir çözüm modeli konulamaması, üretici, tüketici, pazar ve Hal esnafı, market zincirleriyle bir araya gelip ortak bir akıl üretilememesi iktidarın acizliği, ciddiyetsizliği.

Tehdit, suçlama, hedef gösterme, ceza kesme yerine sorunun tüm taraflarıyla bir araya gelip, önerileri ve taleplerini dinlemek, herkesin uzlaşacağı destek olacağı bir model oluşturup, devletin de mali katkısıyla uygulamak yerine, Fiyat İstikrar Komitesi, Gıda Komitesi, Erken Uyarı Sistemi, Fahiş Fiyat Komitesi, Et Konseyi, Süt Konseyi vb. bürokratik yapılarla çözüm aramak herkesi aldatmaktır.

✓ Yıllardır yaptıkları gibi çıkartılan kararla pirinç ithalatına kapı açıp, 2023 Ağustos sonuna kadar gümrük vergilerini sıfırlamak, **yerli üreticiye bugünden 'pirinç ekme' demektir.**

İktidar, gıda fiyatlarındaki üç haneli artışların suçlusunun, üç harfli marketler ve küresel gıda fiyat artışları olduğunu söylerken **BM Gıda ve Tarım Örgütü** (FAO) Küresel Gıda Fiyat Endeksi'nin, pandemi ve Ukrayna savaşı sonrası 2022 Mart'ında ulaşılan rekor düzeylerden inişe geçtiğini, kısım itibarıyla geçen yılın düzeyine gerilediğini duyurdu.

Küresel gıda borsalarında en çok işlem gören tahıl, bitkisel yağlar, şeker, et ve süt ürünlerinde fiyatların bir yıl önceki düzeye indiğini vurgulayan FAO, dünyada doğrudan gıda kaynaklı enflasyonun ortadan kalktığını, önümüzdeki süreçte küresel gıda fiyatlarında daha büyük düşüşler yaşanacağını bildirdi.

Böylece iktidarın özellikle gıda fiyatları başta olmak üzere enflasyonun tüm dünyada arttığı tezi geçersiz hale geldi. Dünyada fiyatlar bir yıl öncesine dönerken, TÜİK'in gıda enflasyonunun kasımda yüzde 102,5'e çıkması, **Tarım-ÜFE'nin yüzde 170'e ulaşmasının tek sorumlusu bu iktidarın sergilediği başarısızlık, beceriksizlik yanında, üreticiye sahip çıkılmamasıdır!**

MİLYONLARCA EMEKLİNİN DURUMU 'HİNT FAKİRİ'NDEN BETER

Tüm ülkelerin emeklilik sistemlerini ve sağlanan olanakları içeren Mercer CFA 2022 Küresel Emeklilik Endeksi'nde Türkiye D puanı ile Hindistan, Endonezya vb. ülkelerle en alt kategoride. Milyonlarca emeklinin durumu 'Hint fakiri' düzeyinde! İktidar, emekli zammı için 'Fakir, fukaraya vermek sevaptır, berekettir' söylemleriyle umutları istismar ediyor!

2002'den bu yana **Emeklilikte Yaşa Takılan** (EYT) milyonlarca çalışan için 20 yıldır adım atmayan iktidar, seçime 6 ay kala sorunu gündeme alarak çözeceğini vaat etmesine karşılık her gün iktidar partisi, iktidar sözcüleri,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'nın farklı farklı açıklamalarıyla milyonların beklentileriyle, umutlarıyla alay ediyor. Yılsonundan önce yasal düzenlemeyi meclise getireceklerini ifade eden iktidar, şimdi Ocak 2023'ü işaret ediyor. Bakan Vedat Bilgin bütçe konuşmasında adeta devlette yarattıkları kurumsal tahribatı itiraf edercesine EYT sürecinin başlangıcı olan 8 Eylül 1999 öncesi dijital altyapı olmadığı için SGK kayıtlarının 'kayıp' olduğunu söyledi. Böylece milyonlarca kişinin emekliliğinin 'kayıt bulunamadı' bahanesiyle ertelenmesi, geciktirilmesi planlandı. Gelen tepkiler üzerine bu kez kayıtları bulduklarını açıkladılar.

✓ Hazine ve Maliye Bakanı, maliyetin 300 milyar TL olduğu gerekçesiyle **yeni yaş sınırı getirilmesini istiyor**.

Şimdi Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 'sorunu çözün' talimatı verdiği ifade ediliyor. Bunun yanında açlık ve yoksulluk sınırının altında maaşlar alan 14 milyon SGK emeklisi içinse 'Enflasyon düşüğe geçti, temmuzda da zam yapıldı. Böylece emekli zammı enflasyonun üstünde' gerekçesiyle düşük zam hesapları yapılıyor. Hazine desteğiyle temmuzda 3500 TL'ye çıkartılan en düşük emekli maaşı açlığın ötesinde sefalet ücreti bile değil!

Açlık ve yoksulluk sınırı dışında milyonlarca emeklinin mali ve sosyal haklarının dünyada en dipte olduğu, Mercer CFA Enstitüsü'nün her yıl yayınladığı Küresel Emeklilik Endeksi 2022 (Global Pension Index-GPI) sıralamasıyla somutlaşıyor.

Enstitünün dünya ülkeleri emeklilik, sosyal güvenlik, maaş, sosyal haklar kriterlerini esas alarak ülke grupları oluşturduğu A, B, C, D kategorilerinde Türkiye 35-50 arası puanla Hindistan, Endonezya, Filipinler, Tayland gibi ülkelerle en alt kategori olan D grubunda!

✓ **A grubunda** emeklisine en gelişmiş hakları sağlayan İzlanda, Hollanda, Danimarka ilk üç sırada.

✓ Emeklilerine çok iyi olanaklar ve insanca yaşam geliri sunan **B grubunda** İsrail, Finlandiya, Norveç, İsveç, İsviçre, İngiltere, Uruguay, Avustralya, Yeni Zelanda, Kanada, Almanya, Şili, İrlanda, Belçika vb. ülkeler sıralanıyor.

✓ ABD, Fransa, İtalya, Avusturya, Suudi Arabistan, Polonya, Japonya vb. ülkeler özellikle yüksek maaş ve sosyal desteklerle **C ve C+ grubundalar**.

Sıralamanın dip noktası, emeklilerini yoksulluğa mahkûm eden D grubu ülkeleri. Türkiye bu grupta bile Endonezya'nın altında. Emekliye insanca maaşı çok gören, 'fakire vermek sevaptır, berekettir' diyen **bu yönetim zihniyetinin emeklilerimizi getirdiği nokta dünya sıralamasının sonunda 'Hint Fakiri' kategorisidir!**

MÜJDELENEN KARADENİZ GAZI EVLERE GELMEDEN ZAMLAR ARDI ARDINA GELDİ

2020 yılında müjdelenen Karadeniz doğalgazı 2023 yılında mutfaqlarda olacağı vaad edilirken; yerli gaz henüz evlere gelmeden önce tarifeye zam üstüne zam geldi. Bir de doğalgazın taşınması, işlenmesi ve sisteme verilmesi için yapılması gereken yatırımın da ilk yıldan katlanmaya başladı. Karadeniz müjdesinin ardından ne zamlar durdu ne de projenin maliyeti. Projenin maliyeti ilk yıldan katlanmaya başladı. 2023 yılında bu tutarın 3-4 kat artması bekleniyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 30 ay önce doğalgaz faturalarının düşeceği müjdesiyle kamuoyuna duyurduğu ve 2023 yılının ilk çeyreğinde vatandaşın mutfağında olacağı açıklanan yerli doğalgaz henüz evlere gelmeden ne zamları, ne de gerekli yatırım maliyetinin artışı durdu. 30 ayda konut tarifesi 11, sanayi tarifesi 15, elektrik üretim santrali tarifesi ise 18 kez zam yapıldı. Yerli doğalgazın işlenmesi, taşınması ve sisteme verilmesi için gerekli yatırımın maliyeti de ilk yıldan katlanmaya başladı. 2022 yılında 11 yıl süreceği öngörülen yatırım için 57 milyar lira ayrılırken, 2023 yılında söz konusu tutarın da artması kaçınılmaz oldu.

Konut Tarifesi 11 Zamla 3 Kat Arttı

Karadeniz'de doğalgaz bulunduğu müjdesinin verildiği 20 Ağustos 2020 tarihinin 2. yıldönümünde konut tarifesi tam 11 kez zamlandı. Konut tarifesi 1 Ocak 2021'den itibaren Haziran 2021'e kadar her ay yüzde 1'er ve 1 Temmuz 2021 tarihinde ise yüzde 12 oranında zam yapıldı. 2022 yılı içinde ise 1 Ocak'ta yüzde 25, 1 Nisan'da yüzde 35 ve 1 Haziran'da yüzde 30 oranında artış yapılırken; son olarak 1 Eylül'de yüzde 20,4 oranında bir zam daha yapıldı. Doğalgaz konut tarifesi müjdeden sonra yaklaşık yüzde 213 oranında zamlanmış oldu.

Sanayi Tarifesi 15 Zamla 11 Kat Arttı

Karadeniz'deki rezerv müjdesinin ardından en çok zamlanan doğalgaz tarifesi sanayi oldu. Müjdenin ardından 2021 yılında ocaktan itibaren hazirana kadar 6 ay boyunca her ay yüzde 1'er zamlanan sanayi tarifesi 1

Temmuz'da yüzde 20, 1 Eylül'de 15, 1 Ekim'de yüzde 15, 1 Kasım'da yüzde 48 ve 1 Aralık'ta yüzde 20 zamlandı. 2022 yılında da 1 Ocak'ta yüzde 50, 1 Nisan'da yüzde 50, 1 Haziran'da yüzde 10 ve 1 Eylülde yüzde 50,8 oranında zam yapıldı. Buna göre sanayi tarifesi yapılan 15 zamla toplamda yüzde 1016 oranında zamlandı.

Proje Maliyeti De İlk Yıldan Katlandı

Cumhurbaşkanlığı 2022 Yılı Yatırım Programında Karadeniz doğalgazı için toplamda 57 milyar lira tutarında yapılması öngörüldü. Nisan 2022'de çıkan devlet desteği kararında da yatırımın toplam 145 milyar 200 milyon lira tutarında ve 11 yıl süreceği ifade edildi. Cumhurbaşkanlığı 2023 Yılı Yatırım Programında 2022 yılı tutarının en az 4 kat artması beklenirken; 11 yıl sürecek yatırım henüz ilk yıldan katlanması projede toplam maliyetin de çok yükseleceğini şimdiden gösterdi.

TARIMSAL GİRDİ ENFLASYONU EKİMDE YILLIK YÜZDE 134,76 ARTTI

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE), ekimde yıllık bazda yüzde 134,76, aylık yüzde 2,68 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu, ekim ayına ilişkin Tarım-GFE verilerini açıkladı. Buna göre, endeks ekimde aylık bazda yüzde 2,68, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 134,76 yükseldi.

Endeks, geçen yılın aralık ayıyla karşılaştırıldığında yüzde 97 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 105,81 arttı.

Ana gruplarda, geçen aya göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 2,34, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 5,43 artış gerçekleşti.

Geçen yılın aynı ayına göre ise tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 100,96, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 140,04 yükseliş kayıtlara geçti.

Yıllık Tarım-GFE'ye göre 7 alt grup daha düşük, 4 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar yüzde 38,42 ile veteriner harcamaları ve yüzde 63,76 ile diğer mal ve hizmetler oldu. Yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise yüzde 196,89 ile enerji ve yağlar, yüzde 192,52 ile gübre ve toprak geliştiriciler olarak belirlendi.

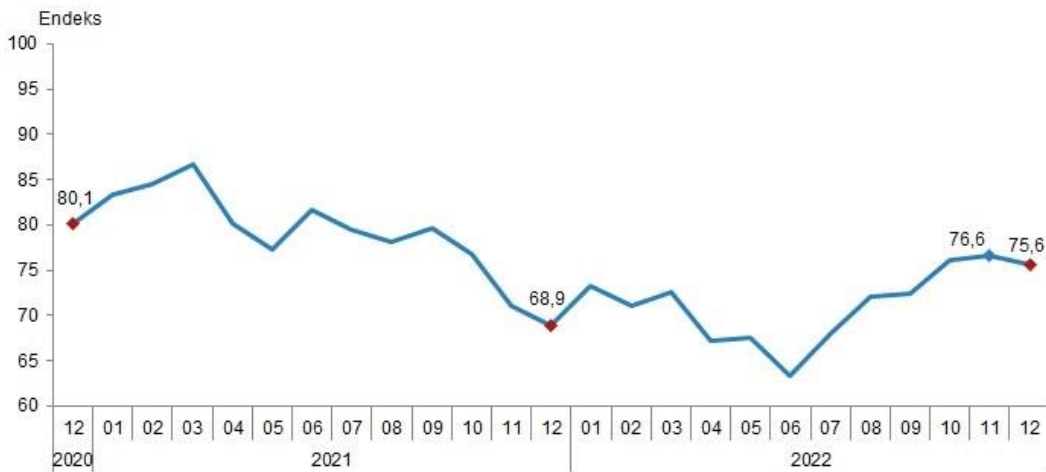
Aylık Tarım-GFE'ye göre 4 alt grupta daha düşük, 7 alt grupta daha yüksek değişim görüldü. Aylık artışın düşük olduğu alt gruplar yüzde 0,39 ile diğer mal ve hizmetler ve yüzde 0,67 ile makine bakım masrafları oldu. Aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise yüzde 6,79 ile malzemeler, yüzde 4,11 ile enerji ve yağlar olarak tespit edildi.

TÜKETİCİ GÜVENİ AZALDI, TABLO KÖTÜMSER!

Tüketici Güven Endeksi, aralık ayında bir önceki aya göre yüzde 1,3 oranında azalarak yüzde 75,6'ya geriledi.

Tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış Tüketici Güven Endeksi, aralık ayında bir önceki aya göre yüzde 1,3 oranında azaldı. Kasım ayında 76,6 olan endeks, aralık ayında 75,6 oldu.

Kasım'da endeks 76,6 ile bir yılın zirvesine çıkmıştı.

Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, alt endeksleri ve değişim oranları, Aralık 2022

Mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi bir önceki aya oranla yüzde 1,5 değer kaybederek yüzde 57,4'e geriledi.

Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi de aylık bazda yüzde 0,6 düşerek yüzde 75,4 değerini aldı.

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Kasım	Aralık	Kasım	Aralık
Tüketici güven endeksi	76,6	75,6	0,6	-1,3
Mevcut dönemde hanenin maddi durumu	58,3	57,4	1,5	-1,5
Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi	75,8	75,4	-0,5	-0,6
Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi	80,5	77,3	3,4	-4,0
Gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi	91,9	92,6	-1,2	0,7

Kötümser Tablo Devam Ediyor

Aylık tüketici eğilim anketi ile tüketicilerin maddi durum ve genel ekonomiye ilişkin mevcut durum değerlendirmeleri ile gelecek dönem beklentileri, harcama ve tasarruf eğilimleri ölçülüyor.

Anket sonuçlarından hesaplanan Tüketici Güven Endeksi, 0-200 aralığında değer alabiliyor. Endeksin 100'den büyük olması tüketici güveninde iyimser duruma, 100'den küçük olması ise tüketici güveninde kötümser duruma işaret ediyor. Ocak ayındaki yüzde 73,2'lik endeks değeri de tüketicinin güven konusunda hala kötümser olduğunu gösteriyor.

BALANS AYARI BOZULDU

Erdoğan'ın, "Fiyatları balanse etme" görevi verdiği Tarım Kredi Kooperatifi marketlerinde 2021'de 134,30 TL'ye alınabilen ürün sepeti 487,50 TL'ye fırladı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Pahalılığa karşı piyasayı balanse etme" görevi verdiği Tarım Kredi Kooperatifi (TKK) marketlerinde ürünlere fahiş zam geldi. TK Market'te 2021 yılında 134,30 TL'ye alınabilen 12 kalem ürünün toplam fiyatı, rekor zamların ardından 2022 yılında 487,50 TL'ye kadar çıktı.

CHP Milletvekili Burhanettin Bulut'un Tarım Kredi Kooperatifi marketlerindeki ürünlere yönelik araştırması, "Yerli, milli ve ucuz" olarak lanse edilen TK Marketleri'ndeki dramatik tabloyu ortaya koydu. TÜİK'in yüzde 84,39'luk enflasyon açıklamasına karşın TK mağazalarındaki 12 kalem üründe bir senede yaşanan fiyat artışının yüzde 263 olduğunu belirten Bulut, "TKK'de zam gelmeyen tek bir ürün var o da 25 kuruşluk market poşeti" dedi.

Akaryakıttan elektriğe, gübreden tohuma birçok kalemdeki zamların içinden ipliğe bütün temel gıda maddelerine yansıdığını kaydeden Bulut, Tarım Kredi Kooperatifi mağazalarındaki fiyat artışlarına yönelik şunları söyledi:

"Türkiye'de 5 bin 500 TL olan asgari ücret, fahiş zamlar karşısında eridi. Zamlar karşısında vatandaşın alım gücü kalmadı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, 'Fiyatlar gayet uygun' dediği Tarım Kredi Kooperatifi mağazalarında geçtiğimiz yıl 134,30 TL'ye alınabilen 12 kalem ürün bu yıl 487,50 TL'ye alınabiliyor. TÜİK'in rakamlarına göre enflasyon yüzde 84,39 ama Tarım Kredi Kooperatifi mağazalarında bir sene içerisinde oluşan fark yüzde 263" dedi.

Marketler Günah Keçisi İlan Edildi

Faiz sebep, enflasyon sonuç safsatası ve düşük TL, yüksek kur politikası tüm ürünlerin üretim maliyetlerini artırdığını belirten Bulut, "Çarşı pazar ateş pahası, kirasını, faturalarını ödemekte zorlanan, ayın sonunu getiremeyen vatandaş en temel gıda ürünlerini bile alamıyor. AKP iktidarı marketlerdeki fahiş fiyatların bizzat sorumlusudur. Ancak, iktidar, cambaza bak misali, zincir marketleri hedef göstererek, günah keçisi ilan ederek sorumluluktan kaçıyor" şeklinde konuştu.

6 Ayda 16 Milyon TL'lik Kâr

Tarım Kredi Marketçilik, Ocak-Haziran döneminde rekor kâr elde etti. 2021 yılında 249 milyon TL zararı bulunan şirket, 2022'nin ilk yarısında 16 milyon 611 bin 4767 TL kâr etti. Yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticileri 1 milyon 276 bin 494 TL'lik menfaat sağladı.

ÜRÜN	2021	2022	FARK
TKK ANADOLU NOHUT 1KG	8,75	24,00	174%
TKK ANADOLU Y.MERCİMEK 1KG	11,50	35,00	204%
TKK ANADOLU K. MERCİMEK 1KG	12,10	23,50	94%
TKK ANADOLU FASULYE 1KG	13,00	28,90	122%
TKK ANADOLU OSMANCIK PİRİNÇ 1KG	9,95	28,90	190%
TKK İNCE UZUN MAKARNA	2,75	11,50	318%
TKK UN 1KG	4,25	12,90	204%
TKK FİLİZ ÇAY 500 GR.	17,95	44,50	148%
TARSÜT TAM YAĞLI KAŞAR PEYNİRİ	19,50	146,90	653%
TKK TAM YAĞLI KÜLTÜR BEYAZ PEYNİR	15,20	79,90	426%
TKK YARIM YAĞLI SÜT	4,25	14,75	247%
TKK AYÇİÇEK YAĞI PET	15,10	36,75	143%
TKK MARKET POŞETİ	0,25	0,25	0%
TOPLAM	134,55	487,75	263%

BABA İLE OĞLU İHALE DE 'JET' GİBİLER

Sezen Aksu'ya "Kafasına sıklarız" ifadesini kullanan Bulut'un şirketi ile oğlunun firması kamu ihalelerine abone. Emre Bulut'un şirketi Jet Kar Turizm, AKP'li Düzce Belediyesi'nin 28 milyonluk araç kiralama ihalesini kaptı.

İktidara yakın isimlerin üstlendiği dev maliyetli kamu ihalelerine bir yenisini daha eklendi. AKP'li Düzce Belediyesi'nin 2023 yılında kullanılması amacıyla kiraladığı 115 araç için 2018 yılında AKP Milletvekili aday adayı olan Erol Bulut'un oğlu Yunus Emre Bulut'un şirketini tercih ettiği ortaya çıktı.

AKP'li Faruk Özlü yönetimindeki Düzce Belediyesi, 8 Aralık'ta araç kiralama ihalesi düzenledi. İhalede yaklaşık maliyet, 30 milyon 499 bin 832 TL olarak belirlendi. İhale kapsamında 21 Aralık'ta sözleşme imzalandı. Belediye ile Jet Kar Turizm isimli şirket arasında imzalanan sözleşmenin bedeli 28 milyon 216 bin 720 TL oldu. Belediyenin kiraladığı 115 araçtan 43'ünün binek araç, üçünün ise 4X4 araç olduğu bildirildi. Belediye öte yandan, araç kiralama ihalesi kapsamında yıllık 3 bin adet araç iç-dış yıkama hizmeti de satın aldı. Belediyeden 28,2 milyon TL'lik ihale alan şirketin yönetiminde kamuoyunun yakından tanıdığı bir isim yer alıyor. Şirketin sahibinin, şarkı sözleri nedeniyle Sezen Aksu hakkında suç duyurusunda bulunurken "Kafalarına sıklarız" ifadesiyle tepki çeken 15 Temmuz Gazileri Platformu Başkanı Erol Bulut'un oğlu Yunus Emre Bulut olduğu öğrenildi.

Kamudan İhale Yağıyor

Şirketin kamudan aldığı ihalelerin büyüklüğü de dikkat çekiyor. Şirketin 2011-2022 döneminde kamudan aldığı ihalelerin toplam maliyeti 515 milyon 711 bin TL ile ifade ediliyor. Şirketin en yüksek bedelli ihaleleri aldığı ilk beş kurum ise şöyle:

- Eyüpsultan Belediyesi: On ihale, 160 milyon TL

- Gaziosmanpaşa Belediyesi: Bir ihale, 109,9 milyon TL
- Bergama Belediyesi: İki ihale, 65,3 milyon TL
- Menderes Belediyesi: On ihale, 52,4 milyon TL
- Pendik Belediyesi: İki ihale, 38,7 milyon TL

AKP'den 2018'de milletvekili aday adayı olan Erol Bulut ile ortağı eski AKP Eyüpsultan İlçe Yönetim Kurulu üyesi Hasan Alas'a ait "Mavi Yeşil Turizm Gıda İnşaat" isimli şirket de kamu kurumlarının çok sayıda ihalesini kapmıştı.

BİR ŞEHİR EŞE DOSTA EMANET

AKP döneminde devlet kurumlarına yapılan akraba atamalarının sonu gelmiyor. Siirt AKP İl Başkanı Ekrem Olgaç'tan sonra kentte AKP'li Eruh Belediye Başkanı Cevher Çiftçi'nin akrabalarının da kamu kurumunda görev yaptığı belirlendi.

Siirt AKP İl Başkanı Ekrem Olgaç'tan sonra, AKP'li Eruh Belediye Başkanı Cevher Çiftçi'nin akrabalarının da kentteki birçok kamu kurumunda görev yaptığı ortaya çıktı. AKP'li Çiftçi ile aynı soyadı taşıyan akrabalarının, kentteki çok sayıda kamu kurumunda eğitimden sağlığa birçok alanda makam sahibi olduğu belirlendi.

Yurttaşlar, "Bilinen bir aile ve çok kalabalıklar. Ama tabii ki bu durum, bu kadar koltukta yer alabilecekleri anlamına gelmiyor. Ayrıca ilçede çok fazla sözü geçen bir aile. Neredeyse her dükkân, market bu aileye ait... Belirlenen isimlerden daha çok kişi kurumlarda çalışıyor" dedi. Yurttaşların iddiasına göre AKP'li Çiftçi'nin akrabaları ile görevleri şöyle:

- Oğlu İbrahim Çiftçi: TUGVA Eruh İlçe Temsilcisi ve koruması
- Kuzeni Mehmet Çiftçi: Eruh İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Kardeşi Mehmet Fatih Çiftçi: Eruh Devlet Hastanesi Otomasyon Personeli ve Eruh Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü'nde görevli
- Kardeşi Yusuf Çiftçi: Siirt Üniversitesi'nde memur
- Kardeşi Ömer Çiftçi: İlçedeki hastanede 112 ambulans şoförü
- Kuzeni Mustafa Cemal Çiftçi: Siirt Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nde Öğretim Üyesi
- Kuzeni Bekir Çiftçi: Siirt Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda sekreter
- Akrabası Bahar Çiftçi: Siirt Üniversitesi Uzaktan Eğitim, Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde Öğretim Görevlisi
- Kuzeni Emin Çiftçi: Siirt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde Enstitü Sekreteri ve Raportör
- Kuzeni Ahmet Çiftçi: Siirt Üniversitesi Personel Daire Başkanlığı'nda memur
- Akrabası Nazan Çiftçi: AKP Eruh Kadın Kolları Başkanı
- Akrabası İbrahim Halil Çiftçi: Eruh Devlet Hastanesi Otomasyon Personeli

ENERJİDE ÜS OLUNACAKSA BOTAŞ'IN VERGİ BORÇLARI NEDEN SİLİNİYOR?

AK Parti iktidarının bir yandan seçim öncesi "Türkiye enerji üssü olacak" söylemini gündeme getirirken; diğer yandan BOTAŞ'ın vergi borcunu tekrar silmek için düzenleme getirmek zorunda kaldı. Seçim öncesi yeni bir hikâye yaratmak için enerji üssü söylemini gündeme getiren iktidar neden BOTAŞ'ın vergi borçlarını silmek zorunda kalıyor? Rusya'ya borç erteleyerek mi enerji üssü olacağız?.

AK Parti iktidarı döneminde Türkiye'nin en büyük enerji kamu kuruluşu olan BOTAŞ sürekli kar ederken, artık sürekli zarar eden bir kurum haline dönüştü. TBMM'ye getirilen yeni bir düzenlemeyle BOTAŞ'ın vergi borçlarının tekrar silinmesi amaçlanıyor. İktidar sözcülerinin son dönemde "Türkiye enerji üssü olacak" söylemiyle seçim öncesi yeni bir hikâye yaratmaya çalışırken; en büyük enerji kamu kurumu olan BOTAŞ'ın vergi borçlarının silinmek istenmesi bu söylemin inandırıcı olmadığını göstermektedir.

Türkiye Yeşil Ve Yenilenebilir Enerjide Merkez Olacak

Avrupa başta olmak üzere dünyada doğalgazdan çıkma planları yapıldığı bilinmektedir. Türkiye enerjide merkez bir ülke olmak istiyorsa, yenilenebilir ve yeşil enerjiyi ana odağına alması gerekmektedir. Tüm dünyada yeşil dönüşüm, yeşil enerji ve temiz enerji eksenli bir dönüşüm yaşanmaktadır.

'Türkiye'nin Yenilenebilir Enerji Potansiyeli Çok Yüksek'

Güneş ışınım oranı Türkiye'nin yarısı olan Almanya 2030 yılında güneş enerji hedefi 230 gigavat olduğu dikkate alındığında ülkemizin yenilenebilir enerji potansiyelinin ne kadar büyük olduğu anlaşılmaktadır. AK Parti iktidarının 20 yıldır gerçekleştiremediği dönüşümünü seçimden sonra 2030 yılına kadar yeşil ve yenilenebilir enerjiyi ana odağına alarak yapmak mümkündür.

Rusya'ya Borç Ertelenecekse Vatandaş Niye Peşinen Ödüyor?

BOTAŞ'ın Rusya'ya olan borcunun ertelendiği yönünde iddialar konusunda iktidarın sessiz kalması manidardır. Türkiye'nin kaderini belirleyecek seçim öncesi iktidarın BOTAŞ'ın Rusya'ya olan borcunu erteleyerek seçim dönemini finanse edeceği ifade edilmektedir. BOTAŞ'ın borcu ertelenirken, vatandaşlarımız ise kullandığı doğalgazın bedelini ödemeye devam etmektedir.

HALKIN PARASINI YURTDIŞINDA YEDİLER

AKP'li belediyeler bu yıl da Prag, Viyana, Fas, Portekiz, Kazakistan ve Özbekistan ile Balkan ülkelerine düzenlediği geziler için yüz binlerce lira harcadı. Kayyum yönetimindeki Van Büyükşehir Belediyesi de Kıbrıs gezisi düzenledi.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Fas'ın Kenitra kentinin belediyesi ile üç ayrı anlaşma imzalamıştı. (Fotoğraf: Belediye)

Halk yükselen enflasyon altında ezilip yoksullukla mücadeleye etmeye çalışırken AKP'li belediyeler ile kayyum yönetimindeki belediyeler, düzenledikleri yurtdışı gezileri için adeta para saçtı.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, AKP'li Balıkesir Büyükşehir Belediyesi 25 Kasım tarihinde "Balkan ülkeleri gezisi" adı altında bir ihale düzenledi. Pazarlık usulüyle düzenlenen ihale 719 bin 250 TL'ye Mehmet Tekmeci'ye verildi. Belediyenin geçen ağustos ayında da muhtarların 4 gün 3 gece süren Balkan gezisine bütçeden 661 bin 500 TL harcaması tepkilere neden olmuştu.

Kayyumdan Kıbrıs Gezisi

2019'daki yerel seçimlerde HDP'nin yüzde 53,83'lük oy oranıyla kazandığı ancak daha sonra İçişleri Bakanlığı'nın kayyum atadığı Van Büyükşehir Belediyesi de Kıbrıs gezisi için yüz binlerce lira harcadı. Belediye, 27 Ekim'de "Kıbrıs Gezisi Programı Hizmet Alım İş'i" adı altında düzenlediği ihaleyle 690 bin TL'yi Van Güneşi Turizm Şirketi'ne ödedi.

Prag Ve Viyana'ya Seyahat Ettiler

İstanbul'daki AKP'li Tuzla Belediyesi, 19 Ekim'de "Teknik İnceleme Programı Hizmet Alımı" adı altında bir ihale düzenledi. Bu ihalenin 4 günlük Prag ve Viyana gezisi için düzenlendiği ve 650 bin TL harcadığı açıklandı.

Ülkenin en borçlu belediyesi olan AKP'li Kocaeli Büyükşehir Belediyesi de 30 Mayıs 2022 tarihinde "Kazakistan-Özbekistan Gezisi Programı Hizmeti" adı altında düzenlediği ihaleyle 865 bin TL harcadı.

Fas'ı Ve Portekiz'i Gezdiler

Eski AKP'li bakan Fatma Şahin'in yönettiği Gaziantep Büyükşehir Belediyesi de Portekiz gezisi düzenledi. Belediye bu gezi için 8 Nisan'da "Meclis Üyeleri Teknik İnceleme Gezisi Hizmet Alım İş'i" adı altında bir ihale düzenledi. Bu ihaleyle de Gökdemirler Emlak Şirketi'ne 372 bin 930 TL ödendi.

Portekiz gezisine belediye meclis üyelerinin, belediye başkan yardımcısının ve bazı bürokratların da götürüldüğü öğrenildi. Belediyenin internet sitesinde ise geziye ilişkin, "Gaziantep Büyükşehir Belediyesi (GGB), Portekiz'in Braga Belediyesi ile kardeş şehir olma yolunda ilk adımı atarak 'Niyet Anlaşması' imzaladı" denildi.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin bir de Fas'a gezi düzenlediği ortaya çıktı. Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, belediye 9 Şubat tarihinde yine "Meclis Üyeleri Teknik İnceleme Gezisi Hizmet Alım İş'i" adı altında bir ihale düzenledi. Bu ihalenin de 21-24 Şubat tarihleri arasında Fas Krallığı'na düzenlenen gezi için yapıldığı öğrenildi. Bu yurtdışı gezisi için de belediye bütçesinden tam 278 bin 420 TL harcadı. Belediyenin Portekiz ve Fas gezileri için harcadığı toplam para ise tam 651 bin 350 TL'yi buldu.

İSRAF SPOTU!

Son üç yılda çekilen kamu spotlarının maliyeti belli oldu. Tartışmalara neden olan 12 kamu spotu için devletin kasasından 3 milyon 216 bin 250 TL çıktı.

Milyonlarca yurttaşı yoksulluğun pençesine iten ekonomik krizin gölgesinde gerçekleştirilen harcamalar tepki çekerken kamu spotları için kasadan çıkan para da dikkat çekici. Aralarında Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ve Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun (KVKK) da aralarında bulunduğu yedi kamu kurumunun spotlar için harcadığı para 3 milyon TL'yi aştı.

Duyuruya 319 Bin TL

2019 ve 2022 yıllarını da kapsayan dört yılda en fazla kamu spotu çektiren idare, KVKK oldu. Kurumun bunlar için harcadığı para ise 1 milyon 403 bin 500 TL. KVKK, yalnızca 1 Kasım tarihinde hazırlattığı kamu spotu için 625 bin TL ödedi.

KVKK'nin ardından en maliyetli kamu spotuna imza atan kurumun, SGK oldu. SGK, "borçların yapılandırılması" hakkında duyuruyu içeren kamu spotu için özel bir reklam şirketiyle Aralık 2020'de 319 bin TL'lik anlaşma yaptı. Milli Eğitim Bakanlığı ise "Türkçe ve Türk Kültürü Dersinin Tanıtılması" amacıyla 2020'de hazırlattığı kamu spotu için 296 bin TL'yi gözden çıkardı.

Poşet Teşekkürü

Diğer kamu spotlarından bazıları ise şöyle sıralandı:

- Denizcilik Genel Müdürlüğü, Amatör Denizciliğin Tanıtımı: 120 bin TL
- KVKK, Veri Mahremiyeti: 198 bin 500 TL
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Poşet Kullanımının Azaltılması Teşekkür: 270 bin TL
- Orman Genel Müdürlüğü, Film ve Kamu Spotu: 259 bin 950 TL

Buna İsraf Denir

Kamu spotu için harcanan paranın büyüklüğüne yönelik değerlendirmelerde bulunan CHP Milletvekili Abdurrahman Tutdere, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin çiğnendiğini kaydetti. Tutdere, şunları söyledi: "Yayımlanan bu kamu spotlarının birçoğunun bilinç ve farkındalığın artırılmasına katkı sağlamadığı kamuoyunca bilinmekte. 12 kamu spotu için 3,2 milyon lira harcanması kabul edilebilir bir durum değil. Bu kamu spotlarına vatandaşımızdan alınan vergilerin harcanması israftır."

KAYYUMDAN NUR CEMAATİ'NE İHALE

Kayyum yönetimindeki Van Büyükşehir Belediyesi, Nur Cemaati'ne bağlı Hayrat Vakfı'na 690 bin TL'lik ihale verdi. AKP'li belediyelerden de ihaleler alan vakıf, seçimlerde Cumhur İttifakı'nı desteklemişti.

İsmailağa Cemaati'ne bağlı Hiranur Vakfı'ndaki 6 yaşındaki çocuğun cinsel istismara maruz bırakılmasının iktidarın cemaat ve tarikatlara sağladığı destekler de bir bir açığa çıkıyor. 2019'daki yerel seçimlerde HDP'nin yüzde 53,83'lük oy oranıyla kazandığı ancak daha sonra İçişleri Bakanlığı'nın kayyum atandığı Van Büyükşehir Belediyesi'nin bir cemaate yüz binlerce liralık ihale verdiği belirlendi.

Para Akıttılar

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, kayyum yönetimindeki belediye, 11 Kasım tarihinde "Kuran alımı için" bir ihale düzenledi. "Adrese teslim" diye bilinen "pazarlık" usulüyle düzenlenen ihale, 690 bin TL'ye Hayrat Neşriyat Şirketi'ne verildi. Hayrat Neşriyat, Hayrat Vakfı'na bağlı bir kurum. Söz konusu vakıf ise Nur Cemaati'nin Yazıcılar Grubu'na mensup olmasıyla tanınıyor.

Ancak bu ihale, vakfın aldığı ilk ihale de değil. Hayrat Neşriyat, son aldığı "iş"le birlikte belediyelerden toplam 1 milyon 202 bin TL değerinde ihale kapmış oldu. Van'ın dışındaki bazı AKP'li belediyelerden alınan ihaleler şöyle:

- AKP'li Afyon Sandıklı Belediyesi: 2015 yılında 62 bin 400 TL'lik ihale.
- AKP'li Urfa Büyükşehir Belediyesi: 2019 yılında 220 bin TL'lik ihale.

Destek Çıkmışlardı

Hayrat Vakfı, 2016'da kamuoyunda uzun süre tartışılan Karaman'daki cinsel istismar skandalında da bir bildiri yayımlayarak, Ensar Vakfı'nı desteklemişti. Ayrıca vakıf, 2018'deki Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile 31 Mart yerel seçimlerinde de "AK Parti'ye, Cumhuriyet'e sahip çıkıyor ve destekliyoruz" şeklinde açıklamalar yapmıştı. Üstelik bu vakıf, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) içerisinde de oldukça etkin. MEB, Hayrat Vakfı ile çok sayıda protokol imzalarken Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı da 2016 yılında söz konusu vakıf ile "korunma ve bakım altındaki çocuklara yönelik protokol" imzalamıştı.

Vakfın internet sitesinde ise şu bilgilere yer veriliyor: "Hayrât Vakfı, 1974 yılında, Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin vekili Ahmet Husrev Altınbaşak tarafından Isparta'da kuruldu. Vakfımız aynı zamanda Milli Eğitim Bakanlığı ile karşılıklı işbirliği içinde yurt genelinde 'Osmanlı Türkçesi' ve 'Kur'an ve Tecvitli Okuma Kursları' düzenlenmek üzere imzaladığı protokol çerçevesinde tarihi ve kültürel zenginliklerimizin korunmasını ve bu değerlerimizin yeni nesillere aktarılmasını amaçlamaktadır."

REKLAM MUAMMASI

PTT'nin, "marka bilinirliğinin artırılması" amacıyla medya kuruluşlarına reklam verdiğini belirten Bakan Karaismailoğlu, Milletvekili Antmen'in önergesindeki "Bu kurumlar hangileri?" sorusunu yanıtızsız bıraktı.

Türkiye Varlık Fonu'na devredildikten sonra, "kamu zararı ve usulsüzlük" iddialarının merkezine oturan PTT'nin reklamları TBMM gündemine taşındı. CHP Milletvekili Alpay Antmen, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun yanıtılaması istemiyle hazırladığı önergede, PTT'nin reklam verdiğini kurumların hangileri olduğunu ve idarenin hangi belediyelerden reklam panosu kiraladığını sordu. Ancak PTT'nin reklam pastasının dağılımına sır perdesi çekildi. Bakan Karaismailoğlu, CHP'li Antmen'in sorusunu yanıtızsız bıraktı.

Kurum İsmi Saklandı

TBMM Başkanlığı'na 21 Aralık'ta iletilen Karaismailoğlu imzalı yanıtta, şu ifadeler kullanıldı:

"2017 Ocak-2022 Kasım ayı arasında PTT tarafından belediyelere ait reklam panoları, otobüs ve metrolara reklam verilmemiş olup, PTT hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve marka bilinirliğinin artırılması amacıyla sadece dergi, gazete ve radyolarda reklamları yayımlanmıştır."

Yanıtı değerlendiren CHP'li Antmen, şunları söyledi: "Böylesine bir kurumun zarar ettirilmesi için yalnızca becerisizlik yetmez. Mutlaka hukuka, mevzuata ve kanunlara aykırı işlemler yapılmış olması gerekir. Halkın vergileriyle çalışıp bu kadar geniş imkânlarla sahip olan PTT'de çok büyük zararların oluşması da bir haksızlık ve yolsuzluk ekonomisinin sonucu. Reklam meselesinde bile yandaşlık yapılırsa elbet zarar kaçınılmaz."

İsrafta Yeni Konsept

PTT "yeni konsept düzenlemesi" için, 1,2 milyar TL'lik rekor zarar açıkladığı 2019'da toplam 4 milyon 500 bin 340 TL'lik harcama gerçekleştirmişti. Kamuoyuna, "Hayali evrak vurgunu" olarak yansıyan ve 2018 yılında gerçekleşen PTT'deki 200 milyon TL'lik dijital arşiv yolsuzluğunda imzası bulunan bürokratlara ise ödül gibi görevlendirmeler yapılmıştı. 2019 yılındaki rekor zarar ile öz kaynaklarının yarısını yitiren kurumda, zararın sorumlusu olarak gösterilen dönemin genel müdürü Kenan Bozgeyik'in, görevden alınmasına karşın müşavir kadrosunda PTT'de çalışmaya devam ettiği ve kurumdan maaş aldığı anlaşıldı.

TOKİ İHALELERİ BİRER BİRER İPTAL

İnşaat maliyetlerinin geçen yıla oranla yüzde 114 artması, kamu ihalelerini ateş topuna çevirdi. YİD modeli projeler ertelendi. TOKİ'nin son 2 ayda açtığı 13 ihale, teklif veren istekli bulunmaması nedeniyle iptal edildi.

Giderek derinleşen ekonomik kriz ve iktidarın tartışmalı ekonomi politikaları, Türkiye'de hemen her alanda olduğu gibi inşaat alanında da öngörülemezliği beraberinde getirdi. TÜİK'in açıkladığı veriye göre, ekim ayında inşaat maliyetleri yıllık yüzde 117 aylık ise yüzde 3,4 oranında arttı. Muhalefetin, "İktidara yakın çevreleri zenginleştirme aracı" olarak kullanıldığı gerekçesiyle eleştirdiği, "Yap-İşlet-Devret" modeli projeler birer birer ertelenirken TOKİ, kasım ve aralık aylarında gerçekleştirdiği 13 ihalede istekli bulamadı.

Okul İhalesi De Var

2022 yılının 11 ayında millet bahçeleri için 6 milyar TL'ye yakın para harcayan TOKİ'nin, aralarında okul inşaatlarının da bulunduğu açtığı 13 ihaleye teklif veren şirket çıkmadı. İdarenin İstanbul Başakşehir'in iki mahallesinde inşasını planladığı iki ortaokul ile iki ilkokula yönelik 21 Kasım'da açtığı ihaleye ise teklif dahi sunulmadı. İdare, okul inşaatlarına yönelik istekli şirket çıkmayınca ihaleleri iptal etmek zorunda kaldı.

İnşaata Talep Yok

Kasım ve aralık aylarında istekli çıkmaması nedeniyle iptal edilen 13 TOKİ ihalesinden bazıları şöyle:

- Eskişehir Mihalgazi İlçesi 71 Konut ve Bir Adet Sosyal Tesis İnşaatları ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi
- Ankara Nallıhan İlçesi 116 Adet Konut ve Hacıbey Mahallesi 83 Adet Konut İnşaatları ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi
- Aydın İli Çine İlçesi Dutluoluk Mahallesi 228 Adet Konut, Üç Adet Dükkan ve Bir Adet Cami İnşaatları ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi
- Rize Çamlıhemşin İlçesi Merkez Mahallesi 49 Adet Konut İnşaatı ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi
- Konya İli Karatay İlçesi Tapu ve Kadastro Hizmet Binası İnşaatı ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi.

İnşaat Maliyetleri Katlandı

Türkiye İstatistik Kurumu'nca ekim ayına yönelik yayımlanan İnşaat Maliyet Endeksi verileri, dramatik tabloyu ortaya koydu. Buna göre, ekim ayında inşaat maliyetleri yıllık yüzde 117,07 aylık ise yüzde 3,44 oranında artış kaydetti. Eylül ayına göre ekimde malzeme endeksi yüzde 3,88, işçilik endeksi ise yüzde 3,94 oranında artış eğilimi gösterdi.

TREN RAYDAN ÇIKTI

TCDD'den yeni borç rekoru

Liyakatsiz atamalar nedeniyle batağa saplanan TCDD, yeni bir borç rekoru daha kırdı. 31 Ekim itibarıyla TCDD'nin borcu, 2,5 milyar TL'si vadesi geçenlerden oluşmak üzere toplam 5,5 milyar TL'ye ulaştı.

İktidarın, "holding modeliyle" özelleştirmeyi planladığı TCDD'nin borçları katlanarak arttı. Hazine'nin, "Borç ile özelleştirmenin yolları döşeniyor" iddiasını anımsatan verilerine göre, TCDD'nin Hazine borcu toplamı, 5,5 milyar TL'ye dayandı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan Hazine Alacak Stoku, AKP'li belediyelerden gelen eski bürokratların istihdamı nedeniyle "İktidarın arka bahçesi" olarak nitelendirilen TCDD'nin mali yapısındaki bozulmayı bir kez daha gözler önüne serdi. İdarenin Hazine'ye olan borcu 2022 itibarıyla hemen her ay artmaya devam etti.

En Büyük Pay TCDD'nin

TCDD, Hazine borçlusu beş KİT içinde en borçlu kuruluş oldu. KİT'lerin toplam 6 milyar 425 milyon 687 bin TL'lik Hazine borcunun 5 milyar 465 milyon 948 bin TL'si TCDD'ye yazıldı. İdarenin toplam 5,5 milyar TL'lik borcunun 2 milyar 583 milyon 418 bin TL'sinin vadesinin geçtiği öğrenildi.

Borç Sürekli Artıyor

TCDD'nin vadesi geçmiş borçlarında aylara göre yaşanan değişim dikkat çekti. 2022 Ocak itibarıyla 2,1 milyar TL'lik vadesi geçmiş borcu bulunan idarenin, bazı aylara göre vadesi geçmiş borç tutarı şöyle kaydedildi:

Mart: 2 milyar 233 milyon TL

Temmuz: 2 milyar 455 milyon TL

Ekim: 2 milyar 583milyon TL

TCDD'nin toplam Hazine borcunda da 2022 itibarıyla dramatik artış yaşandı. Ocak ayında toplam Hazine borcu 4,6 milyar TL olan idarenin nisan, haziran, ağustos ve ekim aylarındaki borçları ise sırasıyla 4,8 milyar TL, 5,1 milyar TL, 5,3 milyar TL ve 5,5 milyar TL olarak gerçekleşti.

Liyakatsizlik Uyarısı

Sayıştay'ın, 2020 yılı Devlet Demiryolları Raporu, TCDD'yi borç batağına saptayan uygulamalara ışık tutuyor. Raporda, TCDD bünyesinde bulunan ve sınavla atama yapılması gereken müdürlük koltuklarına sınavsız atamalar yapıldığı belirtiliyor. Raporda, TCDD'de 40 kişiden oluşan şube müdürlerinin, buldukları konuma sınavsız yerleştiği ifade ediliyor.

YALAN BAHÇELERİ

İktidarın 'Yeşil alan kazandırıyoruz' dediği millet bahçeleri için halkın yıllardır kullandığı parklar ve ormanlık alanlar seçiliyor. Daha önce açılan parklara milyonlar harcanıyor, millet bahçesi tabelasıyla yeniden açılıyor.

Megakent İstanbul başka olmak üzere kentlerdeki deprem toplanma alanları ve yeşil alanları rant için birer birer yapılaşmaya açan iktidar, mevcut park alanları ile ormanlık alanlara "millet bahçesi" tabelası asıyor. İktidar temsilcileri bu millet bahçelerinin reklamlarını da "yeşil alan kazandırdık" diye yapıyor.

2018'de cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, düzenlediği bir mitingde ilk kez 'millet bahçeleri' vaadini dile getirmişti. Hatta Erdoğan bu bahçeler için "Millet bahçesinde yatıp yuvarlanacaksınız" demişti. Erdoğan'ın bu sözlerinin ardından, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na bağlı Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) ile AKP'li belediyeler tarafından milyonlarca liralık millet bahçesi ihaleleri düzenlenmeye başlandı.

Milyonlar Harcandı

TOKİ, İstanbul Ümraniye'nin Yukarı Dudullu Mahallesi için 52 milyon 740 bin TL harcayarak bir millet bahçesi inşa ediyor. Ancak millet bahçesi yapılan alan Dudullu Tepesi olarak bilinen, yıllardır park olarak kullanılan bir ormanlık alan. Yani millet bahçesi projesiyle bölgeye yeni bir park alanı kazandırılmadı.

Ümraniye Millet Bahçesi'nin hikayesi de oldukça ilginç. Söz konusu alan 2011'de mesire alanı ve parka dönüştürülerek açılışı yapılmıştı. Açılışta konuşan dönemin Ümraniye Belediye Başkanı AKP'li Hasan Can, "Rahat nefes alacakları bir doğal ortamı vatandaşların hizmetine sunduk" demişti. Ancak daha sonra bu alanın açılışı 5 Kasım 2021'de "Ümraniye Millet Bahçesi" adıyla yeniden yapıldı. Millet bahçesi tabelası asılan alanın açılışında konuşan AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Millet Bahçesi'nin Ümraniye'nin sembol mekanlarından biri haline geleceğini" söyledi.

İki Defa Açılış Yapıldı

Ümraniye Belediye Meclisi'nin CHP'li Meclis Üyesi Av. Filiz Öztürk Çelik ise BirGün'e yaptığı değerlendirmede mevcut park alanlarına millet bahçesi tabelası asıldığını vurgulayarak şunları söyledi:

"Ümraniye Millet Bahçesi daha önce Ümraniye Mesire Alanı'ydı. Önceki belediye başkanı Hasan Can açılışını yapmıştı. Yani bu alan belediyeye ait mesire ve park alanıydı. Birkaç yıl önce millet bahçesi yapıyoruz dediler. Bu alanın açılışını da mevcut Ümraniye Belediye Başkanı İsmet Yıldırım ile Cumhurbaşkanı Erdoğan yaptı. Ümraniye Belediye Meclisi'nde 'bu alanın açılışını kaç defa daha yapacaksınız?' diye sorduk ama bir yanıt alamadık. İki defa açılan alanda Belediye Başkanı İsmet Yıldırım dışarıdan gelen tüm misafirlerini gezdiriyor ve bu alanla övünüyor şimdi. Dudullu Tepesi de zaten yeşil ve ormanlık alandı. Ama bakımsızdı. Şimdi bu alan da millet bahçesi oluyor."

Kent Parkı Bahçe Oluyor

AKP'li Çekmeköy Belediyesi'nin hemen önünde yer alan Kent Park'ında da millet bahçesi projesi adı altında inşaat çalışmalarına başlandı. Belediyenin internet sitesinde yer alan açıklamada ise "Belediye önünde bulunan Kent Park'ta yapılacak proje ile ilçe yeni bir sosyal donatı alanı kazanmış olacak. İçerisinde; 328 araçlık zemin altı otopark, meydan, gezinti yolu, bisiklet ve koşu yolu, çim amfi, çocuk oyun alanı, piknik alanı ve biyolojik gölet bulunacak millet bahçesinde Çekmeköylüler keyifli vakit geçirecekler" denilerek itiraf niteliğinde ifadelere yer veriliyor.

Ağaçları Kestiler

Üsküdar'ın Kandilli ve Çengelköy mahallelerine yapılacak olan "Çocuk Köyü ve Millet Bahçesi" projesi için de yine ormanlık alan seçildi. 81 dönümlük ormanlık alana millet bahçesi yapılması için TOKİ 100 milyon 158 bin TL harcadı. Çevre sakinleri millet bahçesi projesi için çok sayıda ağacın kesildiğini ifade ediyor.

İstanbul Sancaktepe'deki yıllardır halkın kullanımına açık olan Aydos Ormanları da tüm tepkilere rağmen millet bahçesine dönüştürülüyor. Yurttaşların çevreye zarar verildiğini belirterek defalarca eylem yaptığı millet bahçesi projesi için TOKİ, 51 milyon 230 bin TL harcadı.

Boğaz'a Tahta Köprü

Üsküdar Belediyesi'ne ait olan 90 bin metrekarelik Nakkaştepe Millet Bahçesi de daha önce Boğaz Köprüleri Uçaksavar Tabur Komutanlığı'na ait yeşil alandı. Askeri arazi daha sonra Üsküdar Belediyesi'ne tahsis edildi ve

İstanbul Boğazi manzaralı ormanlık arazi millet bahçesine dönüştürüldü. Uzmanların alanın Boğaziçi Öngörünüm Bölgesi'nde yer aldığına dikkat çekerek "Buraya çivi bile çakılamaz" uyarısına rağmen alana tahta köprü ve seyir terası da inşa edildi.

AKP'li Güngören Belediyesi'nin 19 milyon 850 bin TL harcadığı Güneştepe'deki millet bahçesi projesinin yapıldığı alanda daha önce park yer alıyordu. İçerisinde çocuk parkı, oturma grupları, yetişkin ağaçlar ve açık spor sahası bulunan park bozulup bu kez "millet bahçesi" adı altında yeniden düzenleniyor. Arazi geçen mart ayında İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Meclisi'nde AKP ve MHP'nin oylarıyla on yıllığına 'bedelsiz' olarak Güngören Belediyesi'ne tahsis edildi.

Üniversiteye Millet Bahçesi

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatıyla Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) Davutpaşa Kampüsü'nde 240 dönümlük alana yapılan Davutpaşa Millet Bahçesi de 5 Haziran 2021'de açıldı.

Zaten yeşil alan olan ve 14 milyon TL harcanan millet bahçesi hafta içi kapalı, hafta sonu ise halka açık.

Öğrencilerin karşı olduğu proje için kampüsün bazı kısımlarında ağaçlar kesildi. Ağaçların kesildiği bölgelere ise binalar inşa edildi.

Millet bahçesi için biyolojik gölet adı altında yapay gölet de yapıldı. Kampus içerisine bilim parkı, süs havuzu ve bilim merkezi de inşa edildi.

ÖZELLERDEN ERKEN FAHİŞ ZAM OYUNU

Özel okullar ocak ayında açıklanacak olan tavan zam fiyatını beklemeden fahiş zamlarla erken kayıt yapmaya başladı. Veliler bu durumdan mağdur olurken zam oranının TÜFE'yle sınırlandırılmasını istedi.

Özel okullar için 2023-2024 yılının tavan zam oranı ocak ayında açıklanacak. Geçen yıl getirilen yüzde 36'lık tavan zam uygulamasını yemek, servis ve kitap fiyatlarıyla delen özel okullar, bu yıl ise henüz açıklanmadan 'erken kayıt' adı altında fahiş zamlar yapıyor.

Okulların açılmasının üzerinden henüz sadece dört ay gibi bir süre geçmesine rağmen erken kayıt başvuruları ile aralık ayında kayıt yapılmaya başlandı. Erken kayıtlarda ise yasal olmayan bir şekilde zam oranı yüzde 85 ile yüzde 150 arasında değişiyor. 2022 yılında 50 bin TL ücret istenen bir öğrencinin 2023 yılındaki eğitimi için 112 bin TL, başka bir okuldaki bir öğrenci için ise 2022 yılında 80 bin TL istenirken önümüzdeki yıl için 175 bin TL eğitim ücreti istendiği belirtildi.

Bazı anaokullarında bile 100 bin lirayı aşan eğitim ücretleri alınırken bu şekilde yapılan zamlarla veliler daha da zor durumda kaldı. Üst sınır belli olmadan yapılan zamlarla özel okullar kârlarını artırırken öğretmenlerin düşük ücretlerle çalıştırılması da devam etti. Birçok okulda öğretmenler asgari ücretle çalıştırılırken fahiş zamlara rağmen sosyal güvencelerine de adeta el koyuluyor.

Özel Okul Velileri Platformu Sözcüsü Özgür Özkan, yaptığı açıklamada zammın sınırlandırılması gerektiğini söyledi. Özkan şunları aktardı: "Velilerin gelirleri her yıl TÜFE oranında artıyor, bu yüzden özel okulların zam oranı yıllık ortalama TÜFE'yle sınırlandırılmalı. Bizler öğrenci velileri olarak ücretlerde indirim bekliyoruz ve bu indirim müdahalesinin de ocak ayından önce yapılmasını talep ediyoruz. Okullar bu yıl tavan zam kararından ve ücret müdahalesinden etkilenmemek için velileri erkenden ikna etmeye çalışıyorlar. Normalde şubat ayında atılan kayıt yenileme mesajları bu yıl kasım ayıyla beraber başladı. Bakanlık zam oranını açıkladıktan sonra özel okulların aradaki farkı velilere iade etmesi istenecek ama bu da en iyi ihtimalle okullar tarafından bir yıl sonra geri veriliyor."

Tek Dert Ticaret

Özel okulların yönetmeliği çok aleni bir şekilde sürekli deldiğini aktaran Özkan "Yapılacak bir indirimin tam şu anda olması gerekiyor yoksa bir anlamı kalmıyor. Yemek ücretlerinde de yüzde 300'lere varan zamlar var. Özel okullarda ticaret dışında başka bir dert yok. İstisna okullar tabii var ama yüzde 90'ı bu durumda" dedi.

Zamların kendilerine yansımadığını söyleyen Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası Genel Başkanı Eren Edebali, "Patronlar velilerden almayı hesapladıkları ücretin hassasiyetini öğretmenler için göstermiyor. Öğretmenlere ekim ayı için verecekleri ücretin anlaşmasını nisan ya da mayıs aylarında yapıyor. Arada geçen o süre maaşların erimesi demek. Öğretmenlerin yüzde 80'i asgari ücretle çalıştırılıyor" diye konuştu.

AVRUPA SARSILIRKEN, TÜRKİYE'DE RÜŞVET VE YOLSUZLUKLARIN ÜSTÜ ÖRTÜLÜYOR!

Birliği ve Avrupa Parlamentosu 'Katargate' olarak adlandırılan milyonlarca euroluk rüşvet skandalıyla sarsılıyor. Katar'ın, AP Başkan Yardımcısı Eva Kaili ve başka bazı parlamenterler ile danışmanlara milyonlarca euro rüşvet verdiği açığa çıktı. Parlamenterler tutuklandı. Mal varlıkları, banka hesapları donduruldu!

Katar'ın ülke imajını düzeltmek, yabancı işçilere insanlık dışı kötü muamele iddialarıyla eleştirileri engellemek konusunda AP içinde destek sağlamak için dağıttığı rüşvetlerle ilgili yapılan baskınlarda 1,5 milyon euroya ulaşan nakit para ele geçirildi. **Avrupa Birliği (AB) ve Avrupa Parlamentosu'nu (AP)** sarsan rüşvet operasyonu ardından tutuklamaların yanı sıra Eva Kaili AP Başkan Yardımcılığından azledildi. AP parlamenterliği ve ülkesi Yunanistan'da partisi PASOK üyeliğinden ihraç edildi. Yunan hükümeti Kaili ve ailesinin malvarlıklarını, banka hesaplarını bloke etti.

Demokrasi, hukuk ve şeffaflığın işlediği, yasaların ödünsüz uygulandığı, siyasetin yargı üzerinde gölgesinin olmadığı zeminlerde ve ülkelerde bir savcı kimseye hesap vermeden, talimat almadan AP'nin ikinci güçlü siyasetçisini gözaltına alıp tutuklayabiliyor. Yargı önünde hesap sorup, yasaların gereğini sonuna kadar uygulayabiliyor. Bunu yaparken hiçbir siyasi müdahaleyle karşılaşmadığı gibi aksine siyasi güç ve iktidarlar, hükümetler tarafından destekleniyor, yolu açılıyor.

✓ Hukuk devleti, siyasetin finansmanı ve yargı bağımsızlığı ilkeleri açısından Brüksel ve Strasbourg'daki bu **imrenilecek manzaranın tam aksi Türkiye'de!**

TBMM'nin ihale yolsuzlukları, usulsüzlükleri, kamu harcamalarının şeffaflığını, idarenin kamu kaynaklarını kullanımını denetlemesi, araştırması iktidar ittifakı oylarıyla engelleniyor. Türkiye'nin kamusal varlıklarını bünyesinde toplayan Türkiye Varlık Fonu denetim dışı. Siyasi gücü elinde bulunduranlarla ilgili savcılıklara iletilen rüşvet ve yolsuzluk dosyaları soruşturulmaksızın rafa kalkıyor.

İçişleri Bakanının mafyadan ayda 10 bin dolar maaş alan milletvekiliyle ilgili açıklamasını ne TBMM Başkanı ne de bir savcı gündemine aldı. İktidar vekili, eşi ve SPK Başkanı kardeşiyle, Cumhurbaşkanı (CB) baş danışmanlarının karıştığı, iş insanlarından talep edilen milyonlarca dolarlık rüşvet, borsada halka arzlar ve hisse senedi manipülasyonlarıyla elde edildiği ileri sürülen servetler sorgulanmaksızın üstü örtüldü.

✓ AP Başkan Yardımcısı ve bazı AP parlamenterlerine milyonlarca euro rüşvet dağıtan Katar'a iktidarın sergilediği ilgi, sevgi ve muhabbet, Katar Emirine gösterilen itibar bu açıdan düşündürücü!

Medyadan otomotive, tank-paletten limanlara, Kanal İstanbul arazilerinden, Borsa İstanbul'un yüzde 10 hissedarlığına varana kadar Katar'a milyarlarca dolarlık kapı açıldı.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün **2021 Yolsuzluk Algı Endeksi'**nde en çok puan kaybeden Türkiye, 10 sıra daha geriledi. 180 ülke arasında 38 puanla 96'ncılığa düştü. İktidara geldiğimizde yapılacak ilk düzenleme, daha önce çıkartılan ancak AK Parti'nin 2002'de iktidara gelir gelmez yürürlükten kaldırdığı **'Nereden Buldun' yasasını güncelleyerek yeniden yürürlüğe koymak olacaktır!**

ÇOCUK EVİNDEKİ ÇOCUK ANNELERİ!

TİHEK raporunda, çocuk evleri sitelerinde kalan bebeklerin durumu dikkat çekti. Rapora göre bebeklerin bir kısmının anneleri daha önce ya da halen İzmir Karşıyaka Çocuk Evleri Sitesi'nde kalan çocuklar.

Üyeleri Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından atanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun (TİHEK), İzmir Karşıyaka Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğü Ziyareti Raporu, küçük yaşta istismara maruz bırakılarak doğum yapmak zorunda kalan çocukların varlığını gösterdi. Raporda yer alan bilgiler acı gerçeği ortaya koydu. İzmir Karşıyaka Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğü'nde daha önce ya da hâlâ kalan çocukların doğduğu 0-1 yaş aralığında bebekler barınıyor.

TİHEK'in 29 Eylül 2021'de yaptığı ziyarete ilişkin raporun ilgili bölümünde şu ifadelere yer verildi: "Merkeze kabulü yapılan yeni doğan bebeklerin bazılarının annelerinin, daha önce kurum bakımına alınmış veya hala kurum bakımında olan çocuklardan olduğu, merkezde bakım ve koruma altına alınan çocukların 0-1 yaş grubu 21 bebek olduğu, bu çocukların tüm bakımlarının gerçekleştirilmesi için bakım hizmetine yoğun ihtiyaç duyulduğu merkez İdaresi tarafından ifade edilmiştir."

Ancak raporda kaç çocuğun cinsel istismara maruz bırakıldığı belirtilmedi. Uygulamaya göre istismara maruz bırakılan çocuklar çocuk evlerine yerleştiriliyor. Öte yandan kapasitesi 120 olarak belirlenen merkezde ziyaret tarihinde 172 çocuğun kaldığı aktarılan raporda, sığınmacı çocuk sayısının bazı dönemlerde çok yoğunlaşabildiği belirtildi.

TİHEK heyeti, merkeze şu tavsiyelerde bulundu:

- Merkez personeline yönelik, çocuk hakları, işkence ve kötü muamele yasağı konularında hizmet içi eğitim verilmeli.
- Merkezde kalan bakım ve koruma altında bulunan çocuklara madde bağımlılığı ve diğer zararlı davranışlara ilişkin negatif yönde şartlanmaları amacıyla eğitimler verilmesinin yanı sıra meslek sahibi olmanın önemine ilişkin ve bunu özendirilen eğitimler de verilmeli.
- Çocukların toplum hayatına katılımı ve fırsatlara erişiminde kritik bir önemi bulunan eğitim hakkını etkili ve kurum bakımı altında olmayan diğer çocuklarla eşit bir şekilde kullanabilmesi için pandemi koşulları da gözetenilerek eğitim araç ve imkânlarının daha da çeşitlendirilmeli.

ÇOCUK İSTİSMARI GERÇEĞİ!

Yurt içi istikrarsızlık, milyonlarca mültecinin akını ve Türkiye'nin coğrafi konumu, ülkede yaşayan Türkiye vatandaşı ve yabancı mülteci çocukların cinsel sömürüye karşı savunmasız kalmasına neden olmuştur. Yurt içi istikrarsızlıkla beraber, Türkiye dünyadaki herhangi bir ülkeden daha fazla mülteci alıp ev sahipliği yaparak çok büyük bir mülteci krizinin merkezinde yer almıştır. Türkiye'de milyonlarca mültecinin savunmasız koşullar altında yaşıyor olması binlerce çocuğu cinsel sömürü riski altında bırakmaktadır. Bu savunmasızlık kısıtlı ekonomik imkânlar ve aşırı yoksulluk nedeniyle daha da ağırlaşmaktadır.

Türkiye çocukların cinsel sömürüsü ile mücadelede yönelik çabaları açıkça tanımlayan bir takım uluslararası ve bölgesel anlaşmayı kabul etmiş ve onamıştır. Ancak bu noktada ulusal mevzuatın hala uluslararası standartlarla tam bir uyum içinde olmadığı ve hukuki sınırlamaların var olduğu belirtilmelidir. Örneğin, Türkiye mevzuatında cinsel sömürü amacı dâhil olmak üzere kaçakçılık ve insan ticareti mağduru olan çocukların yasadışı eylemler nedeniyle yargılanmaktan korunmasına yönelik bir hüküm bulunmamaktadır. Bunun yanında, Türkiye çocukların cinsel sömürüsüne yönelik herhangi bir ulusal eylem planına sahip değildir ve çocukların cinsel sömürüsünün farklı türlerinin, özellikle de çocukların çevrimiçi cinsel sömürüsü ve çocukların seyahat ve turizm bağlamında cinsel sömürüsünün, mağduru olmuş çocukların sayısına dair kamuya açık bilgiler konusunda ciddi bir veri eksikliği vardır. Dolayısıyla, Türkiye'deki eğilimleri ve çocukların cinsel sömürüsüne karşı savunmasız grupları tespit etmek çok zordur.

Türkiye Cumhuriyeti, Asya, Ortadoğu ve Avrupa arasında benzeri olmayan bir coğrafi konuma sahiptir ve bu özelliği ülkeyi mülteciler için hayati bir geçiş rotası haline getirmektedir. En son UNICEF istatistiklerine göre, 2018 itibarıyla Türkiye'nin nüfusu 82.340.000 olmuştur ve bu nüfusun yüzde 29,6'sı 18 yaşın, yüzde 8,2'si ise beş yaşın altındadır

ECPAT tarafından hazırlanan ve kamuoyuyla da paylaşılan "Gündüz Gözüyle Endeksi"; çocukların ticari ve cinsel olarak sömürülmesi ve istismarıyla nasıl baş ettiklerini ölçen bir endekstir. Endeks, ulusal hükümetlerin mevzuatlarını, politikalarını ve yanıtlarını değerlendirerek hesaplanmaktadır. Türkiye "Gündüz Gözüyle Endeksi"ne konu olan 60 ülke içerisinde 56,7 puan ile 18. Sıradadır. Bu skor Filipinlerle aynı iken Uganda'nın altındadır. Türkiye; Gündüz Gözüyle Endeksi'nin alt konuları için;

- Çevre konusunda 100 üzerinden 58,
- Yasal Çerçeve konusunda 100 üzerinden 57,
- Hükümet kararlılığı ve kapasitesi konusunda 100 üzerinden 53,
- İş dünyası, sivil toplum ve medyanın katılımı konusunda 100 üzerinden 61,

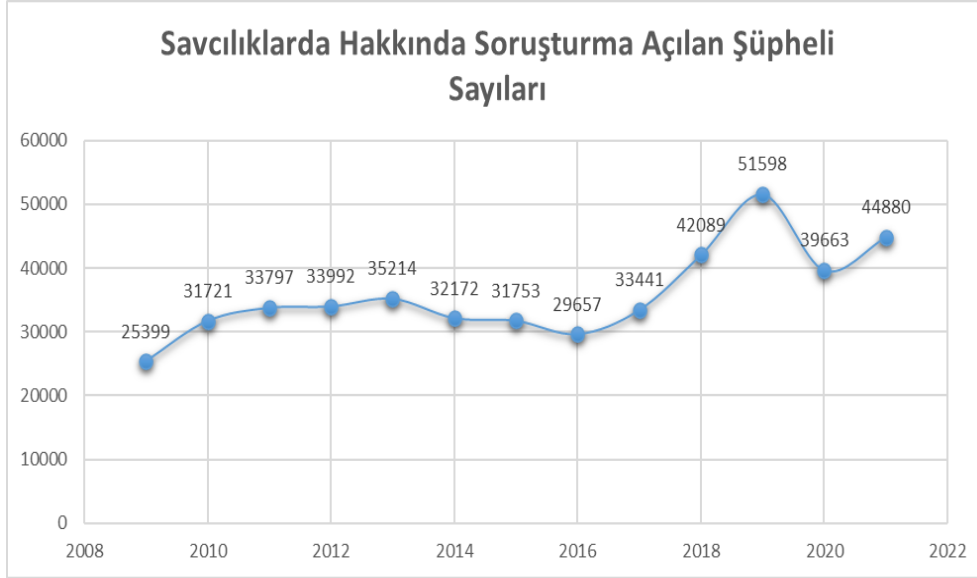
Puan olarak 100 üzerinden 56,7 puan ortalamasını tutturabilmiştir. Her ne kadar 60 ülke içerisindeki sıralama yukarılarda görünse de puan olarak bakıldığında olması gerekenden oldukça düşük puan elde edildiği ortadadır.

ÇOCUK İSTİSMARI

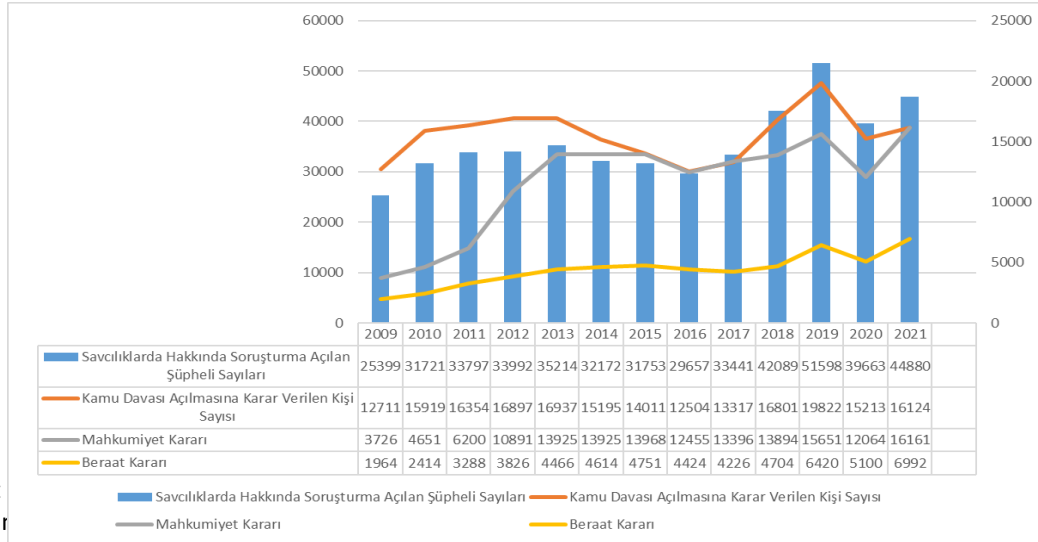
Çocuk istismarı ve ihmali tüm dünyada gözlemlenen büyük bir toplumsal sorundur. Elde edilen verilere bakıldığında Türkiye'de çocuk istismarı vakaları her geçen gün artmakta ve ne yazık ki sadece gündeme gelen

çocuk haberleri olduğunda bu konu masaya yatırılmaktadır. Sadece tek bir çocuğun bile istismar edilmiş olması bu konuya hemen müdahaleyi gerektirirken bu sorunun yıllardır artarak devam etmesi kabul edilemez niteliktedir. Bu raporda Adli Sicil verileri ve TÜİK istatistikleri derlenerek Türkiye'nin 2009-2021 yılları arasındaki çocuğun cinsel istismarına ilişkin durumu değerlendirerek sonuç bölümünde 1995-2020 yılları arasında yapılan bir araştırma neticesinde konuya ilişkin son sözleri içermektedir.

ADLİ SİCİL KAYITLARINDA ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARI VERİLERİ

Adalet İstatistikleri yayın arşivinden alınan verilerle oluşturulan bu grafikte çocuk istismarı suçu nedeniyle soruşturma açılan şüpheli sayılarında 2013 ve 2015'teki çok küçük azalış ile 2020 yılında gerçekleşen (ki 2020 yılında covid-19 pandemisi nedeniyle birçok alanda veri kaybı yaşandığını göz önünde bulundurarak) düşüş dışında 13 yıllık periyotta çocuk istismarına ilişkin bir artış olduğu gözlenmektedir.

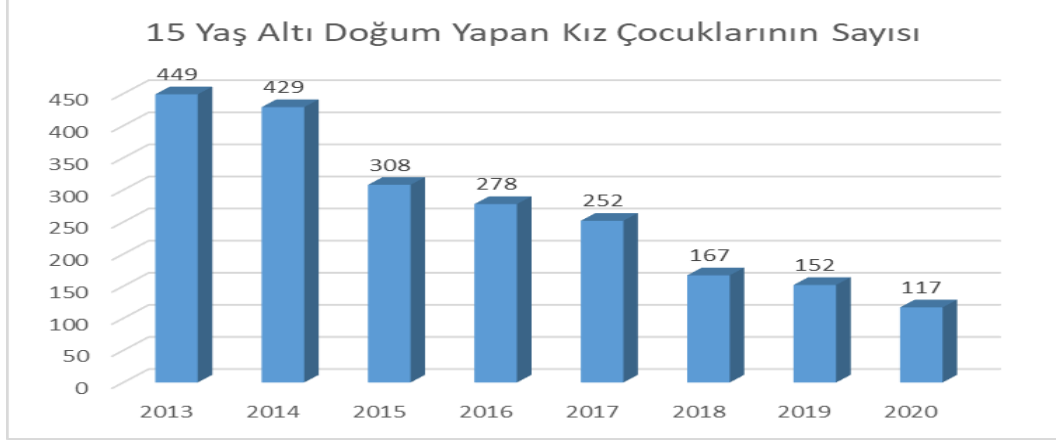
Yine Adalet
kişiler hakkı
yıllık periyod incelendiğinde:

Savcılıkta hakkında soruşturma açılan şüpheli sayıları yaklaşık **%34,20 artış gösterirken**, kamu davası açılmasına karar verilen kişi sayısı yaklaşık **%21**, mahkûmiyet kararı sayılarında **%20**, beraat sayılarında ise yaklaşık **%65,45** artmıştır.

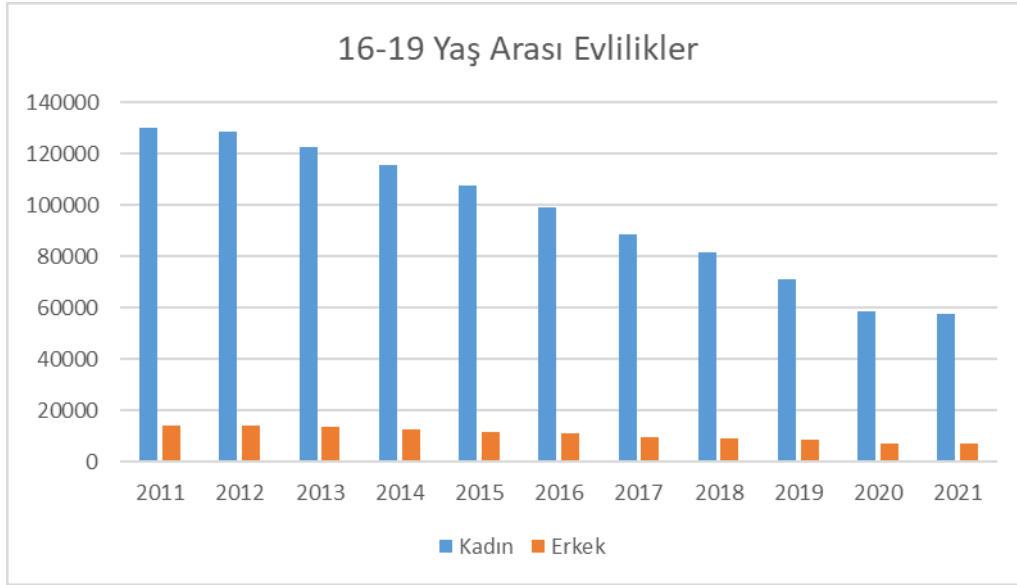
TÜİK Verilerinin İncelenmesi

TÜİK'in yayınlamış olduğu ve ulaşabildiğimiz veri yılları olan 2013-2020 yılları arasında 15 yaş altı çocuk doğuran kız çocuklarının sayısı incelendiğinde:

ilan
on 5

2013 yılından 2020 yılına kadar geçen 8 yılda her ne kadar %73,94 gibi önemli bir artış olsa da (toplam doğurganlıktaki azalış da göz önünde bulundurularak) bugün hala 117 kız çocuğu 15 yaşının altında doğum yapmak zorunda bırakıldı! Sadece bir kız çocuğunun bile böyle bir deneyim yaşaması kabul edilemez. Bu sayının da sadece kayda geçenler olduğunu göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Kayıtsız doğum yapan kız çocukları, yaşı büyütülerek evlendirilenler arasında doğum yapanlar ve daha birçok gerçeklik bizi bu azalışa ilişkin sevindirmemeli ve her çocuk hak ettiği gibi çocuk olabilmelidir. Daha kendisi anne sevgisine, aile ilgisine ihtiyaç duyarken kendisinin anne olmasına, fiziksel ve psikolojik şiddetin böylesi bir boyutuna asla izin verilmemelidir.

Yine TÜİK verilerinden elde edilen yukarıdaki grafikte ulaşabildiğimiz yıllar olan 2011'den 2021'e kadar geçen sürede tam 1,061,220 kız çocuğu evlilik yaptı. Çocuk yaşta evlilikler sadece kız çocukları için değil oğlan çocukları için de büyük bir problem. Bu nedenle bu grafiğe çocuk yaşta evlilik yapan oğlan çocukları da eklenmiştir. Fakat grafikte de görüldüğü üzere çocuk yaşta evlilik yapan oğlan çocuklarının sayısı 118,358'dir ve kız çocuklarının sayısı son 10 yılda oğlan çocuklarının sayısının ortalama 9 katı daha fazladır. Peki bu kız çocukları kiminle evleniyor ya da evlendiriliyor?

ECPAT Verileri

ECPAT tarafından Temmuz 2020'de yayınlanan ülke değerlendirmesi raporuna;

- Türkiye'de yaşayan mültecilerin 1,4 milyonu 15 yaş altında, 800bini 15-24 yaş arasındadır.
- 2016 yılında yaşları 8 ile 12 arasında değişen 30 oğlan çocuk Nizip mülteci kampında çalışan bir erkek tarafından 2-5 Türk Lirası verilerek cinsel saldırıya maruz bırakılmıştır. Bu 30 çocuğun ailelerinden sadece sekizi Türkiye makamlarına suç duyurusunda bulunmuş, kalan 22'si ise Türkiye'deki yasal statülerini kaybetme korkusuyla hak aramaktan kaçınmıştır.

- Her 10 çocuktan 6'sının akıllı telefonu, %85'inin facebook hesabı, %66'sının instagram hesabı olduğu tespit edilmiştir. Yine ebeveynlerin %71'i çocuklarının sosyal medya hesaplarını ve kimlerle iletişimde olduklarını kontrol etmektedirler. 2015 yılında cinsel istismar mağduru olan 662 çocukla gerçekleştirilen bir araştırmada, katılımcıların yüzde 14'ü istismarın kolaylaştırılmasında dijital araçların kullanıldığını belirtmişlerdir
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 yılında 134, 2017 yılında 303 ve 2016 yılında 181 insan ticareti mağduru olduğunu tespit etmiştir. Ancak, kamuya açık bilgiler yaşa, cinsiyete veya sömürü türüne göre ayrıştırılmamıştır ve dolayısıyla bu vakaların ne kadarının cinsel sömürü amacıyla çocuk ticareti bağlantılı olduğunu belirlemek imkansız hale gelmektedir.
- 2014-2018 arasında Türkiye'de tespit edilen insan ticareti mağdurlarının 170'ı çocuklar olmuştur
- 2016 yılında ÇSTCS hakkında hazırlanan Küresel Rapor (bölgesel Avrupa raporu) Türkiye'yi ÇSTCS konusunda yükselen bir çıkış ve varış ülkesi olarak tespit etmiştir. Örneğin bu raporda bazı Türkiye vatandaşlarının hafta sonlarını Moldova'da özel kiralanmış evlerde geçirdiklerini ve çocuklarla cinsel ilişkide bulduklarını belirten STÖ çalışmaları alıntılanmaktadır. Moldova'da Türkiye vatandaşlarının dahil olduğu ÇSTCS sorunu aynı zamanda 2019 ABD Dışişleri Bakanlığı İnsan Ticareti Raporu'nda da vurgulanmıştır.
- Türkiye'de hem kadın hem erkeklerin yasal olarak evlenmek için 18 yaşında olması gerekmektedir. Ancak, Türk Medeni Kanunu'nun 124. Maddesi ailelerin rızası olması durumunda 17 yaşında kız ve erkek çocukların evlenebileceğini belirtmektedir. Uygulamada ise aile rızası şartı sıklıkla göz ardı edilmekte98, böylece kabul edilen fiili evlilik yaşı
- 17 olmaktadır. Mahkemeler istisnai durumlarda 16 yaşındaki erkek ve kız çocukların evliliğine izin verebilmektedir.99 2018 yılında 13.000'den fazla çocuğa mahkemeler bu izni vermiştir.
- Türkiye'de 20-24 yaşları arasındaki kadınların %2'si 15 yaşında, 15-19 yaşları arasındaki kadınların %1,1'i 15 yaşından önce evlendirilmiştir. Aynı oranlar Suriyeli mülteci nüfusu için; 20-24 yaş aralığındaki Suriyeli kadınların %9,2'sinin 15 yaşından önce, 15-19 yaşlarındaki genç kadınların ise %13,4'ünün 15 yaşından önce evlendirildiği

Tespitleri yansımıştır.

Sonuç

Dünya genelinde birçok önlem programı oluşturulan ve çok büyük bir problem olarak görülen çocuk istismarına ilişkin Türkiye'de birtakım programlar oluşturulmuş fakat yukarıda da istatistik verileriyle ortaya konulduğu üzere etkili sonuçlara ulaşılamamıştır. Dünyada gerçekleştirilen önleme programlarına bakıldığında birincil: toplumsal farkındalığı ve bilinci artırıcı çalışmaların yapılması; ikincil: risk gruplarının belirlenmesi ve bu kişilerin sağlanan hizmetlere ulaşabilmesini amaçlamaktadır. Üçüncül önlemeye bakıldığında ise istismarın gerçekleştiği durumda zararın etkilerinin azaltılmasına yönelik ve tekrarını engelleyici programlar uygulamaktır.

1995-2020 yılları arasında Türkiye'de uygulanan önleyici çalışmalara ve sonuçlarına ilişkin yapılan bir çalışmada elde edilen bulgulara göre Türkiye'de 1995-2020 yılları arasında istismar önleme programına dair yapılmış olan araştırmaların incelendiği çalışmada, araştırmaların bakanlıklara göre dağılımlarına bakıldığında, MEB bünyesinde ve/veya MEB ile bağlantılı (%36,36) çalışmaların diğer bakanlıklara oranla daha yoğun olduğu görülmüştür. Sağlık Bakanlığı bünyesinde iki (2) çalışmanın (%6,06) ve İçişleri Bakanlığı çatısı altında Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde de tek bir çalışmanın yapıldığı, kalan 17 çalışmada ise (%51,51) herhangi bir kurum adinin belirtilmediği görülmüştür.

Ulaşılan araştırmaların önleme programlarına göre dağılımı incelendiğinde en çok birincil önleme (%78,78) üzerine çalışma yapıldığı gözlemlenmiştir. Birincil önleme programları kişileri risk gruplarına ayırmadan, genel olarak ele alarak bilgilendirmeyi amaçlamaktadır. **Oysa Türkiye'de sadece eğitim ve farkındalık çalışmalarına değil ikincil ve en önemlisi üçüncül önleme çalışmalarına da çok büyük ihtiyaç duyulmaktadır.**

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin Türkiye'de kabul edildiği yıl olan 1995 yılından 2020'ye kadar geçen süreçte çocuk istismarının engellenmesine ilişkin bu kadar az çalışmanın yapılmış olmasının hiçbir açıklaması olmaz. Çocuk ihmal ve istismarı Türkiye'nin uzun yıllardır en büyük problemlerinden biridir ve en son verisi alınmış olan **2021 yılında 44880** çocuk cinsel istismarı soruşturması açılmış olması bu zamana kadar neredeyse hiçbir önleyici-engelleyici çalışma yapmayan Aile Bakanlığı'nın açıklamasındaki **normal bulmayı (!) açıklıyor.** Yıllardır çocuk

istismarını engellemek için kılını kıpırdatmayanlar bugün 6 yaşında bir çocuğun evlendirilmesine de tecavüzüne de göz yummakta. Fakat bir Uygur Atasözü der ki: “Bugün göz yumduklarınız yarın size göz açtırmayacaktır!”

KAYGILARI ARTTI VE MUTLULUKLARI DÜŞTÜ

Pandemi sürecinin çocuklar üzerindeki etkisine yönelik araştırmada çarpıcı sonuç... Türkiye, çocukların pandemide en fazla kaygı duyduğu ikinci ülke oldu.

İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi tarafından düzenlenen seminerde pandemi döneminde farklı ülkelerde eş zamanlı olarak gerçekleştirilen ‘COVID-19 ve Çocuğun İyi Olma Hali’ araştırmalarının sonuçları paylaşıldı.

20 ülkede (Cezayir, Bangladeş Endonezya, Kolombiya, Arnavutluk, Güney Afrika, Türkiye, Tayvan, Şili, Almanya, Belçika, Romanya İspanya, İtalya, İsrail, Finlandiya, Rusya, Galler, Estonya, Güney Kore) 23 bin 803 çocuğun katılımıyla yapılan araştırmada çocukların pandemide kendilerini birçok açıdan daha mutsuz hissettiklerini ortaya koydu. Düşük sosyoekonomik statüye sahip çocuklar pandemide daha mutsuz oldu.

Araştırmada yer alan sonuçlardan bir bölümü şöyle sıralandı:

- Pandemi öncesine kıyasla çocukların öznel iyi olma hallerinde en fazla düşüş Bangladeş’te gözlemlendi. Türkiye’de 8,5 olan ortalama memnuniyet, 5,8’i indi, çocukların mutsuzluğu açısından dördüncü sırada yer aldı.
- Türkiye çocukların duyduğu kaygılar açısından en yüksek ikinci ortalamaya sahip ülke.
- Çocuklara konulan kısıtlanmaların önemli sonuçlarından biri de zamanlarını nasıl geçirdiklerinden hissettikleri memnuniyetin düşmesi. Türkiye’deki çocukların memnuniyeti on üzerinden 8,4’ten 5’e düşmüş durumda. BİLGİ Çocuk Çalışmaları Birimi Koordinatörü Gözde Durmuş ise “20 ülkede yürüttüğümüz araştırmada bizim için çok kritik olan bir deneyim elde ettik. Araştırma sürecini tasarlarken sürece çocukları da dâhil ettik. Araştırma bulgularını kamuoyuyla paylaşmadan önce çocuklarla paylaşarak onların yorumlarını aldık. Bu tür araştırmalarda çocukların yalnızca bilgi alınan taraf olmamasını, ancak araştırmanın onlarla beraber yorumlanmasını ve onlardan edinilen bilgilerin onlara erişmesini çok önemsiyoruz” dedi.

İLAÇ KURUNA YAPILAN ARTIŞ DA İLAÇ YOKLUĞUNU GİDERMEDİ...

İlaç yokluğunun giderilmesi için ilk adım olarak ilaç kuruna şubatta yapılması gereken artış aralıkta yapılmış, ikinci adım olarak da az bulunan ilaçların ihracatı yasaklanmıştı. Alınan tüm önlemlere rağmen ilaç yokluğu giderilemiyor.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Dr. Gamze Akkuş İlgezdi, ilaca erişim sıkıntısının çekildiği bir ülkede sağlık sisteminden bahsedilemeyeceğini ifade ederek, “Şu anda piyasadaki ilaçların yaklaşık yüzde 25’ine hala erişemiyoruz. Bazı grup ilaçlar hiç bulunamazken, bazı grup ilaçlara da çok kısıtlı erişim sağlanabiliyor. Tek bir reçetede yazan ilaçları aynı eczaneden bulmak neredeyse imkânsız hale geldi” dedi.

CHP’nin Sağlıkta Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Dr. Gamze Akkuş İlgezdi, Türk Eczacılar Birliğinin ilaçların yüzde 25’inin bulunmadığını açıkladığını hatırlatarak, “Tam salgın döneminde ilaçlara erişemiyoruz. Vatandaşlarımız ve eczacılarımız ciddi şekilde mağduriyet yaşamaktadır. Reçete edilen ilaç da yok, muadili olan ilaç da. Bakanlığın Şubat’ta yapacağı Euro kuru artışını aralığa çekmesi de çok etkili olamadı. Euro kuru 7 lira 86 kuruştan, 10 lira 76 kuruşa çıkarıldı, ancak euronun gerçek kuru 19 liradan fazla. Bu artış da ilaçlara erişimi sağlayamadı” diye konuştu. CHP’li Akkuş İlgezdi yaşanan sıkıntılı süreci örneklerle şöyle anlattı:

Vatandaşın İlaç Arama Maratonu

“Bir ülke düşünün ki halkı muayene randevusu bulamıyorken yönetenleri ‘Sağlıkta çağ atladık’ diyor. Şanslıysak kilometrelerce gidip doktoru görebiliyoruz. Görmek diyoruz çünkü bir hekimin hastasıyla ilgilenilemek için sadece 5 dakika zamanı var. Derdimizi anlattık doktor tetkik yaptı ilaç yazdı. İş orada bitmiyor, ilaç bulmak için eczane maratonu başlıyor. Tek bir reçetede yazan ilaçları aynı eczanede bulmak neredeyse artık imkânsız hale geldi. İlaçların aynı eczaneden temin edilememesi halinde ise vatandaş, bulamadığı ilaçları diğer eczanelerden bulsa dahi ücretli almak durumunda kalıyor. Ekonomik krizi fazlasıyla hissettiğimiz şu günlerde bu durum vatandaşımız için oldukça lüks. İlaç fiyatlarının altından kalkamayan vatandaşlarımız eczane eczane dolaşıp, bütün ilaçları tek bir eczaneden temin edebileceği bir maratona çıkmış oluyor. Özellikle çocukları için kullanılan şurup antibiyotikler, ateş düşürücü ve ağrı kesicilere erişimde büyük sorun yaşanıyor. Sağlığı erişilebilir olmaktan çıkaran AKP’nin, 2022 Türkiye’sini getirdiği hal budur.”

Doktorlar Ve Eczacılar Da Dertli

İktidarın yanlış politikalarından kaynaklanan ilaç krizi nedeniyle hasta ile hekimin ve eczacıların karşı karşıya bırakıldığına dikkat çeken Dr. Akkuş İlgezdi, sözlerini şöyle sürdürdü: “Hekimlerimiz, hastalarına ‘Yazdığım ilaçların bir kısmı piyasada yok’ açıklaması yapmak zorunda kalıyor. Eczane eczane gezen ve ilaçları bulamayan hastalar, doktora geri dönüp ‘olmayan ilacı yazmışsın yenisini yaz’ diyor. Şimdi burada suçlu hekim mi hasta mı? Suçlu sağlık sistemini işleyemez hale getirenlerdir. Daha kendi vatandaşına sağlık hizmeti sunamayıp, dünyaya sağlık hizmeti vereceğiz diyerek sağlığı ticari bir meta haline getiren yönetenlerdedir suç. Çocuklar için burun spreyi hiçbir eczanede yoksa öksürük şurubu ve boğaz gargarası bulunamıyorsa suç; sağlıkta devrim yalanına sığınıp, sağlıkta çöküşün tablosunu halkımızdan saklayanlardadır.”

CHP'DEN HPV AŞISI, ÇOCUKLUK ÇAĞINDAN YAPILSIN ÇAĞRISI

CHP Genel Başkan Yardımcısı Dr. Gamze Akkuş İlgezdi, 2020 yılı için dünyada kadınların ölüm nedenleri sıralamasında, rahim ağzı kanserinin 4. Sırada olduğunu söyledi. Dr.Akkuş İlgezdi, “HPV aşısının yıllardır ücretli yapılmasından da anlaşılacağı üzere, iktidar için halk sağlığı sadece bir gelir kaynağı olmaktan ibaret. HPV virüsünün aşısını ücretli ve erişimi zor kılmak, iktidarın halkına ölümü reva görmesinden başka bir şey değildir. HPV sadece kadınlarda değil erkeklerde de hastalığa yol açabilmektedir. Bu sebeple aşılama kapsamına erkekler de alınmalı ve HPV aşısının Sağlık Bakanlığı aşı programına alınması ivedilikle sağlanmalıdır” dedi.

Sağlık Bakanlığı, Aşı Takvimine Almalı

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda rahim ağzı kanserine karşı koruma sağlayan HPV aşısına ilişkin, açıklamalarda bulunmuş, ancak aşının uygulanmasında yaş ve medeni hal şerhlerini koymuştu. CHP'nin Sağlıktan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Dr. Gamze Akkuş İlgezdi, HPV aşısının çocukluk çağı aşı takvimine eklenmesi gerektiğini, 18 yaşın üzerinde ise medeni duruma bakılmaksızın yapılması gerektiğini söyledi.

HPV aşısının Sağlık Bakanlığı aşı programına alınması gerektiğinin altını çizen Dr. Akkuş İlgezdi, sözlerine şöyle devam etti: “Rahim ağzı kanserine ilişkin 2020 yılı için dünyada 600 binden fazla yeni olgu ve yaklaşık 340 bin ölüm saptanmıştır. HPV aşısı, 2021 yılı itibariyle 140'a yakın ülkede çocukluk çağı aşı takviminde yer almaktadır. Çocuklara 9 yaşından itibaren uygulanmaktadır; en etkili koruma 9-14 yaş arasında uygulandığında ortaya çıkmaktadır ancak 26 yaşına kadar uygulanmasının etkili olduğu bilinmektedir. HPV aşısı, 45 yaşına kadar uygulanabilmektedir. Bu nedenle HPV aşısı çocukluk çağından başlayarak yapılmalı ve Sağlık Bakanlığı HPV aşısını programına bir an önce almalıdır. HPV aşısı için Sağlık Bakanlığı bütçesi veya Genel Sağlık Sigortası kaynakları kullanılabilir.”

140 Ülkede HPV Aşısı Rutin Olarak Yapılıyor

Hükümetlerin en temel görevlerinden birinin halk sağlığını korumak olduğunu hatırlatan Dr. Akkuş İlgezdi, HPV aşısının dünya geneline bakıldığından düşük gelir düzeyine sahip ülkelerin de aralarında bulunduğu 140'a yakın ülkede rutin olarak uygulandığını ifade etti. Dr. Akkuş İlgezdi, sözlerine şöyle devam etti:

Sessiz Katil HPV...

“İngiltere, HPV aşılmasının başladığı 2008 yılında aşılanan 12-13 yaşındaki çocuklar arasında ilerleyen yıllardaki yakın takip sırasında rahim ağzı kanserinin görülmediğini bildirmiştir. İngiltere'den elde edilen bu veriler, rahim ağzı kanserinin aşıyla önlenilebilir bir hastalık olduğuna işaret etmektedir. 2018 yılında Dünya Sağlık Örgütü, rahim ağzı kanserinin ortadan kaldırılabilir kanser türü olabileceğini belirtmiş, 2030 yılı için kız çocuklarının %90'ının 15 yaşına geldiğinde HPV'ye karşı aşılama hedefini koymuştur. Genellikle 'sessiz katil' olarak adlandırılan ve neredeyse tamamen önlenilebilir olan rahim ağzı kanseri, aşıya erişimde eşitsizlik hastalığı olarak nitelenmektedir. Türkiye'de de HPV aşısına ancak ücret ödenerek ulaşılabilmekte, bu da gelir düzeyi yüksek olmayan kişilerin aşılmasını engellemektedir. Maalesef ülkemizde kamu kaynaklarıyla bu aşı şimdilik üretilmemektedir. Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü yeniden açılarak ve desteklenerek tüm aşılardan ülkemizde kamu tarafından üretilmesi sağlanmalıdır.”

2,7 MİLYONLUK GÖÇ

TÜİK verilerine göre, ülke nüfusu 84 milyonu aşarken, iller arası göç eden kişi sayısı ise 2 milyon 777 bin 797'ye çıktı. Yaşlı nüfus çoğalırken, işsizlik oranlarının da yüzde 10,9'a yükselmesi dikkat çekti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) nüfus ve konut sayımı istatistiklerini açıkladı. 2 milyon 777 bin 797 kişi iller arası göç ederken, yaşlı nüfusun arttığı belirtildi. 2021 yılında nüfusun 84 milyon 680 bin 273 kişiye ulaştığı, işsizlik oranı ise yüzde 10,9'a çıktı. TÜİK verilerine göre, Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan 1927 yılı genel nüfus sayımı sonucuna göre, 13 milyon 648 bin 270 kişi olan Türkiye nüfusu, yıllar içinde sürekli artma eğilimi göstererek 2021 yılında 84 milyon 680 bin 273 kişiye ulaştı. Yıllar içinde kadın ve erkek nüfusu hemen hemen eşit büyüklüğe ulaştı. Erkek nüfus 2021 yılında 42 milyon 428 bin 101; kadın nüfus ise 42 milyon 252 bin 172 kişi oldu.

İller Arası Hareketlilik

Toplam nüfusta yaşlı ve ortanca yaş nüfusun oranı arttı, çocuk ve gençlerin oranı azaldı. 1935 yılında yüzde 21,2 olan ortanca yaş, 2021 yılında yüzde 33,1 oldu. Diğer yandan çocuk yaş grubu olarak tanımlanan 0-14 yaş grubundaki nüfusun oranı 1935'te yüzde 41,4 iken yıllar içinde azalma eğilimi göstererek 2021 yılında yüzde 22,4'e düştü. Yaşlı nüfus olarak tanımlanan 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun oranı ise 1935'te yüzde 3,9 iken 2021 yılında yüzde 9,7'ye yükseldi.

Yıllara ve cinsiyete göre medeni durumun dağılımı incelendiğinde; erkeklerde hiç evlenmeyenlerin oranı, kadınlara göre daha yüksek oldu. 1935 yılında yüzde 80,8 okuma yazma bilmeyenlerin oranı, yıllar içinde sürekli düşme eğilimi göstererek 2021 yılında yüzde 2,5 oldu. 2021 yılında yükseköğretim mezunlarının oranı her iki cinsiyette de artış gösterdi. 2007-2008 döneminde yüzde 3,18 olan iller arası göç eden nüfus oranı, 2021 yılında yüzde 3,28 oldu. Türkiye'de 2021 yılında 2 milyon 777 bin 797 kişi iller arasında göç etti. Bu nüfusun yüzde 47,5'ini erkekler, yüzde 52,5'ini ise kadınlar oluşturdu. Türkiye'de ikamet eden 84 milyon 680 bin 273 kişinin yüzde 94,9'unun doğum yerinin Türkiye, yüzde 3,7'sinin ise yurtdışı olduğu görüldü. Türkiye'de ikamet eden ancak doğum yeri yurt dışı olan 3 milyon 141 bin 351 kişi arasında Bulgaristan doğumlular yüzde 11,4 ile ilk sırada yer aldı. Bulgaristan'ı sırasıyla Almanya, Irak, Suriye, Afganistan doğumlular izledi. Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfus, 2021 yılında 1 milyon 792 bin 36 kişi oldu. Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfusun vatandaşlık ülkelerine göre dağılımı incelendiğinde, yüzde 18 ile Irak vatandaşlarının ilk sırada yer aldığı görüldü. Türkiye'de 2021 yılında doğan bebeklere verilen isimler incelendiğinde; erkeklerde Yusuf, kızlarda ise Zeynep isminin ilk sırada yer aldığı görüldü. Hane halklarının konuttaki mülkiyet durumuna göre dağılımına bakıldığında; yüzde 60,7'sinin oturduğu konutun sahibi olan, yüzde 27,6'sının kiracı olan, yüzde 8,4'ünün oturdukları konutun sahibi olmayan fakat kira da ödemeyen ve yüzde 0,9'unun da lojmanda oturan hane halklarından oluştuğu görüldü. Konut sayısındaki artışa karşın, mülk sahibi oranlarının geçmiş yıllara göre düşüşe geçtiği görüldü.

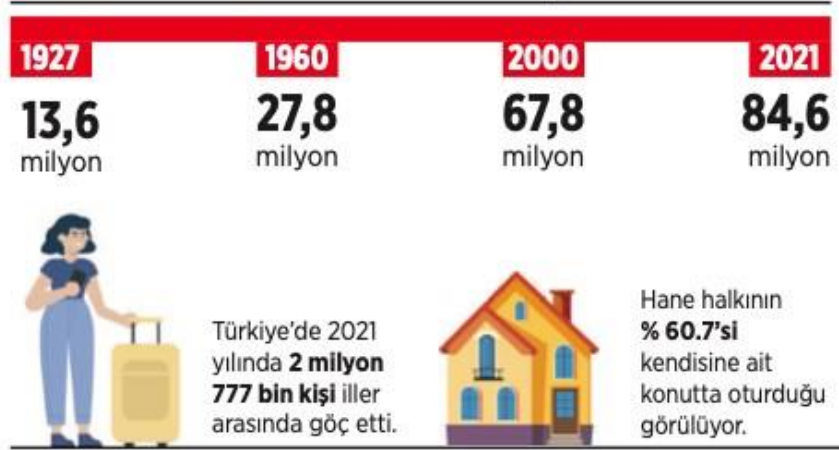
İşsizlik Yüzde 10,9

15 ve daha yukarı yaştaki nüfusta işgücüne katılma oranı yüzde 51,9 oldu. İşgücüne katılma oranı erkeklerde yüzde 69,9, kadınlarda ise yüzde 34 oldu. İstihdam oranına bakıldığında, toplamda yüzde 46,2, erkeklerde yüzde 63,3 ve kadınlarda ise yüzde 29,2 oldu. Diğer yandan işsizlik oranı toplamda yüzde 10,9, erkeklerde yüzde 9,4 kadınlarda ise yüzde 14,1 oldu.

Yaşlı Nüfus İçin Yatırımlar Yapılmalı

Sosyolog Prof. Dr. Erkan Saka, yaşlı nüfusun arttığını belirterek "Özellikle yaşlı nüfusa yönelik daha çok yatırım yapılması gerekiyor. Bu konuda ülke hazır mı?" diye sordu. Batı ülkelerinde yaşlılara yönelik politikaların yapıldığını anlatan Saka "Pandemide çok iyi bir sınav vermedik. Yaşlılar sosyal bir sürü oluşumdan geri bırakıldı. Bizim artık yaşlılık üzerine kafa yormamız lazım" diye konuştu. İller arası göçteki artışa ilişkin de Saka, unları kaydetti: "Hangi iller arası bir artış var, o önemli. Eskisi kadar köyden kente göç olmuyor gibi. Belki tersine göç durumu var. Verileri bilmiyorum ama belki de pandeminin de tetiklemesiyle daha küçük şehirlere bir göç olabilir."

Nüfus Ve Konut Sayımı 2021

'YARGI BAĞIMSIZ' LIĞI DA TORBAYA SIĞDI

İşine geldiğinde 'yargı bağımsız' diyen iktidarın bu söyleminin asılsızlığı TBMM'ye getirdikleri torba yasayla bir kez daha kanıtlandı. Zeytin Yasası'nı 10 kez delme girişimleri, limanların Katar ve diğer özel şirketlere kiralama süresini 49 yıla uzatma hamleleri, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay'dan döndü. Buna rağmen aynı yasa-yargı-hukuk tanımazlığı torba yasayla tekrar TBMM'den geçirme çabasıydılar!

Dilediği kararlarını çıkartmak için yargıya siyasi müdahaleleri alışkanlık haline getiren, yargı kararlarını tanımayarak, kararı veren hakimleri sürgüne gönderen iktidar, anayasa-yasa-hukuk-yargı bağımsızlığını yok saydığını TBMM'ye getirdikleri yeni torba yasayla bir kez daha gösterdi. İçeride hukuk devletinin kırıntısına bile tahammül edemeyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, işine geldiğinde 'yargı bağımsız, karışamayız' yalanına sarılırken, yurt dışından gelen taleplere ise boyun eğmeye hazır olduğunu defalarca gösterdi. Yabancı devlet ve hükümet başkanları önünde Türk yargısının itibarını bir telefonla ricasıyla ya da birkaç milyar dolar karşılığında yerle bir etmekte sakınca görmediğini, Rahip Brunson, Deniz Yücel, Mavi Marmara, Rıza Sarraf, Sezgin Baran Korkmaz, Cemal Kaşıkçı davalarındaki tavrıyla ortaya koydu.

✓ TBMM'ye getirdikleri ve görüşmeleri süren '**Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**' bu hukuksuzlukların son belgesi!

İktidara geldikten hemen sonra ilki 2003'te olmak üzere 17 Ocak 2006'da, 15 Temmuz 2008'de, 3 Temmuz 2009'da, 21 Nisan 2010'da, 20 Şubat 2013'te, 16 Haziran 2014'te, 17 Mayıs 2017'de, 1 Mart 2022'de ve sonuncusu 10 Aralık 2022'de olmak üzere 20 yılda 10 kez Zeytin Yasası'nı delmek, zeytinlikleri talana ve madencilğe açmak için yasa girişiminde bulundular. İktidarın termik santral müteahhitlerine, özel enerji şirketlerine kâr için milyonlarca zeytin üreticisini mağdur eden hamleleri defalarca Anayasa Mahkemesi'nden döndü. Geçtiğimiz martta bu kez yönetmelik değişikliğiyle zeytinlikleri yok etmeye kalktılar. Bu yönetmelik Danıştay'da iptal edildi. Şimdi torba yasayla amaçlarına ulaşmaya çalışıyorlar.

Zeytinliklerini savunan üreticilerin TBMM'ye dertlerini anlatma çabaları şehir girişinde otobüsleri güvenlik güçlerince durdurularak engellenmeye çalışıldı. Sonunda iktidar zeytinliklerle ilgili maddeyi komisyonda torba yasadan çekmek zorunda kaldı. Ancak hâlâ **genel kurulda bir gece yarısı önergesiyle ekleme planı peşindeler**. Aynı şekilde bazıları Katar'a, bazıları iktidar müteahhitlerine 25 yıllığına kiralanan ve süreleri 2024-2026 arasında dolacak olan başta Antalya, Mersin, İskenderun, İzmir-Aliağa vb. TCDD ve Türkiye Denizcilik İşletmeleri'ne ait limanların işletme süresini 'ihalesiz' 49 yıla çıkartan düzenleme de 6 ay önce AYM'de iptal edildi. Bir ay önce Cemevleri ile ilgili torba yasanın içinde bu düzenlemeyi geçirme planını tepkiler üzerine geri çektiler. Şimdi yine AYM'den dönen liman düzenlemesini torba yasayla geçirmek istiyorlar.

Anlaşılan Katar'a verilen sözler, iktidar müteahhitlerinin baskısı, iktidar değişikliği durumunda büyük rant ve haksız kazançları kaybetme korkusu öyle büyük ki, defalarca AYM ve idari yüksek yargıdan dönen anayasaya-yasalara aykırı düzenlemeleri yine yargıdan döneceğini bildikleri halde tekrar çaresizce gündeme getirmeye mecbur kalıyorlar!

AKBELEN'İ YOK ETMEK İSTEYEN TERMİKÇİ ŞİRKET GÖZÜNÜ YİNE ORMANA DİKTİ!

Akbelen Ormanı'nı yok etmeye çalışan Yeniköy-Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. şimdi de farklı ormanlık alanda kalker ocağı ve kırma eleme tesisi kapasite artışı projesi için harekete geçti.

Muğla Milas'ta Limak Holding ve IC Holding'in iştiraki YK Enerji tarafından işletilen Yeniköy-Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş., yeni talan projesi için harekete geçti. İkizköy'ün yakınındaki Akbelen Ormanı'nda kömür temini için ağaç kesilmesi ve maden sahalarının genişletilmek için yaklaşık 3 yıldır mücadele ediyor. Şirket, şimdi de gözünü İkizköy'e komşu Sekköy Mahallesi'ne çevirdi. Ormanlık alan içerisinde kalker ocağı ve kırma eleme tesisi kapasite artışı projesi yapmak isteyen şirket, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na başvuruda bulundu.

25 hektarlık mevcut durumdaki tesiste yılda 200 bin ton kireç taşı üretimi yapılırken, projeye 25 hektarlık alan daha eklenerek yılda 1 milyon ton kireç taşı üretimi yapılmak isteniyor. Proje alanına en yakın konut yalnızca 790 metre mesafede yer alıyor. Proje bedeli ise 7 milyon 400 bin TL olarak belirlendi.

Temiz Hava Hakkı Platformu Koordinatörü çevre mühendisi Deniz Gümüşel, BirGün'e yaptığı açıklamada, "Santrale karşı İkizköy halkı uzun zamandır mücadele ediyor. Şimdi santralin yeni bir projesi ortaya çıktı. Tesiste yapılmak istenen kireç taşı, termik santralin baca gazı kükürt arıtma tesisinde kullanılacak. Ama termik santral, baca gazı arıtma tesislerinin iyileştirilmesini tamamlamadan geçtiğimiz Mart ayında çevre izni almıştı. Makine Mühendisleri Odası'nın ortaya çıkardığı bu durumun yetkililerce açıklanması gerekiyor" diye konuştu.

Akbelen'de Mücadele Sürüyor

Öte yandan Milas İkizköy yakınlarında bulunan Akbelen Ormanı'nda ise mücadele sürüyor. Şirket tarafından kömür temini için ağaç kesilmesi ve maden sahalarının genişletilmesine karşı bölgede yaşayan yurttaşlar yaklaşık 3 yıldır direnişini sürdürüyor. Ormanın girişinde direniş çadırı kuran yurttaşlar, gece-gündüz ormanı koruma için mücadele gösteriyor. Son olarak ormanın santrale tahsisinin iptali için İkizköylülerin açtığı dava sonrasında Muğla 1. İdare Mahkemesi, üçüncü bilirkişi raporunu geçtiğimiz günlerde açıkladı. Akbelen Ormanı için hazırlanan raporda, ormanın kömür madenciliğine açılabilmesine uygun olduğu iddia edildi. İkizköylülerin "bilimsellikten uzak" diyerek itiraz ettiği ve hazırlayan bilirkişiler hakkında suç duyurusunda bulunduğu raporun ardından mahkeme ise yürütmeyi durdurma kararını kaldırdı.

BELEDİYELERE YÜZ MİLYONLARCA TL'LİK GELİR KAYBI

Belediyelerin önemli gelir kalemlerini bir bir yok eden iktidar partisi, şimdi de eğlence vergisini kaldırdı. Böylece belediyelerin yüz milyonlarca TL'lik gelir kalemleri yok oldu.

Başta İstanbul ve Ankara olmak üzere, yönetimindeki çok sayıda önemli belediyeyi muhalefete kaybeden AKP, 2019'dan bu yana uyguladığı belediye gelirlerine yönelik operasyonlara bir yenisini daha ekledi.

İlk olarak 2020 yılında pandeminin etkisinin derinden etkilendiği dönemde, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile "...Eğlence vergisi oranları, 31 Mayıs 2021 tarihine kadar uygulanmak üzere yüzde 0 olarak tespit edilmiştir" şeklinde bir geçici madde yürürlüğe konuldu. Daha sonra bu düzenlemenin süresi 2022 yılı sonuna kadar uzatıldı. Saray yönetimi, dün yayımladığı kararname ile de bu vergiyi tamamen yok etti. Resmi Gazete'de yayımlanan kararlar, yerli ve yabancı film gösterimleri, konserler, spor müsabakaları ve at yarışlarından alınan vergiler kalıcı olarak kaldırıldı.

Bu Darbe İlk Değil

Bu kararlar birlikte, yerel yönetimlerin en önemli gelir kalemleri arasında yer alan ve 2018'de yaklaşık 269 milyon TL, 2020 yılında ise sıfırlama kararına kadar 279 milyon TL toplanan vergi geliri, daha sonra toplanamadı. Bu yılın ilk altı ayında, sadece bar ve bahisler üzerinden vergi toplayabilen belediyelere toplam 4 milyon TL'lik bir gelir aktarılabildi.

Önemli belediyeleri muhalefete kaptıran iktidar, 2019'dan bu yana yerel yönetim gelirlerine yönelik operasyonlarla gündeme geldi. Bunlardan ilki, büyükşehir belediyelerinin önemli gelir kalemleri arasında yer alan otopark gelirleri oldu. AKP, ilçelerdeki otopark gelirlerinin büyükşehir yönetimlerine devrine engel olarak bu paraları ilçelerde tuttu.

Daha sonra belediye kesintilerine yönelik bir karar alan Saray yönetimi, yerel yönetimlerin borç yapılandırma ve kamuya olan diğer borçları için genel bütçe gelirlerinden aldıkları paylardan yapılacak kesinti oranları artırdı. Bu kapsamda, vergi gelirlerinde yüzde 40 kesinti yapılan belediyeler için ilave yüzde 10, yüzde 25 kesinti yapılan belediyeler için ilave yüzde 25 kesinti uygulanması hükmedildi.

Belediye başkanlarının şirketlere atama yapmasına bile bir dönem engel olan iktidar partisi, kıyılarda birçok yetkiyi de MUÇEV ve Çevre Ajansı gibi oluşumlara vererek belediyelerin gelir kalemlerini azalttı.

ELLER, HALKIN ALEYHİNDE İNİP KALKTI

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin beşinci ve altıncı yasama yılı olan 2022'de birçok antidemokratik düzenleme hayata geçirildi. Toplumsal meseleler ele alınmadığı gibi milletvekillerinin denetleme yolları tamamen tıkanı. Aynı zamanda belirli çevrelere rant aktarılan da bir yıl oldu.

Parlamente Sistem'den Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçişin ardından yetkileri azalan, denetim işlevini büyük oranda yitiren ve yasama yetkisini Saray'la paylaşan TBMM, 2022 yılında AKP-MHP ittifakının tartışmalı düzenlemelerini hayata geçirmek için mesai harcadı.

Önceki sistemde yasama yetkisini tek başına kullanan, ancak yeni sistemle birlikte Cumhurbaşkanı Kararnameleri ile bu yetkiyi büyük ölçüde Saray'a devreden TBMM'de 25'inci ve 26'ncı yasama yıllarını içerisinde alan 2022 yılında, 31 kanun teklifi yasalaşabilirdi. Bu tekliflerin dördü, Meclis Başkanı Mustafa Şentop'un imzasını taşıyan uluslararası anlaşmalardan oluştu.

Çoğu antidemokratik hükümler içeren kanun teklifleri de iktidar partileri tarafından yasalaştırıldı. 2022'de "Dezenformasyon yasası" olarak duyurulan, gazetecileri soyut gerekçelerle hapse gönderecek sansür düzenlemesi, yasalaşan en tartışmalı tekliflerden biri oldu. Yerli tütün üreticilerini cezaevine gönderecek düzenleme, Hazine arzilerini sermayeye peşkeş çekecek endüstri bölgeleri torbası, 'Sağlık çalışanlarına Bakanlık sopası' olarak da adlandırılan yeni İnceleme Heyeti'nin oluşturulması hakkındaki kanun teklifi bu düzenlemeler arasında yer aldı. 2022'de ayrıca AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın "himayesinde" kurulduğu açıklanan Türkiye Çevre Ajansı'na geniş yetkiler tanıyan kanun teklifi, Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) iptal ettiği Nükleer Düzenleme Kurumu'nu hayata geçiren düzenleme, birçok bakanlığı geride bırakan bütçeye sahip Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Diyanet Akademisi'nin kurulması hakkındaki teklif de TBMM'de onaylanarak yürürlüğe girdi.

Bakanlar Bu Sene de Kayıp

Gensoru ve sözlü soru önergelerinin yürürlükten kaldırılmasının ardından milletvekillerinin elindeki tek denetleme mekanizması olarak kalan yazılı soru önergelerine yönelik istatistikler de mevcut sistemin olumsuz sonuçlarını ortaya koydu. Bakanlar, milletvekilleri tarafından 2022 yılında sunulan yazılı soru önergelerinin 8 bin 570'ine yanıt vermedi. Yanıtlanan önerge sayısı ise 3 bin 442 olarak kayıtlara geçti.

Sorunların Görüşülmesi Birçok Kez Engellendi

AKP ve MHP, 2022 yılında önemli toplumsal sorunların TBMM'de tartışılmasına da engel oldu. Muhalefet milletvekilleri tarafından yıl boyunca 15 konuda genel görüşme açılması talep edildi. Bu taleplerin tamamı, AKP ve MHP milletvekilleri tarafından reddedildi. CHP, HDP ve İyi Parti Milletvekillerinin Meclis çatısı altında genel görüşme konusu yapılmasını istediği ancak iktidarın uygun bulmadığı bazı konular şöyle:

- Kur Korumalı Mevduat Sistemi'nin Hazine'ye getireceği yük
- Rusya ve Ukrayna arasındaki savaş
- Asgari ücretin açlık sınırının üzerinde bir seviyede yeniden belirlenmesi
- Kadın cinayetlerine ilişkin davalar
- Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet olayları
- Otoyol ve köprülerin özelleştirilmesi

Tutulmayan Sözler Verildi

Muhalefetin çok sayıda önerisini reddeden iktidar partisi, buna karşılık vatandaşa "Görüşülecek" dediği konuları da 'es geçti.' Bunlardan ilki, yıllardır oyalanan emeklilikte yaşa takılanlar (EYT) oldu. EYT'lilerin sorunlarına

seçimlerin yaklaşmasının ardından kulak kabartan AKP ve MHP ittifakı, yıl içerisinde sorunlarının çözüleceği sözünü verdiği EYT'lileri 2022'de yine görmezden geldi.

Ağır ekonomik krizin ardından gelir vergisi dilimlerinde iyileştirme sözü ve sözleşmeli personele kadro sözü de bu yıl tutulmayan vaatler arasında yer aldı.

6 yaşındaki çocuğa tecavüz skandalının ardından AKP Grup Başkanvekili Özlem Zengin tarafından verilen, 'Çocuk istismarı konusunda Araştırma Komisyonu kurulması' vaadi de tutulmayan sözler arasında yer aldı.

ÇİN'İN DÜNYA TİCARETİNDE ETKİSİ ARTIYOR

Çin Devlet Başkanı Şi Jinping'in Suudi Arabistan ziyareti, bölgede Çin dalgasının güçleneceğini gösterdi. Suudi Arabistan ile Çin arasında 50 milyar dolarlık yatırım anlaşması imzalanırken, Çin Devlet Başkanının Körfez ülkeleriyle petrol ticaretini Yuan üzerinden yapma önerisi olumlu karşılandı.

✓ Küreselleşmenin sonuna gelindiğini, iki kutuplu bir dünyaya doğru gidildiğini gösteren işaretler giderek güçleniyor.

Rusya-Çin ekseninde Putin'in Çin'i Astana Mutabakatı Süreci'ne dahil etmeyi önererek Suriye kapısını açmasının ardından Çin Devlet Başkanı Şi'nin üç günlük Suudi Arabistan ziyaretinde ortaya çıkan tablo Çin'in siyasi, askeri, ekonomik, teknolojik olarak bölgedeki ağırlığının hızla artacağını ortaya koydu.

Suudi Arabistan Velihaht Prensi **Muhammed bin Selman** (MbS) Çin ile Körfez ülkelerinin stratejik ortaklık düzeyini yükseltme kararı aldıklarını açıklarken, Çin Devlet Başkanının katılımıyla Körfez Ülkeleri İş Birliği Konseyi (KİK) Liderler Zirvesi ve Arap Ülkeleri Birliği Liderler Zirvesi de bu kapsamda Riyad'da gerçekleştirildi. Mısır Devlet Başkanı Sisi ve diğer Arap liderlerin yanı sıra Körfez Emirliklerinin liderlerini de Çin devlet Başkanı ile bir araya getiren Velihaht Prens MbS, Çin ile Suudi Arabistan arasında 50 milyar dolarlık yatırım anlaşmasına imza attı.

Sadece Suudilerle 34 anlaşma imzalayan Çin lideri Körfez ülkeleri ve Arap ülkeleriyle de onlarca yatırım, ticaret, enerji, teknoloji anlaşmaları yaptı. Çin lideri Şi'nin iki ayrı liderler zirvesinde Arap ülkelerinin Devlet Başkanları, Krallar, Emirler ile bir araya geldiği toplantılarda Körfez ülkeleriyle petrol ticaretini dolar yerine Yuan ile yapma önerisi hem olumlu karşılandı hem de büyük yankı yarattı.

Suudi Arabistan, Çin'in petrol tedarikindeki en önemli ülkelerden biri. Çin, bu nedenle, başta petrol üreticisi Körfez ülkeleri olmak üzere Orta Doğu ülkeleriyle ticaret hacmini genişletmeyi amaçlıyor. ABD'nin yasak getirdiği Çin teknoloji şirketleri Huawei, ZTE ve diğer Çinli şirketler 5G iletişim altyapısı, üretim ve teknoloji transferi için Körfez ve Arap ülkeleriyle milyarlarca dolarlık yatırım anlaşmasına imza attılar.

Geçen yıl İran ile de 400 milyar dolarlık 25 yıl süreli yatırım anlaşması imzalamış, altyapı, hızlı tren, enerji, yüksek teknoloji alanında yatırımlar için mutabakat sağlanmıştı. Körfez ülkeleri ve İran arasındaki gerginliğe rağmen Çin'in bölgede tüm ülkelerle ilişkilerini özellikle ekonomi, ticaret, teknoloji temelinde üst düzeye taşıması, bölgesel sorunlarda taraf olmaksızın diplomasi izlemesi etkinliğini büyütüyor. Ukrayna-Rusya savaşı sonrası ABD-AB yaptırımlarına katılmayan Suudi Arabistan, BAE gibi ülkelerle ABD arasında ilişkiler geriliyor.

Suudi Arabistan'ın Rusya petrolüne uygulanan **Batı Ambargosuna** karşı OPEC'in petrol üretiminin artırılması yönündeki ABD baskısına karşılık tam tersine OPEC'in petrol üretimini günlük 2 milyon varil düşürme kararı alması ABD ile ilişkileri gerdi. **Bu aşamada Çin'in Bölgede Artan Ağırlığı etkisini sadece bölgesel değil küresel düzeyde de gösterecektir.**

İKTİDARIN 'SURIYE İLE NORMALLEŞME' PLANINI RUSYA'NIN ELİNDE Mİ?

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Esad ile kendisini 'üçlü zirvede bir araya getirmesi' talebini Putin'e ilettiğini, Rus liderin bu öneriyi olumlu yaklaştığını açıkladı. İktidarın 'Suriye ile normalleşme' planını Putin'in inisiyatifinde yürüteceği, üçlü masayı Putin'in kuracağı anlaşılıyor!

Cumhurbaşkanı Erdoğan Azerbaycan ve Türkmenistan liderleriyle bir araya geldiği zirve toplantısı dönüşünde, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad ile kendisini 'üçlü zirvede bir araya getirmesini' önerdiğini, Putin'in buna olumlu yaklaştığını açıkladı. Rusya devlet haber ajansı RIA Novosti bu açıklama ardından Kremlin Sarayı'na dayandırdığı haberde Putin'in CB Erdoğan'ın 'üçlü format' önerisine olumlu baktığını, ancak Şam'ın tavrının henüz bilinmediğini, Rusya yetkililerinin Esad yönetimiyle temas halinde olduğunu duyurdu.

İktidarın Suriye ile normalleşme Esad ile diyalog başlatma girişimlerinde şimdiye kadar istihbarat birimlerinin temasları dışında bir gelişme olmadı. Bir süre önce Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın görüşme talebinin Esad tarafından reddedildiği, başta TSK'nın Kuzey Suriye ve İdlib de dahil tümüyle Suriye'den çekilmesi, Esad yönetiminin 'terör örgütü' olarak nitelediği ÖSO-SMO ve diğer silahlı oluşumlara desteğin kesilmesi vb. koşulların öne sürüldüğü yönünde uluslararası ajanslara ve medyaya yansıyan haberlere iktidar sessiz kalarak yalanlamadı.

Şimdi Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Putin'den 'Bizi Esad'la bir araya getir' talebinde bulunması, Şam yönetiminin iktidara güvenmediği için, Putin'in inisiyatif alıp garantör olmasını istediğini Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da bu nedenle, Rus liderin masayı kurmasını kabul ettiğini gösteriyor.

✓ İktidarın önümüzdeki süreçte Suriye'de izleyeceği politikada Rusya'nın çizeceği çerçevenin ağırlıklı belirleyici olacağını, **Kuzey Suriye'ye harekâtın bu bağlamda Rusya'nın onay vereceği düzeyde yürütülmesi ya da bir süre daha beklemeye alınmasını** öngörmek olanaklı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Putin'den 'üçlü masayı kurma' talebi sonrası Rus hükümetinin kontrolündeki TASS haber ajansında yayınlanan geniş analizde; yaklaşan 2023 seçimleri öncesinde Rusya'dan ekonomik destek ve dış kaynak bekleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ayrıca 'bir dış politika zaferine ihtiyacının olduğu' dile getirildi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 'ABD'den Kürtlere desteğini azaltmasını, Kürtlerin taleplerini yumuşatmasını istediği' vurgulanan analizde, Putin'den de Rusya'nın Kuzey Suriye'de Kürtler üzerinde daha fazla inisiyatif alması ve Ankara-Şam diyaloguna zemin sağlayarak Kuzey Suriye'de istikrara katkı vermesini beklediği kaydediliyor.

Suriye ile ortak bakanlar kurulu toplantılarının yapıldığı, karşılıklı vizelerin kaldırıldığı, Asi nehri üzerinde ortak baraj temelinin atıldığı, ikili ticaretin tavan yaptığı, Esad ve Erdoğan ailelerinin tatillerini birlikte geçirdiği dönemlerden, milyonlarca Suriyeli sığınmacı, sınırlarımızda terör tehdidi ve şimdi en uzun sınırimız olan komşu ülkenin lideriyle ancak Putin aracılığıyla görüşebilme noktasına gelinmiş olmasının temelinde yatan **iktidarın öngörüsüz, Şam'da iktidar değiştirme hevesine endeksli İhvancı-Yeni Osmanlı-İlimli İslam eksenli Suriye politikasıdır.**

LIBYA-TÜRKİYE-MISIR ARASINDA YENİ KRİZ

Mısır Devlet Başkanı Abdülfettah el-Sisi, Türkiye-Libya arasında 2019'da imzalanan Doğu Akdeniz'de Deniz Yetki Alanları Anlaşması'nın kapsadığı bölgelerde hak iddia eden haritayı içeren başkanlık kararnameyi yürürlüğe koydu. Mısır ile normalleşme sürecinde yeni bir gerilime, Libya-Türkiye-Mısır arasında krize yol açabilecek bu kararnameye Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nden destek geldi.

İktidarın Mısır ile normalleşme için başlattığı sürecin, Katar'daki Dünya Kupası açılışında Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Mısır Devlet Başkanı Abdulfettah el-Sisi'nin el sıkışması sonrası yeni bir aşamaya geçmesi, müzakerelerin hızlanması bekleniyordu. Önde gelen Türk beyaz eşya ve tekstil-konfeksiyon şirketlerinin son iki-üç haftada Mısır'da 200 milyon doları aşan yeni yatırımlara girişmesi önemli bir gelişmeydi. Ancak Libya'da karşıt konumda bulunan iki ülke arasındaki normalleşmeye olumsuz yansıtacak bir adım geçen hafta Mısır'dan geldi. Mısır Devlet Başkanı Sisi ülkesinin Doğu Akdeniz'deki deniz sahasına ilişkin haklarıyla ilgili yeni bir başkanlık kararı yayınladı. Yayınlanan kararname ve kapsadığı kara suları haritası, Türkiye'nin 2019'da Libya'daki Trablus yönetimiyle imzalandığı Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanları anlaşmasıyla çakışıyor. Sisi'nin onayladığı harita Türkiye-Libya anlaşmasının kapsadığı sahalarda hak iddia eden deniz sınırlarını içeriyor. Normalleşme müzakerelerinde Mısır'ın Türkiye-Libya anlaşmasına paralel bir deniz sınırı ilan etmesi beklenirken, tam aksine Türkiye-Libya sahasında Mısır'ın hak iddiasının ilan edilmesi, muhtemelen ilişkilerde yeni bir gerilime ve krize neden olacak. Sisi kararnameye Yunanistan ve GKRY'nin (**Güney Kıbrıs Rum Yönetimi**) hemen destek açıklaması yapması Doğu Akdeniz'de gerilimin tekrar tırmanacağını gösteriyor. Sisi'nin onayladığı kararnamede "Mısır karasularının sınırları Mısır-Libya kara sınırının 1 numaralı noktasından başlayarak 12 deniz mili mesafe boyunca 8 numaralı noktaya ulaşır ve böylece Mısır'ın batı deniz sınırı 8 numaralı noktadan kuzey yönünde başlar" ifadesi yer aldı. Yunanistan ve Mısır arasında 6 Temmuz 2020'de imzalanan 'deniz yetki alanlarının sınırlandırılması anlaşması' Türkiye'nin kara sularını yok sayıyor ve Türkiye bunu kabul etmiyor. AB, Yunanistan ve GKRY'nin münhasır ekonomik bölge (MEB) ilanlarını ve Mısır ile yaptıkları anlaşmaları destekliyor. Buna karşı çıkan Türkiye'ye ise yaptırım kararı aldı. AB Dışişleri Bakanlarının son toplantısında AB yaptırımlarının uzatılması kararlaştırıldı.

✓ **Sisi kararnamesinin hemen ertesinde** Mısır Petrol ve Madeni Kaynaklar Bakanı Tarık el-Molla, Mısır'ın Doğu Akdeniz'deki ilk açık deniz sondaj kuyusu olan Nergis-1X'de yeni ve büyük bir doğalgaz sahası keşfedildiğini açıkladı. Keşfedilen yeni sahanın 3,5 trilyon fit küp rezervle, Mısır'ın Doğu Akdeniz'deki kara sularında İtalyan

ENI tarafından 2015'te yapılan sondajda bulunan Zohr sahasından sonraki en önemli ve en büyük rezerv olduğu kaydedildi.

Sisi'nin yayınladığı deniz sınırları kararnamesi Türkiye-Mısır, Mısır-Libya arasında anlaşmazlıklara yol açacaktır. Libya'daki Tobruk yönetimi, Türkiye'nin Trablus yönetimiyle imzaladığı anlaşmayı geçersiz sayıyor. Mısır bir yandan bölgedeki doğalgaz varlığını yeni keşiflerle artırırken diğer taraftan Türkiye-Libya deniz yetki sahasında hak iddia ediyor. **Bu durum normalleşmeyi olumsuz etkileyecek, Mısır ve Türkiye'yi Libya'da bir kez daha karşı karşıya getirecektir!**

YOLSUZLUK, YOKSULLUK, YASAKLAR

Bundan 20 yıl önce, "Yolsuzlukla ve yoksullukla ve yasaklarla mücadele" sözü vererek, işbaşına gelen bu yönetim, 20 yılın sonunda giderken, yolsuzluğun kurumsallaştığı, yoksulluğun kiteselleştiği, yasakların, adaletsizliğin, milli irade gaspının vakayı adiyeye haline geldiği, ekonomik kriz içinde bir ülke bırakıyor. Sloven felsefeci Zizek, "Problem sadece açgözlülük ya da yolsuzluk değil, esas problem yolsuzluk yapmaya iten sistemdir" derken, adeta bizdeki ucube saray rejimini tarif etmiş. Denge ve denetimi bitiren, hukukun üstünlüğünü katleden tek kişilik Saray rejimi, ülkemizde hem çürümenin, hem yolsuzlukların, hem de yaşanan büyük yoksullaşmanın, temel nedenidir. Siyasete bir yüzükle başlayanlar, milletin parmağında yüzük bırakmadılar. Siyasete girdiğinde, İstanbul'da kaçak yapılarda oturanlar, önce apartman dairelerine, ardından da Saraylara taşındılar. Akıllı taallukat gemiler, gemiciler aldı... Man Adası'nda kurulan 1 sterlinlik şirketin üzerinden milyonlarca dolarlık para transferleri yapar hale geldiler. Evlerdeki paraları sıfırlamakla bitiremediler. Onlar muratlarına erdi ama 20 yılın sonunda, milletimizin cebindeki parayı da pul ettiler.

Arsızlıkta Everest'in Zirvesine Ulaştılar

Bundan tam 9 yıl önce, 17/25 Aralık'ta tüm Türkiye, rüşvet ve yolsuzluk skandalıyla sarsıldı. Bakan çocuklarının evlerindeki kasalarda, balyalanmış Dolarları, Avroları gördük. Ayakkabı ve çikolata kutularında, elbise kılıflarında dağıtılan rüşvet görüntüleriyle sarsıldık. "Paraları sıfırla" talimatlarını, kulaklarımızla duyduk. Bunları ne biz unuttuk, ne de milletimiz unuttu. Devletin el koyduğu rüşvet parasına faiz ödenir mi? Evet bunlar rüşvet parası içinde devlete faiz ödettiler. Rüşveti, yolsuzluğu, "Günah işleme özgürlüğü" diye tarif ettiler. Arsızlıkta Everest'in zirvesine ulaştılar.

17/25'in Hesabını Sorma Vaatlerini Unuttular, Sözlerini Yuttular

Rüşvet dağıttığı kara paralardan kuleler dikenlere, bu ülkenin bakanları, "Cari açığı kapatıyor" diyerek, ödül üstüne ödül verdiler. Yetmedi. Havuz medyalarında, ay yıldızlı bayrağımızı dekor yaptılar bunlara. 17/25'in üstünü kapatmak için, yapmadıklarını bırakmadılar. 17/25'i milat kabul ettiler, 17/25 öncesi yapılan tüm iş ve işlemleri, Yargıtay'a aklatmaya kalktılar. Biz ne bu görüntüleri, ne de bu pespayelikleri unuttuk. Ama o günlerde, çalışma odasındaki ayaklı saatini 17.25'te durduran, "Her gün buna bakıyorum. Buradan da anlayabilirsiniz ki biz, 17 ve 25 Aralık'ın hesabının sorulması vaadimizden asla geri adım atmıyoruz" diyenler bu vaatlerini unuttu. 17/25 Aralık'ı 9 ayrı dilde, "Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Haftası" ilan edip, millete "17/25'in hesabını sorma" sözü verenler, bu sözlerini yuttu. Meydanlarda "Ver Bilal'i, Al Hilali" diye nutuk atıp, bugün hem sarayın, hem de saray rejiminin bekçiliğine soyunanların, 17/25 haftasında, bu aziz millete vermesi gereken bir hesap var. Biz boşuna söylemiyoruz: "Siyasetçilerin geçmişi sözlerine kefil olmalı, sözleri ileride kendilerinden davacı olmamalıdır." Biz, milletin bu konudaki şaşmaz terazisine güveniyoruz.

Milletin Ayranı Yok İçmeye, Erdoğan Uçakla Gider Maç Seyretmeye

Yolsuzluk beraberinde yoksulluğu da getirir. Yolsuzluk ve yoksulluğun olduğu yerde ise, yasaklar olur. Yolsuz rejimler, özgürlükleri sınırlar: Milletın sadece parasını değil, geleceğini ve mutluluğunu da çalar. Ucube saray rejiminin kurulduğu 2018'den beri, Yolsuzluk Algı Endeksi'ndeki yerimiz 18 sıra birden kötüleşmiş, İnsani Özgürlük Endeksi'ndeki yerimiz 32 sıra birden gerilemiş. Dünya Mutluluk Endeksi'nde de 38 sıra birden düşmüşüz. Tarımın başladığı bu bereketli topraklarda, artık yoksulluğu değil, açlığı yaşıyoruz. Yetersiz beslenme nedeniyle çocuklarımızın boyları kısa kalıyor. Altı yaşında evlendirilen ve yıllarca sistematik tecavüze uğrayan kızımızın acısını yaşarken, bu seferde Eskişehir'den akrabalarının elinde açlıktan ölen Elif'in haberiyle sarsılıyoruz. Bu ülkede çocuklarımız açlıktan ölüyor, bu ülkenin Cumhurbaşkanı uçan sarayıyla, Katar'a futbol maçı izlemeye gidiyor. Milletın ayranı yok içmeye, Erdoğan uçakla gider maç seyretmeye...

Sarayın Millete Reva Gördüğü

Çocuklarımız sahipsiz. Gençlerimiz umudunu yitirmiş, başka ülkelere gitmek için fırsat kolluyor. Kalanlar da evde oturuyor. Genç işsizliği bu ülkenin en büyük israfı... 20 yıldır iş başında olanlar, gençlerimize okurken de doğru

dürüst beslenme ve barınma imkânı sunamadılar. Harran Üniversitesi'nde okuyan bir gencimiz, otobüste açlıktan bayılıyor. Kendine gelir gelmez de; "Geçinemiyorum, açım, ölmek istiyorum" diyerek su kanalına atlamaya kalkıyor. Bir tarafta; Sarayın burunlarına pudra şekeri çeken beslemeleri, diğer tarafta; açlıktan kan şekeri düşen milletimizin gençleri. Bu ucube, ceberut rejimin millete reva gördüğü tablo işte bu...

Böyle Zulmü 12 Eylül Darbecileri Bile Yapmadı

Bu ucube rejim, ülkemizin bereketini kaçırdı. Erdoğan'ın "Ben alışılmış bir cumhurbaşkanı olmayacağım" diyerek ucube şahsım rejiminin düğmesine basmasından bu yana, bu ülkenin milli geliri yani hepimizin geliri 116 milyar dolar eridi. İyi yönetilseydi çok rahat 2 trilyon doları bulabilecek Milli Gelirimiz, 800 milyar dolarlarda çakıldı kaldı. Orta gelir tuzağına düştük. Çalışanların milli gelirden aldığı pay, 2018'den bu yana 6 puan birden düştü. Böyle zulmü, 12 Eylül'ün darbecileri bile yapmadı.

Asgari Ücret, Ortalama Ücret Oldu

Bu hafta 2023 için asgari ücretin açıklanacağı söyleniyor. Hayat pahalılığı karşısında kuşa dönmüş asgari ücret için 7 – 8 bin liralık rakamlar konuşuluyor. Nebati Bakan, asgari ücret sorulunca, "Asgari ücretliye de, memura da, emekliye de ne verilse haklarıdır. Dar gelirliye, fakire, fukaraya vermek bereket getirir" diyerek, emekçimizin, memurumuzun, emeklimizin nasıl bir muameleye layık görüldüğünü kendileri tarafından itiraf ediyor. Türkiye'de asgari ücret, ne yazık ki ortalama ücret haline geldi. Bunu ben söylemiyorum. İşte daha yeni Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı açıkladı. Türkiye'de asgari ücret, ortanca ücretin yüzde 70'i kadar... Kolombiya, Kosta Rika ve Şili'den sonra, en kötü durumda olan ekonomi Türkiye... Bunlar da 2021 rakamlarına göre... 2022'de durumun çok daha feci olacağı açık. Bugün ülkemizde; dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 7 bin 785 lira. Yoksulluk sınırı ise 25 bin 365 lira. Biz hem enflasyonla buharlaşan satın alma gücünü, hem de emekçilerimizin gasp edilen refah payını dikkate alarak, "Asgari ücret en az 10 bin 128 liraya çıkarılmalıdır" diyoruz. Yine bunun yanında, "Çalışanların ücreti üzerindeki vergi yükünü taşınamaz hale getiren, vergi dilimleri yeniden düzenlenmelidir" diyoruz. "Asgari ücretin işvereni ezmemesi için de yüzde 5'lik işveren SGK prim desteği, yüzde 10'a yükseltilmeli, bu destek işçinin SGK primine de yansıtılmalı" diyoruz.

Saray En Parlak Yıl, Nebati Bakan En Kötü Yıl Diyor

Sarayın Nebati Bakanı, bir yıl önce, "Hani şöyle hayal edersiniz ya... Bir uyusam da, 6 ay sonra uyanmam diye... Bir uyuyun 6 ay sonra uyanın Türkiye'de... Çok farklı noktalarda olacağız" demişti. Erdoğan da; "Kur da düşecek, faiz de düşecek... 2022 en parlak yılımız olacak" diye millete söz vermişti. Bunun üzerinden bir yıl geçti. Ne oldu? Nebati Bakan gözlerini kapadığında, 11 lira 52 kuruş olan dolar kuru, şimdi 18 lira 65 kuruş. 13 lira 24 kuruş olan 1 Avro şimdi 19 lira 85 kuruş. Son bir yılda Arjantin pesosundan sonra, Dolar karşısında en fazla değer yitiren para birimi dünyada Türk Lirası... Sarayın tabela faizi; geçtiğimiz Aralık ayında yüzde 14'dü. Şimdi yüzde 9. Peki milletin faizi düştü mü? Ne gezer... Geçen yıl Aralık ayında yüzde 28 olan ihtiyaç kredisi faizi, şimdi yüzde 31. Yüzde 25 olan tüketici kredisi faizi, şimdi oldu yüzde 29... Konut kredilerinin faizi yüzde 17,5 idi. Şimdi yüzde 19,5'e çıktı. Bunlarda söylenen faizler. Bu faizlerden krediyi bankalardan bulmak neredeyse imkansız. Bir tek yandaşlar buna ulaşabiliyor. Nebati Bakan uykuya dalmadan hemen önce, bu ülkede benzinin litresi 11 lira 69 kuruştü. Bugün 18 lira 72 kuruş. Mazotun litresi 11 lira 59 kuruştü. Bugün 22 lira 98 kuruş. Bir yılda mazota yüzde 98, benzine yüzde 60 zam gelmiş. Nebati Bakan'ın gözlerini kapattığı günden bu yana; elektrik faturası yüzde 101, doğalgaz faturası yüzde 161 zamlanmış. Son bir yılda gıda ürünlerine yapılan zamlar yüzde 102. Bütün dünyada gıda ürünlerinin fiyatları düşüyor, bizde artıp duruyor. Mutfaklar, sofralar yangın yerine döndü. Türkiye dünyada; Tüketici Enflasyonunun en yüksek olduğu altıncı Gıda Enflasyonunun en yüksek olduğu dördüncü ekonomi. 2022'de dün Arjantin, futbolda dünya şampiyonu oldu. Bu iktidar Türkiye'yi, Üretici Enflasyonunda dünya şampiyonu yaptı. Güzelim ülkemizi, kendi vatandaşına cehennem, yabancılara cennet ettiler. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının satın alma gücü, Avrupalının üçte biri seviyesine indi. Avrupalı kendi ülkesinde 100 Avroya aldığı mal ve hizmeti, Türkiye'de 36 Avro karşılığı Türk Lirasıyla satın alır hale geldi. Bugün sınır illerimiz dolup taşıyorsa, komşularımız ülkemize bavullarla doluyorsa, sebebi işte budur. Paramızı pul ederek, yoksula dar gelirliye zulmeden hükümet, bir avuç mudiyi korumak için devletin kasasından milyarlar dağıtmakta hiç tereddüt etmedi. Kur Korumalı Mevduat ilk geldiğinde Nebati Bakan, 24 Aralık 2021'de, "En kötü senaryoda bile, Hazine'ye bir yük gelmeyecek" diyordu. Ama daha yıl bitmedi Hazine'ye binen yük, 92 milyar lirayı buldu. Buna birde işin başında vazgeçilen, işi teşvik etmek 10 milyar liralık vergi alacağını da koyun. Bir de Merkez Bankasına binen yükler var. O da 70 milyar lira civarında. Civarında diyoruz çünkü Merkez Bankası Başkanı bir türlü Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bile bilgi vermeme cüretinde bulunuyor. Kur korumalı mevduatın öyle anlaşılıyor ki, kamuya yükü bugün itibarıyla en az 172 milyar lira. Ve bu uygulamayı 2023 sonuna kadar bu hükümet uzattı. Uzatmak zorunda kaldı. Erdoğan'ın milletimize, en parlak yılımız olacağını vadettiği 2022'de, millete yaşattığı yıkım bu... Şimdi Nebati Bakan çıkmış, "2022 en kötü yıl olarak tarihe

geçecek” diyor. İyi de bu beceriksizliğin, bu öngörüsüzlüğün, bu zulmün, bu tutulmayan vaadin siyasi faturasını, kim ödeyecek?

Nerede Bu Bahsettiğiniz Cari Fazla

Erdoğan oralı değil, “Cari fazlayla bu büyümeyi, 85 milyonun tamamının hayatına yansıttık” diyerek, konuşuyor. İnsaf daha yıl bitmedi... Dış ticaret açığı yıllık 100 milyar doları aşarak son 10 yılın zirvesini gördü. Nerede cari fazla? İlk 10 ayda cari açık 38 milyar doları aştı. Nerede bu cari fazla. Eğer Erdoğan bu cari fazla laflarını, rakamları bilmeden, hayal âleminde konuşuyorsa durumu vahim, yok eğer bilerek konuşuyorsa, o zaman durum gerçekten felaket... Buradan açıkça söylüyorum, kimse “Söyle yalanı, bulunur inananı” diyerek sorumluluktan kaçamaz. Hep diyoruz: “Utancı gidenin kalbi de ölmüş...”

Uğursuz Saray Senaryoları

Adalet güneşinin solduğu yerde, suçluların gölgesi uzun olur. Bu ucube Saray Rejimini güç değil, korku yozlaştırıyor. Koltuğu kaybetme korkusu arttıkça, zulümleri de artıyor. Ceberut yüzleri ortaya çıkıyor, her gün biraz daha da çirkinleşiyorlar. Hukukun üstünlüğünü, kuvvetler ayrılığını askıya alarak, millet iradesine darbe yapmaya kalkıyorlar. Adaleti, itaatkâr savcı ve hâkimler eliyle katlediyorlar. Hukuku sopa gibi kullanarak, siyaseti dizayn etmeye, millet iradesini gasp etmeye, tükenmiş ömürlerini bir şekilde uzatmaya uğraşıyorlar. Milletimizin iradesine, partimizin hukukuna pervasızca saldırıyorlar. Cumhuriyet Halk Partisi bugüne kadar, ülkemizin hak, hukuk, adalet mücadelesinde, büyük bedeller ödedi. 12 Eylül’de kapatıldı. O günün darbecileri, Atatürk’ün “En büyük iki eserimden biridir” dediği, partimizin kapısına kilit vurabildiler. Arşivlerimize el koydular. Bugünün darbecileri de Genel Başkanımızı, Türkiye’nin göbeğinde, hem de devlet protokolünün gözleri önünde, linç ettirmek istediler. Arkadaşlarımız özgürlüklerinden mahrum edildi. Enis Berberoğlu, Eren Erdem, Tunçay Özkan, Mustafa Balbay, Mehmet Haberal... Bu ceberut anlayışın zindanlarında kaldılar. İstanbul İl Başkanımız Canan Kaftancıoğlu, karanlık Saray dehlizlerinde tasarlanan davalarla, siyasetin dışına itilmeye kalkıldı. Şimdi aynı uğursuz saray senaryolarıyla, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız, siyasetin dışına itilmeye, seçimden önce İBB ele geçirilmeye çalışılıyor.

Seçim Öncesi İstanbul’a Çökmeye Çalışıyorlar

Bir kez daha müellifinin Saray olduğu bir kumpasla, 16 milyon İstanbullunun iradesine darbe yapılmak isteniyor. Bu kumpasın müellifi, “İstanbul’u kaybeden, Türkiye’yi de kaybeder” diyen kişi. Bunu çok iyi biliyor. Bu siyasi bezirgân, İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin sırtına binerek, İstanbul’un tüm kupon azilerinin rantına çökerek, onları yandaşlarına dağıtarak, seçim kazanmaya alışmış. Biz, “Kral değil, Kural istiyoruz.” Ama Saray ve Şürekası, “Boş verin kuralı, Getirin Kralı” diyorlar. Suyu bulandırıp, seçim öncesi İstanbul’a çökmeye çalışıyorlar. Lafa gelince; “Çözümü daima millette, milli iradede bulduk” diyen Sarayın kibirlisi, söz konusu İstanbul olunca, milletin iradesine en ufak bir saygı göstermiyor. Yargı eliyle, YSK eliyle millet iradesine darbe yapmaktan hiç çekinmiyor. Gözünü karartmış, seçim öncesi İstanbul’a çökmeye çalışıyor. İstanbullular, haksız seçim iptali yoluyla yapılan birinci darbenin karşısına dikildiler. Saray İstanbul’u kaybetti. Şimdi de yargı eliyle yeni bir darbe tezgâhlanıyor.

YSK Başkanı Derhal O Görevi Bırakmalıdır

Önce Sarayın seyyar hâkimi, İBB başkanımıza ceza verdi. Ardından YSK başkanı, üstüne hiç vazife olmadığı halde, gazetelere demeç üstüne demeç verdi. Sarayda yazılmış senaryoya müdahil oldu. Anlaşılan koltuğunda biraz daha oturmak için, Sarayın sözcülüğüne soyundu. Seçimin güvenliğinden sorumlu YSK Başkanı, seçimden önce, seçim hakkında bu şekilde konuşmaya başladıysa, buradan söylüyorum derhal o görevi bırakmalıdır.

Korku Suçu, Suç Cezayı Doğurur

Sarayın sözde hukukçu danışmanlarından biri çıktı, “Yargıtay son sözü söyleyecektir. Yerel Mahkemenin kararı, istinafta muhtemelen onaylanır” dedi. Bu istinaf mahkemesine talimat değil de nedir? Yargı darbesiyle, İstanbul Büyükşehir Belediyesini bir an önce ele geçirme planlarını açıkça ifşa etti. Aslında normal bir ülkede bunun adı; adli yargılamayı etkilemeye teşebbüs suçudur. Voltaire’in meşhur sözü: “Korku suçu, suç da cezayı doğurur.” Sarayın korkusunu çok iyi biliyoruz.

İçişleri Bakanının Buradan Yiyeceği Lokma Yok

Tabi Sarayın hukukçuları bunları söylerse, Sarayın şürekası boş durur mu? Sarayın atama İçişleri Bakanı, “İstinaf ve Yargıtay onadığı anda, görevden alırım” diyerek, Sarayda yazılan uğursuz senaryonun nihai amacını açık etmiş. Şimdi İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız hakkında, göreviyle ilgili bir suç nedeniyle mi dava açıldı?

Hakkında açılmış bir soruşturma görevi nedeniyle veya kovuşturma var mı? O zaman İçişleri Bakanı'nın, buradan yiyeceği bir dirhem lokma olmaması gerekir.

İstanbul Büyük Lokmadır, Boğazlarına Takılır

Buradan ifade ediyorum. İstanbul bu ceberut Saray rejimi için büyük lokmadır. Her kim yiyemeyeceği o lokmayı yutmaya kalkarsa, emin olsun boğazında kalır. Ayarı bozulmamış adalet terazisinde tartılıp, hesabını vakti saati geldiğinde verir. Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu, görevinin başındadır. 16 milyon İstanbulluya hizmete devam edecektir. Millet iradesine, meşum planlarla darbe vurmaya kalkanlara, bir kere daha dünya ağır sıklet boks şampiyonu, Mike Tyson'ın şu sözünü bir kez daha hatırlatalım: "Ağızına yumruğu yiyene kadar, herkesin bir planı vardır." Ve şunu da ekleyelim; "Tanrıyı güldürmek istiyorsan, ona planlarını anlat..."

Milletimizin Ferasetine İnanıyoruz

Bizim bu ülkedeki güvencemiz, "Zulüm bizdense, ben bizden değilim diyen" hak ehli vicdanlardır. Sarayın kurduğu bu kumpas, daha şimdiden hangi partiden olursa olsun, tüm vicdanlı yüreklerde mahkûm olmuştur. Hazreti Mevlana'nın dediği gibi; "Testi taştan korkarmış." Saraydakiler ne kadar karanlık planlar yaparlarsa yapsınlar, sandıkta milletten ağızlarına yiyecekleri yumruklardan, kafalarına gelecek taşlardan maalesef kaçamayacaklardır. Bizim bundan en ufak bir şüphemiz yoktur. Milletimizin ferasetine inanıyoruz. Bizler yılmadan adaleti korumaya, hakkı korumaya, halkı korumaya devam edeceğiz.

Ezilenleri Feraha Ulaştıracamız

"Geçmiş geride kaldı. Gelecek ise bizi çağırıyor." Bundan sonra hepimiz, gelecek için daha cesur olmalıyız. Artık bu çürümüş, yozlaşmış, tükenmiş yönetimi, geldiği yere gönderme vakti geldi. Buldukları makamları, mevkileri, halkın emaneti olduğunu unutanlara, bir ders verme zamanı da geldi. Önümüzdeki seçimde hep söylüyorum iki aday yarışacak. İki ayrı anlayış yarışacak. Bu seçim haklıyla haksız arasında olacak. Demokrasiyle otokrasi arasında olacak. Milletten evlatlarıyla Sarayın beslemeleri arasında olacak. Milletimize şunun sözünü büyük bir kararlılıkla veriyoruz. Biz ağır yükleri kaldıracamız. Ezilenleri feraha ulaştıracamız. Biz bu ülkeyi istişareyle yöneteceğiz. Kimseyi ötekileştirmeyeceğiz. Herkesi kucaklayacağız. Herkesin aklından, tecrübesinden yararlanacağız. Devlet yönetiminde liyakat esas olacak. Geçmiş ile bugünü kavga ettirmeyeceğiz. Geçmişten kin, nefret çıkarmayacağız. Geleceğimizi sağduyu ve sevgiyle inşa edeceğiz. Bu ülkede Cumhuriyeti hep beraber, omuz omuza, gerçek demokrasiyle taçlandıracağız. Türkiye 21. yüzyılın en büyük atılımını gerçekleştiren ülke olacak. Dünyada bir yıldız gibi parlayacak. Biz hazırız, milletimiz hazır.